BOT

พระสยาม MAGAZINE

ฉบับที่ 5 เดือนกันยายน - ตุลาคม 2562

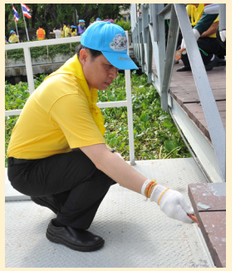

"

เป็นที่น่ายินดียิ่งที่ในวันนี้ ท่านทั้งหลายได้มาชุมนุมโดยพร้อมเพรียงกัน ณ ที่นี้ เพื่อร่วมพิธีเปิดกิจกรรม
และร่วมมือร่วมใจทำกิจกรรมจิตอาสา 'เราทำความ ดี ด้วยหัวใจ' ปรับปรุงภูมิทัศน์และทำความสะอาด
พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณฝั่งพระนคร ตั้งแต่สะพานกรุงธนถึงคลองบางลำพู
ในการเสด็จฯ เลียบพระนครโดยขบวนพยุหยาตราทางชลมารค
เนื่องในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช 2562
เพื่อร่วมแสดงความจงรักภักดีในโอกาสดังกล่าว ซึ่งเป็นกิจกรรมอันเป็นสาธารณประโยชน์
และที่สำคัญเป็นการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนทุกคนทุกฝ่าย ต่างตระหนัก
และให้ความสำคัญในการรักษาความสะอาดของบ้านเรือน
และรักษาทรัพยากรธรรมชาติในถิ่นฐานที่อยู่ของตนเอง

"

นายวิรไท สันติประภพ
ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

Editor's Welcome

สวัสดีค่ะ ท่านผู้อ่าน หากมีคนตั้งคำถามกับท่านผู้อ่านว่าทรัพยากรที่สำคัญที่สุดขององค์กรคืออะไร จะใช่อาคารที่มั่นคง สวยงาม หรือเครื่องจักร อุปกรณ์ที่ทันสมัย หรือว่าจะเป็น "บุคลากร" ที่มีคุณภาพในองค์กร แล้วธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) คิดอย่างไร? ขอเชิญท่านผู้อ่านหาคำตอบได้จากคอลัมน์ Conversation with the Governor ซึ่งเราได้รับเกียรติจากคุณวารินทร์ สัจเดว ผู้ประกาศข่าวช่อง TNN มาร่วมสนทนากับ ดร.วิรไท สันติประภพ ผู้ว่าการ ธปท. เพื่อถอดรหัสกระบวนการสร้างคนและปรับวัฒนธรรมองค์กรของ ธปท. ให้เท่าทันโลกยุคดิจิทัล

นอกจากนี้ท่านผู้อ่านจะได้รู้จักกับวัฒนธรรมจากล่างขึ้นบน (bottom-up) ที่ช่วยสร้างพลังให้กับพนักงาน ธปท. ในคอลัมน์ Cover Story และต่อด้วยบทสัมภาษณ์ผู้บริหารกลุ่ม Mid-career (ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานจากองค์กรภายนอก) ของ ธปท. ที่มาเล่าถึงภารกิจและความท้าทายของการเข้ามาเสริมทัพ ธปท. ในคอลัมน์ BOT People

ในคอลัมน์ Relax @ Ruen Pae พระราชพัชรมานิต หรือที่หลายท่านรู้จักในนามพระอาจารย์ชยสาโร ได้ให้ความเมตตาแนะแนวทางการใช้ธรรมะเพื่อความเจริญก้าวหน้าและการใช้ชีวิตที่สมดุลสำหรับคนทำงาน คอลัมน์ Special Scoop ที่หยิบยกมุมมองและแง่คิดในการทำงานของคน ธปท. จากหนังสือ "75 ชีวิตบนเส้นทาง ธปท." มาเล่าสู่กันฟัง และคอลัมน์ Inspiration ที่คุณภิญโญ ไตรสุริยธรรมา นักคิด นักเขียนด้านการสร้างปัญญา มาชวนคุย ชวนคิด และสร้างแรงบันดาลใจเพื่อการอยู่รอดและอยู่ร่วมกับ AI ในโลกยุคใหม่

นอกจากนี้ ยังมีเรื่องราวภายในเล่มที่น่าสนใจมากมาย อาทิ สรุปองค์ความรู้จากงาน BOT Symposium 2019 และมาดูว่าอนาคตของชาติ นักเรียนมัธยมปลายที่ร่วมแข่งขันตอบปัญหาเศรษฐกิจการเงินในโครงการ BOT Challenge & Experience 2019 ได้ตั้งคำถามที่น่าสนใจกับผู้ว่าการ ธปท. อย่างไรในคอลัมน์ The Knowledge และยังมีคอลัมน์เบา ๆ ที่มาแนะนำร้านอาหารและสถานที่ที่น่าสนใจอย่าง Eat Guide และ Bestination เช่นเคยค่ะ

สุดท้ายนี้ กองบรรณาธิการหวังว่าท่านผู้อ่านจะเพลิดเพลินไปพร้อมกับได้รับความรู้และมุมมองที่เป็นประโยชน์เพื่อรับมือกับโลกยุคใหม่ได้อย่างเท่าทัน และขอทิ้งท้ายด้วยคำกล่าวของผู้ว่าการ ธปท. ที่ว่า *"เราต้องเปิดใจ พร้อมที่จะปรับ และต้องกล้าที่จะเปลี่ยน..."*

สุรีรัตน์ ลัคนานิตย์
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายบริหารการสื่อสารองค์กร

เจ้าของ :
ธนาคารแห่งประเทศไทย
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ :
ดร.วิรไท สันติประภพ
ที่ปรึกษา :
จันทวรรณ สุจริตกุล
บรรณาธิการ :
สุรีรัตน์ ลัคนานิตย์
กองบรรณาธิการ :
ขจร ธนะแพลย์, มณีฉาย ไชยนุวัติ, วีรมลล์ พันธุ์พานิช, สุพิชา พันธเสน, ปิยะนุช ปฐมศิริ, ปกรวิช อ่อนประไพ, จุฑามาศ ศิรประชา, นฤพนธ์ รักษ์พงษ์, กัมพล แก่นสุวรรณ์, ชยธร หลีกอธรรม

Contents

BOT พระสยาม MAGAZINE

04 Conversation with the Governor
ถอดรหัสกระบวนการสร้าง "คน" และปรับวัฒนธรรมให้เท่าทันโลกในแบบ ธปท.

08 Cover Story
การเตรียมความพร้อมองค์กรสู่โลกยุคใหม่ผ่านวัฒนธรรมแบบล่างขึ้นบน

12 The Knowledge
- BOT Symposium 2019 พลิกโฉมเศรษฐกิจ พิชิตการแข่งขัน Competitive Thailand
- เมื่อถึงเวลาที่แบงก์ชาติต้องลงพื้นที่อย่างเข้มข้นขึ้น
- การเงินเพื่อความยั่งยืน The Rise of ESG and Green Finance
- รถไฟจีน - ลาว โอกาสและความท้าทายที่ไทยต้องเตรียมพร้อม
- BOT Challenge & Experience 2019

30 Library & Archives
People Skills

31 Wordbook
คำศัพท์ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

32 BOT People
โลกเปลี่ยน ธปท. พร้อมปรับกับ 3 ผู้บริหาร Mid-Career

36 Relax @ Reun Pae
ธรรมะกับการทำงานเกี่ยวข้องกันอย่างไร?

40 Special Scoop
เปิดมุมมอง ส่องแง่คิด ชีวิตบนเส้นทาง ธปท.

46 BOT Get to Know
วันวานที่พากเพียร วันนี้จึงภาคภูมิ

48 Financial Wisdom
Sustainable Shopping
ความสุขที่ Never Ending ของสายชอป

50 Inspiration
ปลดล็อกศักยภาพด้วย "ปัญญา"

54 Global Trend
บ่มเพาะธุรกิจไปกับ Incubator และ Accelerator ไทย

56 Eat Guide
รื่นรมย์กับวิวสะพานพระราม 8 ณ ร้านลับในย่านพระนคร

58 Bestination
ฉีกกฎการทำงานเดิม ๆ บนพื้นที่เติมไอเดียใหม่ ๆ กับ Samyan Co-Op และ BOT Common Room

60 BOT News
การดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

ถอดรหัสกระบวนการสร้าง “คน” และปรับวัฒนธรรมให้เท่าทันโลกในแบบ ธปท.

CONVERSATION with the GOVERNOR

ดร.วิรไท สันติประภพ ผู้ว่าการ ธปท.

คุณวารินทร์ สัจเดว ผู้ประกาศข่าวและนักจัดรายการชื่อดังช่อง TNN

ในขณะที่โลกกำลังเปลี่ยนไปสู่โลกยุคดิจิทัล ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ต้องปรับตัวทั้งในด้านคุณภาพและทักษะของบุคลากร รวมถึงวัฒนธรรมองค์กร เพื่อให้เท่าทันโลกและเตรียมพร้อมรับมือความท้าทายใหม่ ๆ รอบด้านที่มาในหลากหลายรูปแบบ เพื่อตอบโจทย์พันธกิจที่กว้างและซับซ้อนขึ้น BOT พระสยาม MAGAZINE ได้รับเกียรติจาก **คุณวารินทร์ สัจเดว ผู้ประกาศข่าวและนักจัดรายการชื่อดังช่อง TNN** มาพูดคุยเจาะลึกกับ **ดร.วิรไท สันติประภพ ผู้ว่าการ ธปท.** เกี่ยวกับกระบวนการและความท้าทายในการพัฒนาบุคลากรและปรับวัฒนธรรมองค์กรให้เท่าทันโลกที่ไม่เหมือนเดิม

ความสำคัญและความท้าทายของการสร้างบุคลากร

คุณวารินทร์ : ทำไมการสร้างคนและวัฒนธรรมองค์กรจึงเป็นเรื่องสำคัญ และความท้าทายของเรื่องนี้มีอะไรบ้าง

ดร.วิรไท : ในมุมมองของผม ถ้าถามว่าสินทรัพย์ที่สำคัญที่สุดของ ธปท. คืออะไร ก็คือ “คน ธปท.” ซึ่งในบริบทโลกที่กำลังเปลี่ยนถ่ายจากโลกใบเก่าที่เราคุ้นเคยไปสู่โลกใหม่อย่างรวดเร็ว ธปท. จะต้องปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้น ทั้งเรื่องคุณภาพของคน ทักษะของคน และวัฒนธรรมองค์กร

ธปท. มีความท้าทายในการเตรียมพร้อมบุคลากรอย่างน้อยใน 3 เรื่องสำคัญ

ประการแรก คือ กระบวนการสืบทอดองค์ความรู้จากคนรุ่นเก่าที่มีประสบการณ์สูงไปสู่คนรุ่นใหม่ เนื่องจากเรามีรุ่นพี่ที่ทยอยเกษียณอายุจำนวนมาก ธปท. ต้องมีกระบวนการ “สืบทอด” องค์ความรู้เหล่านั้น ขณะเดียวกันการส่งผ่านก็ต้อง “สอดรับ” กับทักษะของคนรุ่นใหม่

ประการที่สอง คือ ธปท. มีพันธกิจที่กว้างขึ้นและมีหลายเรื่องที่เราไม่คุ้นเคย เช่น เพื่อดูแลความปลอดภัยทางไซเบอร์ (cyber-security) เราจึงต้องการคนที่จบทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) มากขึ้น หรือต้องการนักคณิตศาสตร์มาทำเรื่องดาต้าอนาไลติกส์ (data analytics) ดังนั้น จะเห็นว่าคุณสมบัติพนักงานจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง

ประการสุดท้าย คือ ทำอย่างไรให้พนักงานของ ธปท. ได้ใช้ศักยภาพ และพัฒนาศักยภาพของตัวเองอย่างต่อเนื่อง ถ้าคน ธปท. ทำงานแล้ว รู้สึกว่าไม่ก้าวหน้า หรือไม่มีความสุขในการทำงาน สุดท้ายเราอาจต้องเสียคนเก่งให้กับองค์กรอื่น หรือคน ธปท. จะสูญเสียโอกาสที่จะใช้ศักยภาพของเขาในการทำงาน นอกจากนี้ พนักงานแต่ละรุ่นมีประสบการณ์และความคาดหวังต่อชีวิตต่างกัน ทำอย่างไรให้ความหลากหลายนี้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีพลัง และทำให้ทุกคนมีโอกาสได้ใช้ศักยภาพของตัวเองอย่างเต็มที่

การปรับโครงสร้างองค์กรให้ยืดหยุ่นและคล่องตัว (agile)

คุณวารินทร์ : ที่ผ่านมา ธปท. ได้ดำเนินการอะไรบ้างที่จะช่วยให้พนักงานสามารถใช้ศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่

ดร.วิรไท : ที่ผ่านมา ธปท. แบ่งโครงสร้างเป็นสายงาน ฝ่าย ทีม เป็นกล่อง ๆ ไม่ยืดหยุ่น และมีระบบการบังคับบัญชาเป็นลำดับขั้น โดยทำงานแบบขึ้น ๆ ลง ๆ ตามระบบการบังคับบัญชา ซึ่งย่อมไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลง เพราะโจทย์ที่เราเผชิญขณะนี้มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกันมากขึ้น คนในฝ่ายงานใดฝ่ายงานหนึ่งไม่สามารถแก้ปัญหาได้ครบทุกมิติ ต้องใช้ความร่วมมือและระดมสมองจากหลายฝ่ายงานมาช่วยกันตอบโจทย์ ธปท. จึงมีแนวทางปรับรูปแบบการทำงานใน 3 เรื่องใหญ่ เพื่อให้องค์กรยืดหยุ่น และพนักงานได้ใช้และพัฒนาศักยภาพได้เต็มที่

เรื่องแรก คือ **มีรูปแบบการทำงานเป็นแบบทีมเฉพาะกิจ เฉพาะเรื่องที่สมาชิกมาจากหลากหลายสายงาน (squad)** โดยใช้โจทย์เป็นตัวตั้ง และนำคนที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญจากหลากหลายฝ่ายมาช่วยกัน เช่น เรื่องดาต้าอนาไลติกส์ หรือการพัฒนาสกุลเงินดิจิทัลในโครงการอินทนนท์[1] ก็มีพนักงานจากหลายฝ่ายงานเข้ามาทำงานร่วมกัน

เรื่องที่สอง คือ **การสลาย silo หรือการทำงานที่เน้นกล่องตัวเอง** เราส่งเสริมให้เกิดการหมุนเวียนงาน (mobility) เพื่อให้พนักงานตระหนักว่า งานที่ทำไม่ได้จบเฉพาะกล่องตัวเอง แต่เกี่ยวข้องกับอีกหลากหลายคนและหลากหลายฝ่ายงาน ธปท. ได้กำหนดเงื่อนไขให้ผู้บริหารที่จะได้รับการเลื่อนตำแหน่ง ต้องเคยหมุนเวียนงานตามเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อสี่ปีที่แล้ว การหมุนเวียนงานเกิดขึ้นยาก แต่วันนี้การหมุนเวียนงานกลายเป็นเรื่องปกติ นอกจากนี้ เรายังส่งเสริมการไปทำงานองค์กรภายนอกด้วย รวมถึงเปิดโอกาสให้พนักงานลาออกจาก ธปท. ชั่วคราว โดยเรามีเงื่อนไขจะรับกลับเข้ามาทำงาน เพื่อที่พนักงานจะได้ประสบการณ์ตรงจากการไปทำงานภายนอก และสามารถนำกลับมาประยุกต์กับการทำงานที่ ธปท.

เรื่องที่สาม คือ **ส่งเสริมให้พนักงานระดับล่าง ๆ มีส่วนร่วมมากขึ้น** ในการหาคำตอบของปัญหาในจุดต่าง ๆ ขององค์กร ขณะเดียวกัน

[1]โครงการอินทนนท์ คือ โครงการพัฒนาระบบต้นแบบการโอนเงินระหว่างสถาบันการเงิน โดยใช้สกุลเงินดิจิทัลที่ออกโดยธนาคารกลาง (Central Bank Digital Currency: CBDC) เป็นสื่อกลางในการทำธุรกรรม ซึ่งนำเทคโนโลยีการประมวลผลแบบกระจายศูนย์ (Distributed Ledger Technology: DLT) มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบการชำระเงินของประเทศ

ก็พยายามพัฒนาการสื่อสารให้เป็นแบบสองทางมากขึ้น เช่น การใช้แอปพลิเคชันไลน์ในการสื่อสารกับพนักงานภายในองค์กร ซึ่งมีข้อเสนอดี ๆ หลายเรื่องที่ได้รับจากพนักงาน ตัวอย่างเช่น การพัฒนาพื้นที่อเนกประสงค์เพื่อให้พนักงานมาใช้งานร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นมุมทำงาน ห้องประชุมระดมสมอง หรือมุมพักผ่อน สิ่งเหล่านี้ก็มาจากความคิดเห็นของพนักงานเพื่อพนักงานด้วยกัน

เพิ่มพลังให้องค์กรด้วยวัฒนธรรม bottom-up

คุณวารินทร์ : ทราบมาว่า ธปท. กำลังส่งเสริมวัฒนธรรมจากล่างขึ้นบน (bottom-up) ให้มีมากขึ้น ท่านผู้ว่าการคิดว่าสิ่งนี้จะช่วยพัฒนาบุคลากรของ ธปท. อย่างไร

ดร.วิรไท : พนักงาน ธปท. เป็นคนเก่ง เพราะระบบการคัดเลือกคนของเราค่อนข้างเข้มข้น โจทย์สำคัญคือ จะทำอย่างไรให้พนักงานสามารถพัฒนาศักยภาพของตัวเองได้อย่างต่อเนื่อง ที่ผ่านมาวัฒนธรรมองค์กรค่อนข้างจะเป็นแบบบนลงล่าง (top-down) ทุกอย่างขึ้นอยู่กับหัวหน้า ปัจจุบัน ธปท. ส่งเสริมวัฒนธรรม bottom-up มากขึ้น ให้พนักงานมีสิทธิเลือกสิ่งที่คิดว่าเหมาะสมกับตัวเอง เช่น การเข้าอบรมหลักสูตรต่าง ๆ จากเดิมที่ต้องให้หัวหน้าเป็นคนเลือกให้ หัวหน้าก็จะพิจารณาว่าเรื่องนั้นเกี่ยวกับงานปัจจุบันหรือไม่ ฝ่ายมีงบประมาณเหลือเท่าไร วันนี้เราสร้างระบบที่พนักงานมีสิทธิเลือกได้ ว่าต้องการจะพัฒนาทักษะในเรื่องใดบ้าง วิธีคิดก็คล้ายกับเรื่อง mobility ต้องมองในภาพใหญ่และระยะยาวขึ้น ไม่ใช่มองแค่ว่าเกี่ยวข้องกับงานที่เขาทำอยู่ในปัจจุบันเท่านั้น เช่น คนที่ทำงานทางด้านการกำกับดูแลสถาบันการเงิน แต่สนใจจะอบรมเรื่องดาต้าอนาไลติกส์ ซึ่งแม้ว่าอาจจะยังไม่ได้ใช้กับงานปัจจุบันของเขาโดยตรง แต่ก็เป็นทักษะที่จำเป็นในอนาคต หรือคนทำงานสายนโยบายการเงิน แต่สนใจด้านการบริหารบุคคล ก็สามารถเพิ่มทักษะได้ เพราะจะเป็นประโยชน์ในการบริหารและการให้คำแนะนำน้องในทีม

อีกตัวอย่างคือ ระบบการสมัครตำแหน่งที่ว่างหรือเลื่อนตำแหน่งเดิมมีลักษณะ top-down หัวหน้าเป็นผู้กำหนดว่าจะเสนอให้ไปแข่งขันที่ฝ่ายไหน แต่ปัจจุบันพนักงานมีสิทธิสมัครในตำแหน่งว่างที่ตนสนใจได้ โดยไม่ต้องรอความเห็นชอบของหัวหน้า ผมเชื่อว่าวัฒนธรรมแบบนี้จะทำให้องค์กรมีพลังมากขึ้น

การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เท่าทันโลก

คุณวารินทร์ : ภายใต้บริบทของโลกรอบตัวเราที่กำลังเปลี่ยนแปลงเร็วมาก ธปท. ปรับวัฒนธรรมองค์กรอย่างไร ให้คน ธปท. ก้าวทันโลก

ดร.วิรไท : ในโลกปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงและรวดเร็วถือเป็น new normal การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีจะกระทบกับรูปแบบการทำงานและวิธีคิดแบบเดิม วิถีชีวิตและวิธีการทำงานของเราจะไม่เหมือนเดิม หน้าที่สำคัญของ ธปท. คือ การกำหนดนโยบาย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เราต้องมองให้ไกล คิดให้ลึกในสิ่งที่ทำและมีหลักการที่ชัดเจน เนื่องจากผลจากการทำหน้าที่ของธนาคารกลางเกือบทุกเรื่อง ย่อมมีทั้งคนที่ได้ประโยชน์และคนที่เสียประโยชน์ คน ธปท. จะต้องคำนึงถึงส่วนรวมเป็นหลัก

เราได้ปลูกฝังพฤติกรรมหลักของพนักงานให้มีหลักการ และรู้ลึกคิดไกล ซึ่งเราทำได้ค่อนข้างดี ที่จะต้องทำมากขึ้นอาจจะมี 3 เรื่องด้วยกัน คือ

1. **เปิดใจ** เรากำลังอยู่ในโลกที่ไม่คุ้นเคยและจะมีคนเข้ามาเกี่ยวข้องหลากหลายมากขึ้น คน ธปท. จึงต้องรับฟังและเข้าใจผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มอื่นอย่างรอบด้าน การรับฟังแค่สถาบันการเงินที่คุ้นเคยคงไม่พอ ต้องเข้าใจผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายกลุ่ม รวมถึงประชาชนทั่วไปด้วย จึงจะทำให้เราออกแบบนโยบายให้แก้ปัญหาได้ตรงจุด เกิดผลชัดเจน และตรงกลุ่มเป้าหมาย เช่น ถอยหลังกลับไป 3 - 4 ปี ประชาชนไม่อยากเข้าสาขาธนาคารพาณิชย์เพราะกลัวการขายประกัน เราต้องเปิดใจรับฟังความรู้สึกของประชาชน จึงนำมาสู่การปรับเกณฑ์ให้สถาบันการเงินบริการลูกค้าอย่างเป็นธรรม (market conduct) คุ้มครองผู้บริโภค เราต้องมั่นใจว่าปัญหาหรือทุกข์ของประชาชนได้รับการแก้ไข

2. **คล่องตัวทันการณ์** กฎเกณฑ์และขั้นตอนที่ไม่ทันโลกอาจทำให้เรา "ช้าเกินไป" และสร้างปัญหาตามมาหลายเรื่อง ความคล่องตัวทันการณ์จึงเป็นเรื่องสำคัญมาก เราต้องมีความสามารถในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต้องตรวจสอบตัวเองเสมอว่า สิ่งที่ทำอยู่ "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" เราทำงานด้วยความเร็วที่เท่าทันกับเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ การเปิดรับ เปิดใจ และกล้าตัดสินใจ จะทำให้เกิดวัฒนธรรมที่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง

3. **มุ่งผลสำเร็จที่ชัดเจน** ธปท. เป็นองค์กรทำงานด้านนโยบายที่เน้นทักษะ "การคิด" ซึ่งถ้าคิดแล้วไม่ทำให้เกิดผลจริงในทางปฏิบัติย่อมไม่เกิดประโยชน์ ภายใต้บริบทโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง คน ธปท. ต้องมีทักษะ "การทำ" ด้วย ต้องสามารถผลักดันงานและพัฒนาให้เกิดผลเป็นรูปธรรม รวมทั้งประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องที่หลากหลาย เช่น การสร้างโครงสร้างพื้นฐานใหม่ ๆ อย่างระบบพร้อมเพย์ (PromptPay) หรือคลินิกแก้หนี้ ล้วนต้องลงมือทำด้วย ไม่ใช่แค่คิดอย่างเดียว จึงจะเกิดผลลัพธ์ตามที่มุ่งหมายไว้

ก้าวสู่องค์กรดิจิทัล

คุณวารินทร์ : ทุกวันนี้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้โลกเปลี่ยนแปลงในแทบจะทุกมิติ ไม่ว่าการดำรงชีวิต หรือรูปแบบและวิธีการทำงานที่กำลังเข้าสู่ยุคดิจิทัลแบบเต็มตัว เรื่องนี้ถูกนำมาเป็นประเด็นในการกำหนดทิศทางขององค์กรหรือไม่

ดร.วิรไท : เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่มาก เพราะองค์กรที่เรากำกับดูแลกำลังก้าวไปสู่โลกการเงินดิจิทัล ธปท. จึงต้องผลักดันตัวเองให้เป็นองค์กรดิจิทัลด้วย เช่น (1) การพัฒนาการทำงานและระบบงานภายในเป็นดิจิทัล (2) การสร้างดิจิทัลแพลตฟอร์มสำหรับการจัดการความรู้ (knowledge management) และ (3) การใช้เทคโนโลยีในการจัดการข้อมูลของ ธปท. เพื่อการจัดเก็บและประมวลผลเร็วขึ้น รวมถึงการนำระบบซอฟแวร์หุ่นยนต์ที่ทำหน้าที่แทนคน (robotic software) มาใช้ในการทำงานที่ซ้ำ ๆ เป็นที่น่ายินดีว่า สิ่งที่เราทำหลายเรื่องที่เกี่ยวกับดิจิทัลเริ่มออกผลและได้รับการยอมรับว่า ธปท. เป็นองค์กรหนึ่งของประเทศที่มีพัฒนาการที่ดีในเรื่องนี้

> *" ในบริบทโลกที่กำลังเปลี่ยนถ่ายจากโลกใบเก่าที่เราคุ้นเคยไปสู่โลกใหม่อย่างรวดเร็ว ธปท. จะต้องปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้น ทั้งเรื่องคุณภาพของคน ทักษะของคน และวัฒนธรรมองค์กร "*

ผู้ว่าการและการขับเคลื่อนงานในองค์กร

คุณวารินทร์ : มีคำกล่าวว่า วัฒนธรรมองค์กรสะท้อนผู้นำ ท่านผู้ว่าการได้รับแรงบันดาลใจในการบริหารมาจากไหน ที่จะขับเคลื่อน ธปท. ให้ก้าวไปอย่างมีพลัง

ดร.วิรไท : ธปท. เป็นองค์กรที่พนักงานและผู้บริหารมีทักษะและมีความสามารถสูง ดังนั้น โจทย์สำคัญของผม คือ จะทำอย่างไรให้ทุกคนเข้าใจทิศทางและยุทธศาสตร์ที่องค์กรจะเดินไปข้างหน้าร่วมกัน และร่วมกันแสดงพลังอย่างเต็มที่ ถ้าเปรียบกับวงดนตรี ผู้ว่าการก็คือวาทยกร (conductor) เป็นคนประสานให้นักดนตรีทุกคนในวงออร์เคสตรา (orchestra) ที่มีฝีมือเก่งกาจในเครื่องดนตรีของตัวเองเล่นเพลงเดียวกัน สามารถทำงานร่วมกัน ผลิตงานคุณภาพสูงไปพร้อมกับเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงศักยภาพเฉพาะตัวออกมาอย่างเต็มที่

เพื่อจะทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง เราต้องหมั่นตรวจสอบตัวเองอยู่เสมอว่า ทิศทางที่กำลังเดินไปนั้นใช่หรือไม่ ด้วยความเร็วที่เท่าทันโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ และมีจุดอ่อนอยู่ตรงไหน เราต้องเปิดใจ พร้อมที่จะปรับ และต้องกล้าที่จะเปลี่ยน ถ้าทุกคนเห็นเป้าหมายเหล่านี้ร่วมกัน ธปท. จะสามารถเดินหน้าไปได้อย่างมีพลัง

คุณวารินทร์ สัจเดว
นักสื่อสารมวลชนที่คร่ำหวอดในวงการมานานกว่า 20 ปี ผ่านงานมาหลากหลาย ทั้งผู้ประกาศข่าว ผู้ดำเนินรายการวิทยุและรายการโทรทัศน์ นักพากย์ นักแปล นักแสดง รวมถึงเป็นอาจารย์พิเศษ จากความสามารถที่หลากหลายทำให้เขากลายเป็นหนึ่งในไอดอลด้านสื่อสารมวลชนของคนรุ่นใหม่

การเตรียมความพร้อมองค์กร สู่โลกยุคใหม่ ผ่านวัฒนธรรม แบบล่างขึ้นบน

บริบทของโลกในอนาคตที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและหลากหลายมิติ นำมาสู่ความท้าทายของทุกองค์กรที่ต้องปรับตัวให้เท่าทัน ตลอด 3 ปีที่ผ่านมา ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรแบบล่างขึ้นบน (bottom-up culture) เพื่อกระจายอำนาจให้พนักงานสามารถตัดสินใจได้มากขึ้น และเปิดโอกาสให้นำเสนอความคิดที่จะนำไปสู่นวัตกรรม โดยมีตัวอย่างโครงการที่ ธปท. ได้ผลักดันอย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ ระบบ Internal Job Market ที่เปิดโอกาสให้พนักงานขอย้ายงานตามความสนใจ โครงการ Power Up BOT เวทีที่พนักงานสามารถนำเสนอไอเดียใหม่ ๆ ได้อย่างไม่จำกัด และระบบการเรียนรู้ที่พนักงานสามารถเลือกพัฒนาตามความจำเป็นและความสนใจของตนเอง

Internal Job Market เปิดโอกาสให้พนักงานขอย้ายงานตามความสนใจ

ในอดีตการย้ายฝ่าย ย้ายสายงานภายใน ธปท. เป็นเรื่องที่ค่อนข้างลำบาก เพราะองค์กรมุ่งเน้นให้พนักงานมีความรู้และประสบการณ์เชิงลึก แต่สำหรับโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตลอดเวลา แนวคิดในการพัฒนาศักยภาพของพนักงานก็เปลี่ยนแปลงไป องค์กรชั้นนำต่างให้ความสนใจกับการเปิดโอกาสให้พนักงานได้หมุนเวียนงานมากขึ้น (mobility) เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะทั้งเชิงลึกและเชิงกว้าง และเป็นการเพิ่มวิสัยทัศน์ในการทำงาน เพื่อให้พนักงานสามารถนำความรู้ที่หลากหลายมาต่อยอดและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมให้เกิดการหมุนเวียนงานในองค์กรถือเป็นการขยายหน้างานของพนักงานและสร้างภาวะความเป็นผู้นำของพนักงานให้เข้มแข็ง รวมทั้งเพิ่มโอกาสในการพัฒนาเส้นทางอาชีพของพนักงานให้สอดคล้องกับศักยภาพ passion และแผนอาชีพของตน

ช่องทางที่เปิดโอกาสให้พนักงานได้เลือก

นอกจากการพิจารณาหมุนเวียนงานของผู้บริหารแล้ว การเพิ่มช่องทางให้พนักงานสามารถแสดงความประสงค์ในการขอย้ายหมุนเวียนงานในตำแหน่งที่ตนเองสนใจ ถือเป็นสิ่งสำคัญ โดย ธปท. ได้เริ่มนำระบบ Internal Job Market มาใช้ตั้งแต่ปี 2560 ซึ่งเป็นระบบการสรรหาภายใน ธปท. ที่สร้างขึ้นเพื่อให้พนักงานสามารถเลือกเส้นทางอาชีพของตนเอง (voice and choice) ได้มากขึ้น โดยระบบนี้มีความสะดวก ยืดหยุ่น และพนักงานสามารถเลือกได้ว่าจะให้หัวหน้าส่วนงานของตนรับทราบการขอโอนย้ายหรือไม่

มุ่งสู่องค์กรที่มีความคล่องตัวสูง

ผลลัพธ์ของระบบ Internal Job Market คือ การที่พนักงานได้มีโอกาสเรียนรู้จริง ได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายและแตกต่าง ซึ่งจะทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างก้าวกระโดด ตื่นตัวพร้อมรับความท้าทายใหม่ ๆ จากการกล้าก้าวออกจากความคุ้นเคย และสามารถรองรับภารกิจของ ธปท. ในอนาคตที่ต้องการให้พนักงานมีความรู้และทักษะที่ลึกและกว้างอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีทักษะความชำนาญที่หลากหลาย (multi skills)

ปลุกไฟสร้างพลังในวันเปิดโครงการ Power Up BOT โดย ดร.ข้าว ต้นสมบูรณ์

พนักงาน ธปท. นำเสนอโครงการในวัน pitching

ผู้เข้าร่วมโครงการ Power Up BOT ระดมสมองเพื่อพัฒนาผลงาน

การนำเสนอความคืบหน้าของโครงการต่อผู้บริหารระดับสูง

Power Up BOT เวทีแห่งการเสนอไอเดียใหม่ ๆ ได้อย่างไม่จำกัด

ด้วยความเชื่อมั่นในพลังความคิดและศักยภาพของพนักงาน ธปท. ได้ริเริ่มโครงการ Power Up BOT เพื่อเป็นพื้นที่เปิดกว้างสำหรับพนักงานทุกคน โดยไม่จำกัดสายงาน ตำแหน่ง หรืออายุ เพื่อนำเสนอไอเดียสร้างสรรค์ หรือไอเดียที่จะช่วยเสริมพลังให้กับ ธปท. เพื่อนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่พนักงานกล้าแสดงความเห็น ไม่กลัวความล้มเหลว เพื่อดึงศักยภาพของตัวเองออกมาอย่างเต็มที่

ภายใต้โครงการนี้ พนักงานสามารถนำเสนอไอเดีย ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงกระบวนการของงานเดิม การสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ หรือการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้นให้กับเพื่อนพนักงาน ซึ่งสำหรับการจัดโครงการในครั้งแรกนี้ มีพนักงานนำเสนอไอเดียมากกว่า 80 ไอเดียด้วยกัน ทุกไอเดียได้ถูกนำมาตกผลึกความคิดและพัฒนาขึ้นเป็นโครงการที่มีเป้าหมายร่วมกัน โดยมีโครงการทั้งหมด 27 โครงการที่ได้ไปต่อกับโครงการ Power Up BOT และอีก 15 โครงการที่สามารถนำไปดำเนินการร่วมกับสายงานที่เกี่ยวข้องได้ทันที

เดินหน้า ติดอาวุธ และลงมือทำ

ตลอดระยะเวลา 3 เดือนของโครงการ พนักงานที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับการพัฒนากระบวนการคิดและตกผลึกไอเดียด้วยเทคนิคการ pitching เพื่อการนำเสนอไอเดียที่สั้น กระชับ เปี่ยมพลัง และได้เรียนรู้กระบวนการการทำงานแบบสตาร์ทอัปที่รวดเร็วทันการณ์ ได้ประสิทธิภาพ (agile culture) ด้วยหลักการ design thinking เพื่อการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ และเทคนิค scrum ที่เน้นความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก ซึ่งเทคนิคเหล่านี้จะช่วยพัฒนาไอเดียให้เป็นรูปร่าง (prototype) และตอบโจทย์ความต้องการขององค์กรได้มากที่สุด

นอกจากไอเดียที่จะกลายร่างเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แล้ว โครงการนี้เป็นอีกหนึ่งกลไกเพื่อสร้างพลังกระตุ้นให้พนักงานกล้าคิด สร้างบรรยากาศการทำงานแบบเปิดกว้าง โดยความท้าทายต่อไปคือการรักษาบรรยากาศเช่นนี้ให้เกิดเป็นวัฒนธรรมขององค์กรได้อย่างยั่งยืน

Coaching Clinic โดยรองผู้ว่าการ ด้านบริหาร

โครงการส่งเสริมการฝึกปฏิบัติธรรม ณ วัดมเหยงคณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระบบการเรียนรู้ที่พนักงานสามารถเลือกพัฒนาตามความจำเป็นและความสนใจของตนเอง

ภายใต้บริบทโลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว การเตรียมสร้างฐาน "ความรู้-ความคิด-จิตใจ" ของพนักงานให้พร้อมรับมือและเป็นพลังขับเคลื่อน ธปท. สู่องค์กรที่ทันสมัยจึงเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่ง สถาบันพัฒนาบุคลากรมุ่งมั่นพัฒนารูปแบบและหลักสูตรการฝึกอบรมให้ยกระดับศักยภาพพนักงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพเพื่อขับเคลื่อนและตอบโจทย์ขององค์กรได้ โดยเริ่มใช้ระบบการเรียนรู้ใหม่ดังนี้

1. **นำระบบการเรียนแบบออนไลน์มาช่วยยกระดับศักยภาพพนักงาน** โดยมีทักษะนำร่อง ได้แก่ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (digital capability) และทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงาน (soft skill) พนักงานที่สนใจสามารถสมัครเรียนผ่านระบบออนไลน์ได้โดยตรง และเรียนได้มากเท่าที่ต้องการ

2. **ปรับระบบการเสนอพนักงานให้เข้าอบรม เป็นระบบ "bottom-up"** โดยพนักงานสามารถสมัครอบรมในหลักสูตรกลางของ ธปท. ตามความจำเป็นและความสนใจได้ แทนการเสนอชื่อจากหัวหน้า

3. **เปิดโอกาสให้กลุ่มผู้นำรุ่นใหม่ เลือกหลักสูตรเพื่อเสริมจุดแข็ง - ปิดจุดอ่อนได้ตามต้องการ** โดยเตรียมหลักสูตรทั้งในลักษณะห้องเรียน (classroom) การให้คำแนะนำ (coaching) และการได้ลงมือปฏิบัติจริงในหลากหลายรูปแบบ รวมถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้ (knowledge sharing) จากผู้บริหารระดับสูงเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์และสร้างแรงบันดาลใจ ให้ผู้นำรุ่นใหม่มีความพร้อมในเชิงความรู้ ประสบการณ์ และความผูกพันในองค์กร

4. **ให้ความสำคัญกับการสร้าง "ฐานใจ" อย่างต่อเนื่อง** เพราะเป็นรากฐานสำคัญในการต่อยอดการทำงานและคุณภาพชีวิตทั้งในที่ทำงานและที่บ้าน โดยเปิดโอกาสให้พนักงานเข้าอบรมหลักสูตรที่ส่งเสริมการเข้าใจตนเองและผู้อื่น และหลักสูตรปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นเรื่องน่ายินดีที่ผู้บริหารและพนักงานหลากหลายรุ่นให้ความสำคัญเข้าอบรมหลักสูตรลักษณะนี้เป็นจำนวนมาก

ก้าวต่อไปของการฝึกอบรม

ในปี 2563 ธปท. ตั้งใจจะทำให้พนักงาน "ทุกระดับ" มีโอกาสเลือกพัฒนาได้ตามความจำเป็นและความสนใจมากขึ้น ทั้งในรูปแบบออนไลน์ การอบรมภายใน และสถาบันภายนอก ขณะเดียวกันจะพัฒนาแนวทางให้พนักงานที่มีความสามารถได้ใช้ศักยภาพในการสร้างพนักงานรุ่นใหม่ด้วย รวมทั้งหารูปแบบการพัฒนาให้พนักงานสามารถนำความรู้ไปขับเคลื่อนงานให้สำเร็จได้จริง บรรลุผลลัพธ์ที่วางไว้ (intended outcome) และหาหลักสูตรใหม่ ๆ มาเสริมองค์ความรู้ของพนักงานให้เท่าทันบริบทโลกที่เปลี่ยนไป เพื่อให้ ธปท. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสนับสนุนให้พนักงานมีการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต

การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรแบบล่างขึ้นบน นอกจากจะช่วยให้ ธปท. สามารถปลดล็อกและเสริมสร้างศักยภาพพนักงานในทุกระดับแล้ว ยังช่วยปรับกระบวนการทำงานสู่การเป็นองค์กรที่มีความคล่องตัวสูง เพื่อให้ ธปท. พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงรูปแบบใหม่ ๆ และสภาพแวดล้อมที่มีความไม่แน่นอนสูงเช่นนี้

BOT Symposium 2019

พลิกโฉมเศรษฐกิจ พิชิตการแข่งขัน

Competitive Thailand

งานสัมมนาวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ประจำปี 2562 จัดขึ้นภายใต้ธีม "พลิกโฉมเศรษฐกิจ พิชิตการแข่งขัน" (Competitive Thailand) เพื่อเน้นย้ำความสำคัญของการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจ และนำเสนอมุมมองการแข่งขันของประเทศไทยในหลายมิติ อาทิ อำนาจตลาด ภาคเกษตร ภาคแรงงาน ภาษี ภาคการเงิน การศึกษา การคอร์รัปชัน โดยผ่านการนำเสนอบทความทางวิชาการ การบรรยายรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจในช่วง Perspectives และปิดท้ายด้วยการเสวนาจากผู้ทรงคุณวุฒิในหัวข้อ Competitive Thailand

"การแข่งขันเป็นกลไกสำคัญในการสร้างผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ การแข่งขันผลักดันให้ผู้ประกอบการ ทั้งรายเก่าและรายใหม่ ต้องพัฒนาความสามารถของตนให้สูงขึ้นกว่าเดิม นำไปสู่ต้นทุนการผลิตที่ต่ำลง คุณภาพผลิตภัณฑ์ที่สูงขึ้น และความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ที่มากขึ้น ซึ่งท้ายที่สุดแล้วก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริโภคและสังคมโดยรวม"

ดร.วิรไท สันติประภพ ผู้ว่าการ ธปท. กล่าวเปิดงาน

การแข่งขันที่เปิดกว้างและเป็นธรรมจะส่งเสริมนวัตกรรม

ดร.วิรไท สันติประภพ ผู้ว่าการ ธปท. กล่าวในคำกล่าวเปิดงานสัมมนาตอนหนึ่งว่า กุญแจสำคัญตัวหนึ่งที่สร้างแรงจูงใจให้เราก้าวข้ามขีดจำกัดของทรัพยากร ขีดจำกัดทางเทคโนโลยี และผลักดันให้เกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ครั้งแล้วครั้งเล่า คือ "การแข่งขัน" ซึ่งเป็นประเด็นหลักของงานสัมมนาวิชาการของ ธปท. ประจำปีนี้

การแข่งขันที่ดีจะต้องเป็นการแข่งขันที่เปิดกว้าง เป็นธรรม และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง เพราะการมีต้นทุนในการเข้าสู่ตลาดสูง และข้อได้เปรียบจากการประหยัดจากขนาด (Economy of Scale) ทำให้ผู้ประกอบการที่อยู่รอดมักเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีความได้เปรียบ ในขณะที่ผู้ประกอบการรายย่อยหรือรายใหม่ไม่สามารถเข้ามาแข่งได้ ดังนั้น ภาครัฐในฐานะผู้กำหนดนโยบายและผู้เขียนกฎกติกาสำหรับการแข่งขัน จึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและออกแบบการแข่งขันของธุรกิจอย่างเปิดกว้างและเป็นธรรม

ตลอดสองวันภายในงาน มีการนำเสนอผลงานวิชาการจำนวน 6 ชิ้นงาน ซึ่งนำไปสู่ประเด็นเพื่อการพัฒนาการแข่งขันทางเศรษฐกิจในมิติต่าง ๆ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

การนำเสนอและการวิจารณ์ในหัวข้อ ไม่แข่งยิ่งแพ้ : อำนาจตลาดกับการยกระดับศักยภาพของธุรกิจ

ไม่แข่ง ยิ่งแพ้ : อำนาจตลาดกับการยกระดับศักยภาพของธุรกิจ

โดย คุณทศพล อภัยทาน, ดร.ชานนทร์ บรรเทิงหรรษา, ดร.อาชว์ ปวีณวัฒน์ และ รศ. ดร.กฤษฎ์เลิศ สัมพันธารักษ์

เป็นการศึกษาโครงสร้างภาคธุรกิจและการแข่งขันที่มีนัยต่อระบบเศรษฐกิจไทย ซึ่งพบว่า ภาคธุรกิจไทยมีพลวัตที่ลดลงและมีการกระจุกตัวสูงในกลุ่มทุนน้อยราย นอกจากนี้ยังพบว่าอำนาจตลาดของ

บริษัทไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ และบริษัทที่อยู่ในกลุ่มทุนมีแนวโน้มที่จะมีอำนาจตลาดสูงกว่าบริษัทอื่น ๆ อย่างไรก็ดี บริษัทที่มีอำนาจตลาดสูงกลับมีการเติบโตของผลิตภาพที่ต่ำ เพราะขาดแรงกดดันจากการแข่งขัน ดังนั้นการส่งเสริมการแข่งขันจึงเป็นกลไกที่จำเป็นต่อการยกระดับผลิตภาพการผลิต และความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ภูมิทัศน์ภาคเกษตรไทย จะพลิกโฉมอย่างไรสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน?

โดย ดร.โสมรัศมิ์ จันทรัตน์, รศ. ดร.วิษณุ อรรถวานิช, ผศ. ดร.ภูมิสิทธิ์ มหาสุวีระชัย, ดร.กรรณิการ์ ธรรมพานิชวงศ์ และคุณจิรัฐ เจนพึ่งพร

เกษตรกรไทยส่วนใหญ่ยังเผชิญกับปัญหาและความท้าทายในหลายด้าน โดยภาคเกษตรไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็ว เกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงทำเกษตรเชิงเดี่ยวที่มีความเสี่ยงสูงแต่ให้ผลตอบแทนต่ำ และเป็นรายย่อยที่เผชิญกับปัญหาความเหลื่อมล้ำทั้งในด้านขนาดที่ดิน การเข้าถึงแหล่งน้ำ และการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ต้นทุนการทำเกษตรของพืชหลักส่วนใหญ่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและกำไรสุทธิลดลงทำให้เกษตรกรมีมูลหนี้เพิ่มขึ้น ขณะที่นโยบายภาครัฐมักเน้นไปที่การให้เงินอุดหนุนในระยะสั้น ซึ่งลดแรงจูงใจในการปรับตัวของเกษตรกร ดังนั้นสามตัวช่วยสำคัญของภาคเกษตรไทย คือ (1) ข้อมูล ที่จะช่วยให้เข้าใจว่าปัญหาอยู่ที่ไหน (2) เทคโนโลยี ที่จะช่วยเพิ่มผลิตภาพและปลดล็อกปัญหาเชิงโครงสร้างต่าง ๆ และ (3) ความเข้าใจถึงเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งผ่านนโยบายและเทคโนโลยีไปสู่เกษตรกรในวงกว้าง

การนำเสนอและการวิจารณ์ในหัวข้อ ภูมิทัศน์ภาคเกษตรไทย จะพลิกโฉมอย่างไรสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน?

การนำเสนอและการวิจารณ์ในหัวข้อ เราไปได้ไกลกว่านี้ไหม มุมมองจากข้อมูลแรงงาน และการจ้างงาน

เราไปได้ไกลกว่านี้ไหม มุมมองจากข้อมูลแรงงานและการจ้างงาน

โดย ผศ. ดร.ศศิวิมล วรุณศิริ ปวีณวัฒน์, คุณชินวัฒน์ เทพพัสดิน ณ อยุธยา, ดร.นฎา วะสี, ดร.พรรคธาดา ตรีรัตนพิทักษ์ และคุณชมนาถ นิตตะโย

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า แรงงานไทยยังมีศักยภาพที่จะพัฒนาต่อไปได้ ปัจจุบัน แม้ว่าแรงงานไทยมีการศึกษาสูงขึ้นมาก แต่ความแตกต่างของระดับค่าจ้างเฉลี่ยกลับไม่ชัดเจนนัก อาชีพที่เลือกทำก็ไม่ได้ใช้ทักษะสูงเท่ากับคนในอดีตที่ได้รับการศึกษาเท่ากัน อีกทั้งยังมีช่วงชีวิตในการทำงานที่สั้น ทั้งที่ควรจะเป็นแรงงานกลุ่มสำคัญของระบบเศรษฐกิจ ภาพเหล่านี้อาจเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจจากเกษตรกรรมมาเป็นอุตสาหกรรม การค้าและการบริการ การเข้ามาของเทคโนโลยีสมัยใหม่ หรือเพราะการเป็นลูกจ้างของภาครัฐและเอกชนอาจไม่เอื้อให้แรงงานที่อายุเกิน 60 ปีทำงานต่อก็เป็นได้ รัฐบาลจึงควรกำหนดให้บริษัทขนาดใหญ่มีการฝึกอบรมและเพิ่มพูนทักษะให้พนักงาน รวมถึงมีมาตรการจูงใจทางภาษี เพื่อให้ภาคเอกชนจ้างงานผู้สูงอายุให้ทำงานต่อไป

ภาษีและความสามารถในการแข่งขันของไทย

โดย ผศ. ดร.อธิภัทร มุทิตาเจริญ

ในภูมิภาคอาเซียนที่มีการแข่งกันทางภาษีค่อนข้างรุนแรง สิทธิประโยชน์ทางภาษีมีส่วนสำคัญต่อการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ แต่ความสำคัญนี้ยังน้อยกว่าประเด็นเรื่องผลิตภาพแรงงาน และความยากง่ายของกฎระเบียบต่าง ๆ ในการทำธุรกิจ ซึ่งบริษัทข้ามชาติที่เป็นบริษัทเทคโนโลยีชั้นนำจะให้ความสำคัญต่อแรงจูงใจภาษีน้อยกว่าบริษัทที่มีเทคโนโลยีต่ำอย่างชัดเจน นอกจากนี้

การนำเสนอและการวิจารณ์ในหัวข้อ ภาษีและความสามารถในการแข่งขันของไทย

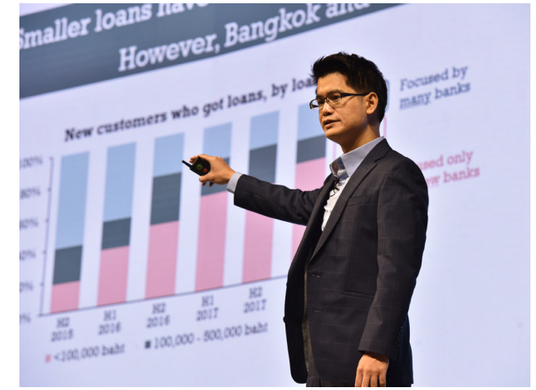

การนำเสนอในหัวข้อ พลิกโอกาสท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง ภูมิทัศน์การเงินไทยในยุคดิจิทัล

การลดอัตราภาษีนิติบุคคลยังส่งผลกระตุ้นการลงทุนภายในประเทศอย่างมีนัยสำคัญ โดยแรงกระตุ้นการลงทุนนี้จะกระจุกตัวในกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งต้นตอของการลงทุนต่ำของภาคเอกชนไทยไม่ได้มาจากปัญหาการขาดแคลนเงินทุน แต่มาจากการที่ธุรกิจมองไม่เห็นโอกาสในการลงทุน นอกจากนี้ แรงจูงใจด้านภาษีมีส่วนช่วยส่งเสริมการออมและลงทุนระยะยาวของคนไทย แต่จะแตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม โดยกลุ่มที่มีแรงจูงใจค่อนข้างมากต่อการตัดสินใจซื้อกองทุน LTF อยู่ในกลุ่มคนรายได้ปานกลาง และคนที่มีความเข้าใจทางการลงทุนไม่มากนัก

พลิกโอกาสท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง ภูมิทัศน์การเงินไทยในยุคดิจิทัล

โดย ดร.ธรรมรักษ์ หมื่นจักร์, วรภัทร ปราณีประชาชน, ดร.ธนธรรศ บำเพ็ญบุญ, คุณชมพูนุท มนต์ชัยตระกูล และคุณพรชนก บำรุงเรือน

ขีดความสามารถทางการแข่งขันของระบบสถาบันการเงินไทยไม่แตกต่างจากประเทศในกลุ่ม ASEAN-5 (ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย) มากนัก ทว่าจุดอ่อนของระบบการเงินไทยอยู่ที่การเข้าถึงสินเชื่อของ SMEs ซึ่งทุกกระบวนการด้านสินเชื่อสำหรับ SMEs ยังมีอุปสรรค โดยในยุคไทยแลนด์ 4.0 นี้ เราสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัล และกระบวนการทำงานโดยใช้ระบบอัตโนมัติเพื่อลดปัญหา SME Financing ได้ ความเชื่อมโยงกันได้ (Interoperability) ของโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินถือเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการไหลเวียนของข้อมูลในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ ผู้เล่นใหม่ ๆ ยังช่วยเติมเต็มช่องว่างในภาคการเงินไทยได้

การนำเสนอในหัวข้อ เมื่อกฎ(หมาย)ขายได้ ตลาดแข่งขันของการคอร์รัปชันในสังคมไทย

เมื่อกฎ (หมาย) ขายได้ ตลาดแข่งขันของการคอร์รัปชันในสังคมไทย

โดย ผศ. ดร.ธานี ชัยวัฒน์

หากมองการคอร์รัปชันเป็นบริการประเภทหนึ่ง จะเห็นได้ว่ามีพลวัตร และมีประสิทธิภาพสูงมาก เนื่องจากการซื้อขายกฎหมายและสิทธิประโยชน์มีมูลค่าสูง ตลาดการแข่งขันนี้จึงดึงดูดผู้ผลิตจำนวนมากเข้าร่วมการแข่งขันด้วย งานวิจัยชิ้นนี้ยังชี้ให้เห็นว่าตลาดการคอร์รัปชันมีพัฒนาการในตัวเอง และเป็นระบบปิดที่มีการจัดสรรประโยชน์อย่างลงตัวในหมู่ผู้เกี่ยวข้อง การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เท่าเทียมกัน หรือสถานการณ์สองมาตรฐาน เป็นจุดเริ่มต้นของการคอร์รัปชัน และสร้างความขัดแย้งสูงมาก

กระตุกต่อมคิดกับ 4 มุมมองเรื่องการแข่งขัน

นอกจากการนำเสนอบทความวิชาการ ภายในงานยังมีการบรรยายที่น่าสนใจในช่วง Perspectives เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและกระตุกต่อมคิดของผู้เข้าร่วมงานโดยนักคิดผู้ทรงคุณวุฒิ

เริ่มด้วย **รศ. ดร.วีระชาติ กิเลนทอง** จากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในหัวข้อ **การแข่งขันและคุณภาพการศึกษา** ที่มาชี้ว่า การศึกษาของไทยต้องการการแข่งขัน โดยเฉพาะในชนบท เพราะจะเป็นเครื่องมือที่มีพลังนำไปสู่คุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น แต่ความท้าทายที่สำคัญคือจะสร้าง "แรงจูงใจที่เหมาะสม" เพื่อให้โรงเรียนโดยเฉพาะโรงเรียนรัฐพัฒนาตัวเองได้อย่างไร ประเทศอาจต้องการโรงเรียนทางเลือกใหม่ ๆ เพื่อให้การแข่งขันที่ว่านี้เกิดขึ้นได้

คุณกวีวุฒิ เต็มภูวภัทร จากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) กับเรื่อง **ความคิดเชิงออกแบบเพื่อประเทศไทยสร้างสรรค์** โดยกล่าวว่า หลักการ Design Thinking ไม่ใช่กระบวนการ แต่คือทักษะการตั้งคำถาม คิดนอกกรอบ และลงมือทำ (Ask - Think - Act) ที่จะทำให้เกิดนวัตกรรม เช่นเดียวกับทักษะในวัยเด็กของคนที่เริ่มจากความกล้าที่จะทำ การลงมือทำ และไม่กลัวความล้มเหลว

ผศ. ดร.พัชรสุทธิ์ สุจริตตานนท์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับหัวข้อ **วิศวกรรมตลาด เมื่อตลาดต้องถูกออกแบบ** กล่าวว่า การออกแบบตลาดก็เหมือนการสร้างเกม ผู้เล่นแต่ละคนมีแรงจูงใจและพฤติกรรมที่แตกต่างกันไป สิ่งที่พวกเขาทำคือ คิดกลยุทธ์ที่ทำให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุดจากเกม และออกแบบกฎเกณฑ์ของตลาดเพื่อบริหารแรงจูงใจของผู้เล่นให้เป็นไปตามที่ต้องการ

และ **คุณสฤณี อาชวานันทกุล** จากบริษัท ป่าสาละ จำกัด นำเสนอในหัวข้อ **ความเป็นธรรมกับความสามารถในการแข่งขัน** ที่ทิ้งท้ายไว้ว่า การทำลายอุปสรรคที่กีดกันผู้เล่นหน้าใหม่ และสนับสนุนให้มีผู้เล่นหน้าใหม่อยู่เสมอ เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการสร้างความเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการ และรัฐควรให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากกว่าการออกมาตรการเอาใจผู้ครองตลาดรายเดิม

รศ. ดร.วีระชาติ กิเลนทอง

คุณกวีวุฒิ เต็มภูวภัทร

ผศ. ดร.พัชรสุทธิ์ สุจริตตานนท์

คุณสฤณี อาชวานันทกุล

(จากซ้ายไปขวา) ดร.ชวพล จริยาวิโรจน์, ดร.เดือนเด่น นิคมบริรักษ์, ศ. ดร.สกนธ์ วรัญญูวัฒนา และ รศ. ดร.กฤษฎ์เลิศ สัมพันธารักษ์ ในการเสวนาหัวข้อ Competitive Thailand

Competitive Thailand : การแข่งขันที่เท่าเทียมและเป็นธรรม

อีกหนึ่งไฮไลท์ของงาน คือ การเสวนาในหัวข้อ Competitive Thailand ที่ได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน ได้แก่ **ศ. ดร.สกนธ์ วรัญญูวัฒนา สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ดร.เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย** และ **ดร.ชวพล จริยาวิโรจน์** Amazon Web Services (Thailand and Vietnam) ดำเนินการเสวนาโดย **รศ. ดร.กฤษฎ์เลิศ สัมพันธารักษ์ สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์** มาพูดคุยถึงมุมมองเกี่ยวกับการรักษาสมดุลของการกำกับดูแลและการแข่งขันทางการค้า

ในฐานะผู้กำกับดูแล ดร.สกนธ์ได้สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 และความตั้งใจของสำนักงานในการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการแข่งขันทางการค้าที่เข้มแข็ง อันจะนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมและการยกระดับผลิตภาพของประเทศ ในขณะที่ ดร.เดือนเด่นมองว่า ด้วยข้อจำกัดของการบังคับกฎหมายฉบับนี้กับภาคเอกชน อีกเรื่องที่ต้องพิจารณาคือแนวทางการกำกับดูแลภาครัฐเอง ไม่ให้สร้างมาตรการหรือออกนโยบายที่อาจบิดเบือนการแข่งขัน

"สิ่งที่จำเป็นต้องมีคือการบังคับใช้กฎหมายและการสนับสนุนนโยบายของรัฐที่ส่งเสริมการแข่งขัน (Competition Advocacy) และการประเมินผลกระทบก่อนออกนโยบาย (Regulatory Impact Assessment)" ดร.เดือนเด่นกล่าว

สำหรับมุมมองจากภาคธุรกิจเอกชน ดร.ชวพลกล่าวว่า "การแข่งขันที่เป็นธรรมต้องครอบคลุมใน 3 มิติ คือ (1) ผู้บริโภคหรือประชาชน สามารถเข้าถึงบริการต่าง ๆ และมีสิทธิเลือกสิ่งที่ต้องการได้ (2) ธุรกิจ สามารถเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ ที่ช่วยให้บริษัทใหม่ ๆ มีโอกาสเข้ามาแข่งขันในตลาดได้อย่างเท่าเทียม และ (3) ประเทศ ที่เปิดกว้างส่งเสริมการแข่งขันจะทำให้ทุกคนเก่งขึ้น การเปิดให้มีการแข่งขันมากขึ้นอย่างในภาคบริการและภาคการเงินจะช่วยผลักดันให้ภาคธุรกิจในประเทศปรับปรุงตัว เพื่อสินค้าที่ดีขึ้นเร็วขึ้น และถูกลง"

และ ดร.สกนธ์ได้ทิ้งท้ายไว้อย่างน่าคิดว่า "ในวันที่พลวัตการทำธุรกิจเปลี่ยนไป สิ่งที่น่ากังวลคือ ความเข้มแข็งของการกำกับดูแลของหน่วยงานรัฐ เพราะยังขาดบุคลากรด้านเศรษฐศาสตร์และกฎหมายอีกมาก ประเทศต้องสร้างพื้นฐานและสร้างความเข้าใจให้สถาบันการศึกษาเร่งสร้างบุคลากรในด้านเหล่านี้ ขณะเดียวกันนอกจากการกำกับดูแลแล้ว ต้องสร้างความเข้าใจเรื่องการแข่งขันทางการค้าในหน่วยงานรัฐ ให้คำนึงว่า นโยบายที่ออกมาจะช่วยสร้างบรรยากาศในการแข่งขัน หรือสร้างความได้เปรียบเสียเปรียบหรือไม่"

ติดตามอ่านบทความ และชมคลิปวิดีโอในช่วงต่าง ๆ ได้ที่

เรื่อง : ฝ่ายนโยบายโครงสร้างเศรษฐกิจ

เมื่อถึงเวลาที่แบงก์ชาติ ต้องลงพื้นที่อย่างเข้มข้นขึ้น

ทำไมธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) หรือแบงก์ชาติ ต้องลงพื้นที่เข้มข้นขึ้น นั่นก็เพราะว่าโลกเปลี่ยนเร็ว ในฐานะองค์กรที่มีหน้าที่ดูแลเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ธปท. จึงต้องเพิ่มวิธีการ "จับชีพจร" เศรษฐกิจ เพื่อให้เข้าใจทั้งเชิงลึกและกว้าง และต้องทำงาน "ศึกษาโครงสร้างเศรษฐกิจ" มากขึ้น

ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา การติดตามเศรษฐกิจของ ธปท. สามารถแบ่งได้ 3 ยุค ได้แก่

ยุคที่หนึ่ง ช่วงก่อนวิกฤติปี 2540 เป็น**การประเมินภาพเศรษฐกิจโดยอาศัยข้อมูลตัวเลขเป็นหลัก**

ยุคที่สอง เมื่อ ธปท. ตระหนักว่าการพึ่งพาแต่ข้อมูลตัวเลขคงไม่เพียงพอแล้วและการลงพื้นที่เพื่อจับชีพจรเศรษฐกิจในระยะสั้นเป็นสิ่งจำเป็น **โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจและธุรกิจ** (Business Liaison Program: BLP) จึงเกิดขึ้น และดำเนินการอย่างต่อเนื่องมากว่า 10 ปี เพื่อรับฟังเสียงสะท้อนของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ประกอบการและหน่วยงานรัฐ จากนั้น ธปท. จะนำข้อมูลที่วิเคราะห์แยกแต่ละภาคส่วนมาประเมินภาวะและแนวโน้มเศรษฐกิจร่วมกับข้อมูลตัวเลขและนำเสนอคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) เพื่อประกอบการตัดสินใจในการดำเนินนโยบายการเงินต่อไป

ธปท. พบผู้ประกอบการ จังหวัดพิษณุโลก

ยุคที่สาม ในยุคปัจจุบันที่เมกะเทรนด์ อาทิ วิวัฒนาการของเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ขั้วอำนาจเศรษฐกิจ และการเข้าสู่สังคมสูงวัย ทำให้รูปแบบของกิจกรรมและโครงสร้างทางเศรษฐกิจเปลี่ยนไป แถมเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ อาทิ เศรษฐกิจแบ่งปันที่พึ่งพาอิเล็กทรอนิกส์ ก็มีความสำคัญมากขึ้น เศรษฐกิจไทยจึงเผชิญกับความท้าทายและความผันผวน (VUCA)[1] ในขณะที่เครื่องชี้เศรษฐกิจไม่สามารถสะท้อนสิ่งเหล่านี้ได้ ยกตัวอย่างเช่น เมื่อไทยขาดแคลนแรงงาน แรงงานต่างชาติจึงมีบทบาทสำคัญ แต่ตัวเลขที่เกี่ยวกับแรงงานต่างชาติที่มีอยู่ไม่ชัดเจน ดังนั้น "**การลงพื้นที่แบบเข้มข้น**" จึงเป็นคำตอบ

ธปท. พบผู้ประกอบการ จังหวัดลำพูน

ธปท. พบผู้ประกอบการ จังหวัดชุมพร

หลายคนอาจตั้งคำถามว่า หน้าที่ของ ธปท. คือทำนโยบายการเงิน แล้วทำไมต้องลงพื้นที่ขนาดนี้ คำตอบคือ เพราะปัญหาเชิงโครงสร้างของเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น อาทิ ปัญหาสังคมสูงวัย หรือการทดแทนแรงงานมนุษย์ด้วยเทคโนโลยี ธปท. จึงจำเป็นต้องลงพื้นที่ให้เข้าใจโลกและปัญหาอย่างแท้จริง เพื่อใช้ในการจับชีพจรและนำมาประกอบการประเมินอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจในอนาคตเพื่อให้แม่นยำที่สุด ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นในการตัดสินนโยบายการเงิน และอีกเหตุผลหนึ่งคือ ปัญหาเชิงโครงสร้างเป็นเรื่องที่ผู้กำหนดนโยบายทุกฝ่ายต้องให้ความใส่ใจ หากปล่อยเรื้อรังอาจฉุดรั้งการขยายตัวของเศรษฐกิจ และสุดท้ายประสิทธิภาพของนโยบายการเงินจะไม่มีแรงพอที่จะช่วยพยุงปัญหาที่เกิดจากโครงสร้างได้ เพราะนโยบายการเงินมีไว้เพื่อดูแลเศรษฐกิจที่มีปัญหาจากกำลังซื้อมากกว่าเศรษฐกิจที่มีปัญหาจากโครงสร้าง

[1] *Volatility, Uncertainty, Complexity และ Ambiguity คือมีความผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ*

ธปท. ลงพื้นที่เพื่อศึกษาโครงการปิดทองหลังพระ รวมถึงพบผู้นำชุมชนและเกษตรกร จังหวัดอุดรธานี

มองสั้น มองยาว มองลึก มองกว้าง

ธปท. เน้นการลงพื้นที่เชิงรุกแบบ 360 องศา เพื่อพูดคุยให้ได้คำตอบในแต่ละแบบ คือ

1. **มองสั้น** ตอบโจทย์การจับชีพจรเศรษฐกิจและประเด็นพิเศษ เช่น ภัยแล้งและน้ำท่วม เพื่อการกำหนดนโยบายการเงิน
2. **มองยาว** ตอบโจทย์การแก้ปัญหาโครงสร้างเศรษฐกิจ เพื่อยกระดับการเติบโตของเศรษฐกิจและรายได้ประชาชนทั้งในและนอกภาคเกษตร เช่น การเยี่ยมชมโรงงานที่มีการใช้ระบบอัตโนมัติ (Automation) ซึ่งอาจส่งผลต่อการจ้างงานของบริษัทในอนาคต
3. **มองลึก** ดึงข้อมูลเชิงลึก (Insight) ที่ไม่มีตัวเลขอธิบาย เช่น มีคนพูดถึงทุนจีนในไทยกันมาก แต่ไม่มีตัวเลขที่บอกได้ว่า ทุนจีนที่ทำธุรกิจหลากหลายส่งผลกับเศรษฐกิจไทยอย่างไร และ
4. **มองกว้าง** มองว่าทุกภาคส่วนเชื่อมโยงกัน ไม่มองภาพเศรษฐกิจแยกเป็นแต่ละภาคส่วน และไม่เน้นการออกพบเฉพาะผู้ประกอบการรายใหญ่และหน่วยงานรัฐ แต่เน้นทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจริง ๆ อย่างสตาร์ทอัป แม่ค้าในตลาดนัด โรงรับจำนำ และเกษตรกร ซึ่งที่ผ่านมา ธปท. มีการลงพื้นที่เพื่อศึกษาแนวคิดการปรับตัวของเกษตรกรจากโครงการปิดทองหลังพระและการลงพื้นที่ที่จังหวัดสมุทรสาครเพื่อพูดคุยกับแรงงานต่างชาติ

จัดทัพรวมพลัง เป้าหมายชัดเจน

ธปท. มีการปรับโครงสร้างองค์กรและจัดตั้ง "ฝ่ายนโยบายโครงสร้างเศรษฐกิจ" โดยรวมส่วนเศรษฐกิจภูมิภาคทั้ง 3 ภูมิภาค ได้แก่ ส่วนเศรษฐกิจภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ เข้ากับส่วนกลางเพื่อขับเคลื่อนงานด้านโครงสร้างเศรษฐกิจร่วมกับหน่วยงานในภูมิภาค และเพื่อให้การลงพื้นที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายได้ง่ายและตอบโจทย์การทำงานได้อย่างตรงจุดขึ้น รวมถึงมีการปรับวัฒนธรรมการทำงาน โดยผู้บริหารระดับสูงจะร่วมกันพูดคุยกับเศรษฐกรให้เข้าใจเป้าหมายงานและลักษณะงานที่ชัดเจนไปพร้อมกัน เพื่อให้การทำงานมีความคล่องตัว และลดเวลาการทำงาน ซึ่งท้ายที่สุดก็จะสามารถจัดการกับงานที่ทั้งยากและเยอะได้

ประสานทุกภาคส่วนเพื่อร่วมขับเคลื่อน

เมื่อมองไปข้างหน้า ข้อมูลข่าวสารจะยิ่งเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้น การลงพื้นที่ไปพูดคุยและสร้างเครือข่ายจะยิ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการประเมิน

ธปท. ลงพื้นที่พบเกษตรกร จังหวัดอุทัยธานี

ธปท. พบผู้ประกอบการภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้

ภาพเศรษฐกิจและการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง ดังนั้นสิ่งที่ต้องจะผลักดันต่อไป คือ ประสานงานแบบเชิงรุก (Proactive) กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนจากส่วนกลางไปยังตัวแทนและสาขาในภูมิภาค อาทิ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือสภาพัฒน์ สำนักงานคลังจังหวัด และสำนักงานเกษตรจังหวัด รวมทั้งสมาคมการค้า อุตสาหกรรมและบริการ ในด้านการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ การยกระดับศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ของข้อมูลเกิดประโยชน์สูงสุดและเกิดการขับเคลื่อนการปรับโครงสร้างระบบเศรษฐกิจไทยอย่างจริงจัง ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการลงพื้นที่เชิงรุก

- พัฒนาพนักงาน ธปท. โดยเปิดโอกาสให้พนักงานสายนโยบายการเงินและสายงานอื่น ๆ ลงพื้นที่เพื่อให้เข้าใจและเห็นข้อจำกัดในโลกความเป็นจริง ดังเช่นโครงการเข้าถึงและเข้าใจวิถีชนบทไทย

"การรับรู้ปัญหาจากภาคเศรษฐกิจจริง และคนในท้องถิ่น ทำให้เข้าใจปัญหาอย่างลึกซึ้ง และสามารถคิดนโยบายเพื่อตอบโจทย์ได้ตรงจุด รู้ลึก รู้จริง"

สุพริศร์ สุวรรณิก
สายนโยบายการเงิน

"...ไม่ใช่แค่การติดตามภาวะเศรษฐกิจ แต่เป็นการเปิดมุมมองความคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจและวิถีการพัฒนารายได้ของเกษตรกรที่สะท้อนลักษณะและจุดเด่นของพื้นที่ ทำให้เข้าใจภาคเศรษฐกิจจริงมากขึ้น"

สุชานัน จุนอนันตธรรม
สายนโยบายการเงิน

"การออกไปพบผู้ประกอบการทำให้เราสามารถหาทางแก้ปัญหาผลกระทบจากค่าเงินได้ตรงจุดมากขึ้น และยังได้สื่อสารและให้คำปรึกษาเรื่องการป้องกันความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนได้อีกทางหนึ่งด้วย"

พรพินันท์ ฉันทภักดีพงศ์
สายตลาดการเงิน

- สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องมากขึ้นต่อการทำงานของ ธปท. และประสานการทำงานด้านเศรษฐกิจมหภาคกับหน่วยงานอื่นได้ดียิ่งขึ้น

"ดีใจนะครับที่แบงก์ชาติมา จะได้ลงจากหอคอยงาช้าง"

ผู้ประกอบการ จังหวัดอุดรธานี

"กำลังศึกษางานเชิงพื้นที่เหมือนกัน อยากจะขอนัดคุยกันว่าแบงก์ชาติทำอะไรด้านนี้บ้าง"

เจ้าหน้าที่ดูแลนโยบายเศรษฐกิจมหภาคจากหน่วยงานอื่น

การเงินเพื่อความยั่งยืน

The Rise of ESG and Green Finance

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้จัดงาน Bangkok Sustainable Banking Forum 2019 เมื่อเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา โดยเน้นเรื่องการนำแนวปฏิบัติด้านความยั่งยืนมาใช้ในภาคการเงินไทย และย้ำเตือนให้เห็นความสำคัญของประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (Environmental, Social, Governance: ESG) ที่อาจนำไปสู่ความเสี่ยงทางการเงินได้ ภายในงานครั้งนี้ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารระดับสูงจากสถาบันการเงินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในไทยและต่างประเทศ เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการเงินและการธนาคารเพื่อความยั่งยืน

BOT พระสยาม MAGAZINE ได้มีโอกาสสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในวงการการพัฒนาอย่างยั่งยืน 2 ท่านที่เข้าร่วมการสัมมนาในครั้งนี้ คือ Dr. Ma Jun, Chairman, Green Finance Committee of China Society for Finance and Banking และ Director of Research Center for Green Finance Development, Tsinghua University และ Ms. Jeanne Stampe, Head of Asia Sustainable Finance, World Wide Fund for Nature (WWF) ทั้งสองท่านนำเสนอมุมมองที่น่าสนใจเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จและความท้าทายของการขับเคลื่อนการเงินสีเขียวและเศรษฐกิจที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้นจริง

4 เสาหลัก การเงินสีเขียว

Dr. Ma Jun กล่าวว่า ภาคการเงินที่มีความยั่งยืน หรือ Sustainable Green Finance ประกอบด้วย 4 เสาหลัก ได้แก่

1. **มาตรฐาน (Standard)** ต้องมีการให้คำนิยามที่ชัดเจนว่ากิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมคืออะไร เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน อาทิ พันธบัตรสีเขียว สินเชื่อสีเขียว การลงทุนสีเขียว จะได้ถูกจัดสรรไปยังกิจกรรมที่ถูกต้อง

ในประเทศจีน หน่วยงานกำกับดูแลภาคการธนาคารได้ออกประกาศคำนิยามสินเชื่อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมใน 12 หมวดหมู่ที่แตกต่างกัน โดยให้นิยามกิจกรรมที่จะได้รับการสนับสนุนจากสินเชื่อสีเขียว นอกจากนี้ ยังมีแค็ตตาล็อกพันธบัตรสีเขียว ซึ่งประกาศโดย China's Green Finance Committee ที่ระบุถึงกิจกรรม 31 หมวดที่ควรได้รับการสนับสนุนจากพันธบัตรสีเขียว และแค็ตตาล็อกโครงการสีเขียว ซึ่งประกาศโดย National Development and Reform Commission ครอบคลุมโครงการสีเขียวถึง 200 หมวดหมู่

"มาตรฐานและคำนิยามเหล่านี้ ทำให้ตลาดการเงินและสถาบันการเงินสามารถจัดสรรทุนไปยังกิจกรรมที่ถูกต้องได้อย่างแม่นยำมากขึ้น หากปราศจากคำนิยาม อาจมีคนอ้างว่าตนเองได้ทำเรื่องการลงทุนสีเขียว และกลายเป็นการฟอกเขียว[1]" Dr. Ma อธิบาย

2. **การเปิดเผยข้อมูล (Disclosure)** ต้องแน่ใจได้ว่า บริษัทที่ได้รับเงินสีเขียวจะดำเนินกิจกรรมสีเขียวจริง โดยให้เปิดเผยข้อมูลวัตถุประสงค์การลงทุน รวมถึงเปิดเผยว่าการลงทุนนี้จะสร้างผลประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างไร เช่น ลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ลดน้ำเสีย ลดการบริโภคพลังงานและน้ำไปเท่าใด และข้อกำหนดเหล่านี้ต้องกลายเป็นข้อบังคับมากขึ้น

Dr. Ma กล่าวว่า "ผมคิดว่า เทรนด์โลกจะเคลื่อนไปสู่ข้อกำหนดกึ่งบังคับให้เปิดเผยข้อมูลมากขึ้น ในประเทศจีนได้ออกประกาศ Roadmap เรื่องข้อบังคับการเปิดเผยข้อมูลสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ภายใน ค.ศ. 2020 ส่วนผู้ก่อมลพิษรายใหญ่ กระทรวงสิ่งแวดล้อมได้ออกประกาศข้อบังคับเรื่องการเปิดเผยข้อมูลแล้ว"

3. **แรงจูงใจ (Incentive)** โครงการสีเขียวบางโครงการมีประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมก็จริง แต่อาจไม่ได้สร้างผลตอบแทนที่เพียงพอ รัฐบาลจึงต้องสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเหล่านี้ Dr. Ma เสริมว่า ธนาคารกลางจีนได้เปิดตัวผลิตภัณฑ์ Re-lending Facility for Green โดยได้ส่งมอบเงินทุนต้นทุนต่ำ (Low-cost Funding) ผ่านธนาคารพาณิชย์ไปยังโครงการสีเขียว และรัฐบาลท้องถิ่นบางแห่งได้นำเสนอการอุดหนุนดอกเบี้ย (Green Interest Subsidies) และการค้ำประกัน (Green Guarantee) เพื่อช่วยลดต้นทุนสำหรับสินเชื่อโครงการสีเขียว ทั้งหมดนี้เพื่อดึงดูดการลงทุนของภาคเอกชนมากขึ้น

4. **การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ตอบโจทย์ (Sweet Product)** ความต้องการที่หลากหลายของภาคเศรษฐกิจจริง เช่น บางโครงการต้องการสินเชื่อระยะสั้นที่เป็นเงินทุนหมุนเวียนจากระบบธนาคาร บางโครงการต้องการเงินทุนระยะยาวจึงมีการสร้างตลาดพันธบัตรสีเขียว บางโครงการต้องการเงินทุนที่สามารถรับความเสี่ยงได้จึงมีหุ้นนอกตลาดและการร่วมลงทุนสีเขียว (Green Private Equity and Venture Capital) รวมถึงผู้ลงทุนสถาบันบางรายต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีสภาพคล่องมาก จึงมีการพัฒนาตราสารหนี้สีเขียว และระบบซื้อขายใบอนุญาตปล่อยก๊าซเรือนกระจก

> *"มาตรฐานและคำนิยามเหล่านี้ ทำให้ตลาดการเงินและสถาบันการเงินสามารถจัดสรรทุนไปยังกิจกรรมที่ถูกต้องได้อย่างแม่นยำมากขึ้น หากปราศจากคำนิยาม อาจมีคนอ้างว่าตนเองได้ทำเรื่องการลงทุนสีเขียว และกลายเป็นการฟอกเขียว"*

[1]การฟอกเขียว (Greenwashing) คือ การทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดด้วยการโฆษณาสินค้าหรือองค์กรให้มีภาพลักษณ์ว่ารับผิดชอบต่อสังคมโดยการรักษาสิ่งแวดล้อม ทั้งที่ในความเป็นจริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น

Standardized System จุดเริ่มต้นการเงินสีเขียว

"สำหรับประเทศที่เพิ่งเริ่มก่อตั้งระบบการเงินสีเขียวที่ยั่งยืน ปัจจัยสำคัญที่สุด คือ การกำหนดมาตรฐานที่จะเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การเปิดเผยข้อมูล และการนำเสนอแรงจูงใจที่เหมาะสม ดังนั้นผมสนับสนุนให้ประเทศกำลังพัฒนาเร่งลงมือเรื่องกำหนดมาตรฐานที่เรียกว่า การพัฒนาอนุกรมวิธานสีเขียว (Green Taxonomy) หรือการจำแนกหมวดหมู่สำหรับกิจกรรมสีเขียว จีนและสหภาพยุโรปได้จัดทำอนุกรมวิธานนี้แล้ว และในระดับโลกเองก็ต้องการอนุกรมวิธานเช่นกัน บางประเทศอาจเป็นผู้นำในการจัดทำ บางประเทศอาจนำของประเทศอื่นไปปรับใช้"

Dr. Ma กล่าวทิ้งท้ายว่า การเสริมสร้างขีดความสามารถเป็นอีกเรื่องที่สำคัญมากสำหรับธนาคารพาณิชย์ เพราะการพิจารณาสินเชื่อสีเขียวรายการหนึ่งต้องใช้ข้อมูลจำนวนมาก และใช้เวลานาน ทางลัดหนึ่งที่จะมาช่วยได้คือ การพัฒนาความสามารถของระบบอัตโนมัติ ในประเทศจีน ธนาคารขนาดใหญ่ทุกแห่งมีระบบภายในที่ช่วยจัดหมวดหมู่กิจกรรมสีเขียว ทำรายงานสินเชื่อสีเขียว และประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ในขณะเดียวกัน สำหรับธนาคารขนาดเล็กที่ขาดแคลนความสามารถและเป็นเรื่องยากที่จะลงทุนจำนวนมหาศาลด้านนี้ บางแห่งได้นำระบบบริหารการเงินสีเขียวแบบมาตรฐาน (Green Finance Management System) มาใช้ โดยมีการนำร่องทดลองใช้ในบางภูมิภาคของจีนแล้ว ระบบดังกล่าวสามารถตรวจสอบข้อมูลคำขอสินเชื่อและพิจารณาได้ว่า เป็นสินเชื่อสีเขียวหรือไม่ รวมทั้งสามารถประเมินและรายงานผลกระทบด้านดีต่อสิ่งแวดล้อม การมีระบบที่มีมาตรฐานนี้จะช่วยเพิ่มความแม่นยำและความรวดเร็วมากขึ้น

7 ส่วนผสมของการเงินเพื่อความยั่งยืน

Ms. Jeanne Stampe กล่าวว่า ความสำเร็จของการเงินที่ยั่งยืนมาจากปัจจัยสำคัญ 7 ประการ ได้แก่

1. **การให้คำมั่นของคณะกรรมการและผู้บริหารขององค์กร** (Board and Leadership Commitment) เพื่อกำหนดทิศทางจากระดับบริหาร ให้มั่นใจว่าคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงมีส่วนความรับผิดชอบในเรื่องความยั่งยืนร่วมกับพนักงานในองค์กร ทั้งนี้ ธนาคารต้องผนึกรวมประเด็นความยั่งยืนเข้าไปในแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการอย่างเป็นทางการ โดยระบุในข้อกำหนดและขอบเขตของงาน สำหรับคณะกรรมการ ตลอดจนกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบที่ชัดเจนของผู้บริหารระดับสูงของธนาคาร

2. **การเข้าถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลาย** (Multi-stakeholder Approach) เพื่อให้แน่ใจว่าธนาคารมีความเข้าใจในความสามารถในการปรับตัวและความยืดหยุ่นของธนาคาร (Resilience) ตลอดจนผลกระทบที่มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการดำเนินธุรกิจ รวมถึงการได้รับข้อมูลเชิงลึกจากองค์กรที่อิงวิทยาศาสตร์และสถาบันการศึกษา

3. **การนำหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานเชิงวิทยาศาสตร์มาใช้ในการกำหนดนโยบายและเป้าหมาย** (Use of Science-based Standards and Target) เพื่อสร้างกรอบนโยบายที่รัดกุม รวมทั้งบริหารพอร์ตสินเชื่อและการลงทุนให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายที่จะปกป้องทุนทางธรรมชาติ (Natural Capital) และควบคุมอุณหภูมิของโลกไม่ให้เพิ่มสูงเกินกว่า 1.5 องศาเซลเซียส

4. **การเสริมสร้างขีดความสามารถของคณะกรรมการ ผู้บริหารและพนักงานธนาคาร** (Capacity Building) ให้เข้าใจประเด็นเรื่องความยั่งยืนอย่างแท้จริง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บุคลากรสามารถนำไปประกอบการประเมินและบริหารความเสี่ยง รวมทั้งพิจารณาโอกาสทางธุรกิจ

5. **การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ** (Effective Communication) ภายในองค์กรและกับลูกค้า เพื่อให้แน่ใจว่าทุกฝ่ายมีความเข้าใจ และยอมรับกลยุทธ์และค่านิยมเรื่องความยั่งยืน Ms. Stampe กล่าวว่า "เมื่อผู้จัดการด้านลูกค้าสัมพันธ์ได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาความสามารถ พวกเขาจะสามารถสื่อสารและทำงานร่วมกับลูกค้าโดยส่งเสริมลูกค้าเข้าสู่กระบวนการเปลี่ยนผ่านไปสู่แนวทางของความยั่งยืน อีกทั้งยังเป็นการสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจให้แก่ธนาคารเพิ่มขึ้น"

6. **การสร้างนวัตกรรม** (Innovation) เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ทางการเงินรูปแบบใหม่ที่ช่วยขับเคลื่อนเงินทุนและสร้างผลลัพธ์ที่ทุกฝ่ายต่างได้รับประโยชน์ (Win-Win Outcomes) และเปิดโอกาสให้ธนาคารสามารถเข้าถึงเงินทุนในรูปแบบต่าง ๆ จากภาครัฐ โดยที่ธนาคารซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการประเมินและการบริหารความเสี่ยงตลอดจนออกแบบโครงสร้างผลิตภัณฑ์ สามารถพัฒนาความเชี่ยวชาญเหล่านี้เพื่อผลักดันแนวปฏิบัติไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

7. **การกำหนดกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับ** (Regulation) เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความเท่าเทียม ส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูล และนำปัจจัยด้านความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการควบคุมดูแลภาคธุรกิจการเงินและการธนาคารโดยรวม ซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้ธนาคารที่ปรับตัวข้าดำเนินการให้สินเชื่อกับกิจกรรมที่ทำลายทุนทางธรรมชาติและสร้างความเสี่ยงให้กับระบบการเงินในวงกว้าง

"ปัจจัยทั้ง 7 ประการนี้ จะช่วยส่งเสริมให้หนทางสู่ความสำเร็จของการเงินที่ยั่งยืนดำเนินไปอย่างราบรื่น และสร้างความยืดหยุ่นและยั่งยืนในภาคการธนาคารซึ่งส่งผลกระทบเชิงบวกต่อเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคมมากขึ้นด้วย" Ms. Stampe กล่าวสรุป

> *"หากธนาคารไม่คำนึงถึงเรื่อง ESG นั่นหมายความว่า ธนาคารเองกำลังสูญเสียผลประโยชน์และโอกาสในการเติบโต ในทางตรงกันข้าม หากธนาคารให้ความสำคัญและพิจารณาเรื่อง ESG ในทุกกระบวนการ ธนาคารจะสามารถสร้างโอกาสทางธุรกิจและผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ ๆ ได้"*

การปกป้องทุนทางธรรมชาติและการทำ ESG ในภาคการธนาคาร

การตระหนักถึงความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนั้นมีความสำคัญ เช่นเดียวกับความเสี่ยงจากทุนทางธรรมชาติ เนื่องจากการดำเนินธุรกิจและเศรษฐกิจของโลกต่างต้องพึ่งพาทุนทางธรรมชาติทั้งสิ้น เมื่อทุนทางธรรมชาติเสื่อมสภาพลงจากการกระทำที่ไม่ได้คำนึงถึงความยั่งยืน ผลกระทบเหล่านั้นก็ย่อมย้อนกลับมายังมนุษย์

การวิเคราะห์ด้าน ESG จะช่วยให้ธนาคารเข้าใจจุดแข็งและความยืดหยุ่นของรูปแบบธุรกิจของลูกค้าที่มีต่อความเสี่ยง ทั้งความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือจากทุนทางธรรมชาติ

"หากธนาคารไม่คำนึงถึงเรื่อง ESG นั่นหมายความว่า ธนาคารเองกำลังสูญเสียผลประโยชน์และโอกาสในการเติบโต ในทางตรงกันข้าม หากธนาคารให้ความสำคัญและพิจารณาเรื่อง ESG ในทุกกระบวนการ ธนาคารจะสามารถสร้างโอกาสทางธุกิจและผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ ๆ ได้ เช่น การออกพันธบัตรสีเขียว พันธบัตรสีฟ้า และสินเชื่อที่เชื่อมโยงกับความยั่งยืน"

จากที่กล่าวมานี้ เห็นได้ว่า หากภาคการเงินไม่ช่วยกันผลักดันและส่งเสริมภาคธุรกิจอื่น ๆ ให้สามารถรับมือกับวิกฤติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ในรูปแบบที่สอดคล้องกับสังคมคาร์บอนต่ำที่ยั่งยืน ภาคการเงินคงไม่มีช่องทางการลงทุนที่เพียงพอเพื่อจะกระจายความเสี่ยง นอกจากนี้ ผลกระทบที่มีต่อระบบการผลิตอาหาร พลังงาน น้ำ ตลอดจนประสิทธิภาพการทำงานที่ต่ำลงล้วนส่งผลเสียต่อความสามารถในการทำกำไรและผลตอบแทนจากการลงทุนของภาคการเงินอีกด้วย

รถไฟจีน - ลาว
โอกาสและความท้าทายที่ไทยต้องเตรียมพร้อม

ในช่วง 3 - 4 เดือนที่ผ่านมา มีการนำเสนอข่าวผักผลไม้จากจีนตอนใต้ผ่านสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) เข้ามาตีตลาดไทยผ่านด่านเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเด็นดังกล่าวทำให้ชวนคิดต่อว่า รถไฟจีน - ลาว[1] จะสามารถลำเลียงทั้งสินค้าและคนจากจีนตอนใต้ผ่าน สปป. ลาวมาถึงไทยได้อีกเส้นทางหนึ่ง โดยทางรถไฟสายนี้จะเชื่อมจากนครคุนหมิง มณฑลยูนนานมาที่เมืองบ่อเต็น และมีปลายทางที่นครหลวงเวียงจันทน์ ซึ่งอยู่ห่างจากจังหวัดหนองคายเพียงแค่ 24 กิโลเมตร ทั้งนี้ หากไทยเตรียมพร้อมรับมือให้ดี รถไฟจีน - ลาวนี้ จะเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายทางเศรษฐกิจอย่างแน่นอน

[1] ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครคุนหมิง
[2] ข้อมูลจากสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร คำนวณโดย ธปท.

ลดต้นทุน ลดเวลา

รถไฟจีน - ลาวจะช่วยส่งเสริมการค้า การท่องเที่ยว และการลงทุน ลดต้นทุนการขนส่งสินค้า ทั้งค่าโดยสารและระยะเวลา จากนครคุนหมิง มณฑลยูนนาน มาถึงจังหวัดหนองคายใช้เวลาไม่เกิน 15 ชั่วโมง เร็วกว่าทางถนนจากนครคุนหมิง ถึงจังหวัดเชียงรายที่ใช้เวลาถึง 2 วัน และจากข้อมูลของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร คำนวณโดย ธปท. พบว่าจะมีต้นทุนถูกกว่าการขนส่งทางถนนถึง 2 เท่า ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยต้องเผชิญกับการแข่งขันกับสินค้านำเข้าจากจีนมากขึ้น คนจีนจะเข้ามาประกอบธุรกิจในไทยและ สปป. ลาวเพิ่มขึ้น รวมทั้งสินค้าจีนจะมาแข่งขันกับสินค้าไทยในตลาด สปป. ลาวมากขึ้นด้วย

[1] *รถไฟจีน - ลาว เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางรถไฟสายคุนหมิง - สิงคโปร์ ภายใต้ยุทธศาสตร์ One Belt One Road ของจีนที่จะเปิดบริการภายในปี 2565*

โอกาสที่มาพร้อมการเติบโต

หากไทยมีการเตรียมพร้อมในการรับมือ เราจะเห็นโอกาสสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ (1) การค้า (2) การบริการและการท่องเที่ยว และ (3) การลงทุนในต่างประเทศ

ในด้านการค้า ไทยจะส่งออกสินค้าไป สปป. ลาวและจีนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสินค้าอุปโภค บริโภค รวมถึงผลไม้สดและแปรรูป เพราะสินค้าไทยเป็นสินค้าที่มีคุณภาพสูง และจีนมีกำลังซื้อมหาศาล เฉพาะมณฑลยูนนานมีจำนวนประชากรราว 50 ล้านคน เกือบเท่ากับคนไทยทั้งประเทศ หากเรามีการศึกษาตลาด ไลฟ์สไตล์ และความนิยมให้ดีก็จะทำให้ส่งออกได้มากขึ้น เนื่องจากทั้งคนจีนและคนลาวมีพฤติกรรมที่นิยมสินค้าไทยเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ขณะเดียวกัน สินค้าจากจีนที่จะเข้ามาปริมาณมากขึ้น จะเป็นโอกาสให้ไทยสามารถใช้สินค้าจากจีนที่มีต้นทุนต่ำมาผลิตในอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้อีก โดยเฉพาะสินค้าส่งออกสำคัญจากมณฑลยูนนาน ได้แก่ ผัก ผลไม้ ผ้าผืน เคมีภัณฑ์ รวมถึงสินค้าไอทีต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมบางประเภท

ในด้านการบริการและการท่องเที่ยว คาดว่านักท่องเที่ยวจีนและลาวจะมาเที่ยวไทยได้สะดวกขึ้น ซึ่งจะมีส่วนช่วยสนับสนุนธุรกิจบริการ 3 กลุ่มใหญ่ของไทย ได้แก่ (1) กลุ่มบริการสุขภาพ เช่น โรงพยาบาล นวดแผนไทย หรือสถานเสริมความงาม เพราะความเชื่อมั่นในคุณภาพ และมาตรฐานสาธารณสุขของไทย รวมทั้งการเดินทางและการผ่านแดนที่สะดวก (2) กลุ่มห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร และโรงแรม เนื่องจากราคาสินค้าและบริการถูก อีกทั้งอาหารและเครื่องดื่มของไทยยังเป็นที่นิยมของทั้งคนจีนและคนลาว จากข้อมูลสถิติของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาพบว่า คนจีนและคนลาวในไทยมีอัตราการใช้จ่ายด้านการชอปปิงและอาหารเครื่องดื่มในช่วงปี 2556 - 2560 เติบโตเฉลี่ยร้อยละ 35 และร้อยละ 29 ต่อปีตามลำดับ และ (3) กลุ่มสถานศึกษาและโรงเรียนสอนภาษา ทั้งภาคกลางและภาคอีสาน ซึ่งมีศักยภาพรองรับนักศึกษาจีนได้มากขึ้น และยังมีแนวโน้มความต้องการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่มาจากมณฑลยูนนานและกวางสีซึ่งอยู่ไม่ไกลจากแนวรถไฟ เนื่องจากสถานศึกษาในจีนมีไม่เพียงพอ และค่าเรียนในไทยไม่สูงมากเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว

ขณะเดียวกัน คาดว่านักท่องเที่ยวไทยจะไปเที่ยว สปป. ลาวและจีนได้สะดวกมากขึ้น เพราะเดินทางด้วยรถไฟจะเร็วกว่าการนั่งรถโดยสาร และราคาถูกกว่าขึ้นเครื่องบิน เส้นทางที่รถไฟสายนี้ผ่านก็เป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของ สปป. ลาวทั้งวังเวียงและหลวงพระบาง จุดหมายปลายทางยังเป็นจุดเชื่อมโยงการเดินทางท่องเที่ยวไปยังเมืองอื่น ๆ ในจีนได้อีกด้วย

สำหรับ**ด้านการลงทุนในต่างประเทศ** คาดว่าธุรกิจไทยจะสามารถออกไปลงทุนและขยายธุรกิจผลิตสินค้าที่มีคุณภาพสูงใน สปป. ลาว เพื่อขยายฐานการค้าใน สปป. ลาวและส่งออกไปยังจีนตอนใต้ เช่น สินค้าสุขภาพ สินค้าออร์แกนิก สินค้าเกษตรแปรรูป รวมไปถึงภาคบริการที่ไทยมีความชำนาญอยู่แล้ว เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการบริหารจัดการโรงแรม เนื่องจากพื้นที่แขวงทางตอนเหนือของ สปป. ลาวที่ติดจีนมีศักยภาพ ทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ และมีเขตเศรษฐกิจพิเศษของ สปป. ลาวตั้งอยู่ ปัจจุบันจึงมีทั้งทุนจีนและทุนไทยขนาดใหญ่เข้าไปลงทุนบ้างแล้ว

SMEs ต้องพร้อมแข่งขัน

ดังนั้น เพื่อสร้างโอกาสและรับมือกับความท้าทายจากโครงการรถไฟจีน - ลาว ผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะ SMEs ที่ต้องทำธุรกิจแข่งกับจีนจำเป็นต้องเปลี่ยนกลยุทธ์ เน้นจุดขายที่การพัฒนาและเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรของตนทั้งในด้านทักษะและการสื่อสาร ขณะที่ภาครัฐควรช่วยสนับสนุนให้ผู้ประกอบการและคนท้องถิ่นได้รับโอกาสจากโครงการนี้ โดยเฉพาะในเรื่องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภค เทคโนโลยีสื่อสารที่ล้ำหน้า ระบบการชำระเงิน กฎระเบียบที่เอื้อต่อการค้า และการเสริมสร้างทักษะให้กับคนในพื้นที่ อาทิ ส่งเสริมระบบการชำระเงินแบบไร้เงินสดในภูมิภาคให้มากขึ้น เพราะคนจีนค้าขายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ด้านภาษาจีน ดูแลสถานที่ท่องเที่ยว สถานบริการต่าง ๆ ให้มีมาตรฐานพร้อมรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ รวมถึงลดขั้นตอนกระบวนการทางศุลกากรเพื่ออำนวยความสะดวกในการตรวจและขนส่งสินค้า เพื่อให้ไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันพร้อมรับกับโอกาสที่เข้ามาอย่างรวดเร็วนี้

เรื่อง :

สิรีธร จารุธัญลักษณ์
ฝ่ายนโยบายโครงสร้างเศรษฐกิจ

อภิชญา จึงตระกูล
ฝ่ายนโยบายโครงสร้างเศรษฐกิจ

(บทความนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย)

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

BOT Challenge & Experience 2019

ธนาคารแห่งประเทศไทย (แบงก์ชาติ) ได้จัดโครงการแข่งขันตอบปัญหาทางเศรษฐกิจการเงิน ประจำปี 2562 (BOT Challenge & Experience 2019) ระหว่างวันที่ 8 - 11 ตุลาคม 2562 เพื่อเพิ่มพูนความรู้และสร้างแรงบันดาลใจให้กับน้อง ๆ นักเรียนชั้นมัธยมปลายจากโรงเรียนทั่วประเทศรวม 60 คนที่เข้าร่วมในโครงการ ให้มีความสนใจด้านวิชาเศรษฐศาสตร์และประเด็นเศรษฐกิจการเงิน ซึ่งนอกจากจะได้รับสาระความรู้และความสนุกจากการทัศนศึกษา การเล่นเกม และการแข่งขันตอบปัญหาแล้ว ในช่วงท้าย น้อง ๆ ยังได้มีโอกาสซักถามท่านผู้ว่าการ ดร.วิรไท สันติประภพ ในประเด็นที่สนใจด้วย ซึ่งแต่ละคำถามของน้อง ๆ สะท้อนถึงศักยภาพและความตั้งใจของทุกคนอย่างเต็มที่

คำถามที่ 1 : ท่านผู้ว่าการครับ หนี้ครัวเรือนไทยทำไมถึงสูง และเกิดจากสาเหตุอะไรครับ

นี่เป็นประเด็นที่แบงก์ชาติเป็นห่วง หนี้ครัวเรือนของไทยอยู่ในระดับที่สูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ที่ระดับรายได้ใกล้เคียงกัน ซึ่งเกิดจากหลายปัจจัย

ปัจจัยแรก คือ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล เช่น ช่วงที่มีนโยบายส่งเสริมการซื้อรถคันแรกโดยมีภาษีชดเชยให้เห็นได้ชัดว่า หนี้ครัวเรือนเร่งสูงขึ้น ซึ่งถือเป็นผลข้างเคียงจากนโยบายที่หวังผลในระยะสั้น ๆ โดยไม่ได้คำนึงถึงผลในระยะยาว

ปัจจัยที่สอง คือ การแข่งขันให้สินเชื่อของสถาบันการเงินและผู้ให้บริการทางการเงิน โดยเฉพาะสินเชื่อเพื่อการจับจ่ายใช้สอย ที่อาจเกินพอดี ล่าสุดแบงก์ชาติได้ออกเกณฑ์มาควบคุมการปล่อยสินเชื่ออสังหาริมทรัพย์ เพราะมีสินเชื่อเงินทอน (การกู้เงินซื้อบ้าน แล้วมีเงินทอนเป็นเงินสดกลับไปใช้สอย)

ปัจจัยที่สาม คือ พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของคนรุ่นใหม่เปลี่ยนไป สมัยก่อนพอได้เงินเดือนก้อนแรกมาก็จะนำไปให้พ่อแม่เก็บไว้เป็นเงินออม พอเหลือจึงใช้ไปเที่ยว สมัยนี้พอมีบัตรเครดิตใบแรก ก็เที่ยวได้แล้วเพราะสามารถผ่อน 0% และอีกส่วนมาจากคนมีค่านิยมที่เน้นการบริโภค โดยไม่คำนึงถึงภาระทางการเงินในระยะยาว

ปัจจัยที่สี่ คือ คนไทยมีทักษะและความรู้ทางการเงินค่อนข้างต่ำ ในประเทศที่พัฒนาแล้ว เรื่องนี้ถือเป็นทักษะชีวิตที่ต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง แบงก์ชาติจึงต้องทำงานหนักขึ้นเพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะเรื่องการวางแผนทางการเงินให้นักเรียนและประชาชนทุกระดับของสังคม

ถ้าเราปล่อยให้หนี้ครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ จะทำให้เกิดผลกระทบใน 2 ระดับ ได้แก่ (1) **ความมั่นคงทางการเงินในระดับครัวเรือนจะน้อยลง** เรากำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เมื่อทุกบ้านมีภาระที่ต้องดูแลผู้สูงวัยมากขึ้น แสดงว่าเราต้องมีเงินออมมากขึ้น แต่วันนี้ครัวเรือนไทยมีเงินออมค่อนข้างต่ำ ใกล้เกษียณแล้วหนี้ก็ยังไม่ลดลง หรือหากเกิดสิ่งที่ไม่คาดคิด เช่น ตกงาน ถ้าเราไม่มีเงินออมเป็นกันชน ก็จะมีผลต่อคุณภาพชีวิต (2) **หนี้ครัวเรือนที่สูงจะส่งผลเสียต่อเสถียรภาพของระบบการเงินโดยรวม** ภาระของภาครัฐที่ต้องดูแลผู้สูงอายุถ้าประชาชนมีเงินออมไม่เพียงพอ หรือแม้แต่กลไกการส่งผ่านนโยบายการเงินหรือกลไกของระบบเศรษฐกิจก็จะถูกกระทบ จะเห็นได้ว่าในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจมีการขยายตัว มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น รายได้ครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น แต่การบริโภคไม่เพิ่มขึ้น เพราะประชาชนต้องนำรายได้ไปใช้หนี้

คำถามที่ 2 : ท่านผู้ว่าการคิดว่า อะไรเป็นปัญหาสำคัญที่ภาคการเงินไทยกำลังประสบในตอนนี้

มีทั้งปัญหาของภาคการเงินเอง หรือเป็นผลจากความเชื่อมโยงระหว่างภาคการเงินกับระบบเศรษฐกิจในภาพใหญ่ ได้แก่ **ปัญหาแรก คือ ผลข้างเคียงจากอัตราดอกเบี้ยโลกที่อยู่ระดับต่ำมากต่อเนื่องเป็นเวลานาน** ประเทศอุตสาหกรรมหลักทำนโยบายการเงินแบบผ่อนคลาย ซึ่งส่งผลกระทบต่อโครงสร้างภาคการเงินที่ถูกออกแบบมาให้อัตราดอกเบี้ยเป็นบวก เงินต้องมีต้นทุน และต้นทุนเหล่านั้นแปรผันกับระยะเวลา โครงสร้างการออมก็เป็นแบบนั้น เมื่ออัตราดอกเบี้ยติดลบ ประชาชนไม่มีแรงจูงใจที่จะออมระบบประกันชีวิตและกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่คาดหวังให้คนออมเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่มั่นคงและเพียงพอในอนาคตก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน นี่เป็นสาเหตุให้เสถียรภาพทางการเงิน หรือ Financial Stability มีความสำคัญมากขึ้น การทำนโยบายต้องไม่เพียงกระตุ้นการเติบโตของเศรษฐกิจในระยะสั้น ต้องมองในระยะยาวด้วย ซึ่งนโยบายการเงินในระดับโลกนี้ได้ส่งผลข้างเคียงมาถึงไทยด้วย เราเห็นพฤติกรรมที่พยายามหาผลตอบแทนที่สูงขึ้น (Search for Yield) โดยไม่คำนึงถึงความเสี่ยงอย่างรอบด้าน (Underpricing of Risk) เช่น การลงทุนในแชร์ลูกโซ่ บิทคอยน์ ทั้งที่ไม่เข้าใจสิ่งที่ลงทุนและความเสี่ยงที่ต้องเจอ **ปัญหาที่สอง คือ หนี้ครัวเรือน** ซึ่งได้อธิบายไปแล้วก่อนหน้า และ **ปัญหาที่สาม คือ คนจำนวนไม่น้อยยังพึ่งสินเชื่อนอกระบบ** การให้บริการทางการเงินจะช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชน ในขณะที่การให้บริการด้านเงินฝากในประเทศเราค่อนข้างจะทั่วถึง เรายังมีปัญหาในการเข้าถึงบริการด้านสินเชื่อ ยังมีคนไปพึ่งสินเชื่อนอกระบบอยู่มาก เพราะแม้ว่าสถาบันการเงินจะแข่งขันกันในเรื่องนี้สูงมาก แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมกลุ่มฐานรากของเศรษฐกิจไทย เช่น แม่ค้าหรือคนที่ประกอบอาชีพส่วนตัว และต้องการเงินก้อนระยะสั้น โจทย์คือจะทำอย่างไรให้สถาบันการเงินหันมาแข่งขันกันให้บริการประชาชนกลุ่มนี้ เทคโนโลยีทางการเงิน หรือ ฟินเทค ก็จะเข้ามาช่วยตรงนี้ได้ด้วย

คำถามที่ 3 : ได้ยินมาว่า ภายในปี 2564 อาจเกิดวิกฤติเศรษฐกิจเพราะประเทศใหญ่ ๆ ก่อหนี้จนเกินเพดาน ท่านผู้ว่าการมีความคิดเห็นอย่างไรครับ

คนอาจจะแชร์ข่าวโดยไม่เข้าใจที่มาที่ไป เช่น ยังแยกไม่ออกระหว่างภาวะเศรษฐกิจชะลอ ถดถอย และมีวิกฤติ ภาวะในปัจจุบันที่เราเจอคือภาวะเศรษฐกิจชะลอ หมายถึงเศรษฐกิจยังสามารถขยายตัวได้ ไม่ถดถอย แต่ในอัตราที่ชะลอ ถ้าพูดถึงวิกฤติ ต้องเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้ฟองสบู่แตก เศรษฐกิจถดถอยมาก ๆ คนตกงานมากมาย วิกฤติเศรษฐกิจของไทยครั้งสุดท้ายคือเมื่อปี 2540 ที่มีปริมาณหนี้เสียสูงมาก สถาบันการเงินถูกปิดหลายแห่ง ธุรกิจล้มละลาย และมีคนตกงานมากมาย แต่ถ้าประเมินจากภาวะปัจจุบัน คิดว่าวิกฤติเศรษฐกิจคงไม่เกิดขึ้นในช่วง 3 - 5 ปีข้างหน้า เพราะหลังวิกฤติการเงินโลก (ค.ศ. 2007 - 2008) ทั่วโลกเข้มงวดมากขึ้นเกี่ยวกับกฎเกณฑ์การกำกับดูแลระบบธนาคารพาณิชย์และปิดความเสี่ยงต่าง ๆ จากบทเรียนที่ผ่านมา ระบบสถาบันการเงินของไทยก็เข้มแข็งขึ้นมาก แต่ที่น่าเป็นห่วงคือ ธนาคารเงา หรือ Shadow Banking ที่ยังไม่มีการกำกับดูแล เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ ที่อาจก่อความเสี่ยงและมากระทบระบบเศรษฐกิจได้ อย่างไรก็ดี เราชะล่าใจไม่ได้ เพราะความเสี่ยงจากการที่อัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับต่ำเป็นเวลานาน ในหลายประเทศมีหนี้เพิ่มขึ้นมากทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคครัวเรือน เป็นเรื่องที่ต้องเฝ้าระวัง

คำถามที่ 4 : อยากถามว่า ท่านผู้ว่าการเตรียมตัวอย่างไรในช่วงปริญญาตรีเพื่อไปสู่การเรียนปริญญาเอกทางด้านเศรษฐศาสตร์

การเรียนปริญญาเอกทางเศรษฐศาสตร์เป็นการลงทุนที่สูง ทั้งเรื่องของเวลา แรงกาย และแรงใจ ดังนั้น เราจะทำได้ดีต่อเมื่อเราชอบ วิชาเศรษฐศาสตร์มีความหลากหลายมาก บางคนชอบเศรษฐศาสตร์มหภาค บางคนชอบเศรษฐศาสตร์จุลภาค จึงต้องเริ่มจากว่าเราสนใจอะไร ประเด็นปัญหาแบบไหน ถ้าเราชัดเจนในสิ่งที่ชอบ ก็จะมีพลังในสิ่งที่เราตั้งใจจะทำ แนะนำว่า ให้เริ่มเรียนจากวิชาหลักแล้วจะพอรู้ว่าเราชอบด้านไหน สนใจประเด็นปัญหาอะไร ไม่ว่าจะเป็นการเงิน การคลัง ภาษี เศรษฐศาสตร์สามารถนำไปประยุกต์ในมิติที่หลากหลาย ดีใจที่ได้ยินว่าอยากเรียนถึงปริญญาเอกและขอเป็นกำลังใจให้ครับ

ก่อนจบงาน ท่านผู้ว่าการได้ขอบคุณน้องๆ ที่เข้าร่วมโครงการและทิ้งท้ายว่า อีก 5 - 6 ปีหลังจากนี้ อาจจะได้เห็นน้อง ๆ หลายคนกลับมาอีกครั้ง โดยเข้ามาเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจของแบงก์ชาติต่อไป

ติดตามผลการแข่งขัน
โครงการ BOT Challenge & Experience 2019 ได้ที่

People Skills

นอกจากความรู้และความเชี่ยวชาญในงานจะทำให้องค์กรบรรลุผลลัพธ์ที่ตั้งใจได้แล้ว สิ่งที่จะส่งเสริมให้องค์กรไปสู่ผลสำเร็จได้เร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คือ การสร้างและการบริหารทีมงานที่มีคุณภาพ BOT พระสยาม MAGAZINE ขอแนะนำหนังสือ 3 เล่ม ที่จะมาบอกเทคนิคการเข้าไปอยู่ในใจผู้ร่วมงานให้กับผู้อ่าน

How to Win Friends and Influence People in the Digital Age

โดย Dale Carnegie & Associates

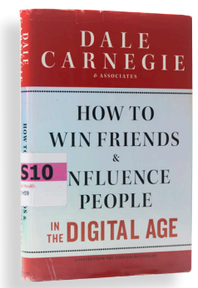

หนังสือที่มียอดขายอันดับหนึ่ง เขียนโดย "เดล คาร์เนกี" แนะนำเทคนิคสร้างสรรค์ที่ช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมได้ดียิ่งขึ้น เนื้อหาของหนังสือประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญคือ วิธีปฏิบัติเพื่อทำให้ผู้อื่นชื่นชอบ เพื่อจูงใจผู้อื่นให้คล้อยตามแนวความคิด และเพื่อเปลี่ยนแปลงผู้อื่นโดยไม่ให้เกิดความรู้สึกบาดหมางขุ่นเคือง เช่น สร้างความประทับใจแรกด้วยรอยยิ้ม จริงใจและให้ความสำคัญ เป็นผู้ฟังที่ดี หลีกเลี่ยงการวิจารณ์และการโต้แย้ง กล่าวคำชื่นชม และยอมรับเมื่อผิดพลาด เทคนิคที่กล่าวถึงในหนังสือเล่มนี้ สามารถนำไปใช้ได้จริง เพื่อการพัฒนาตนเองไปสู่การมีมิตรที่ดีและการสร้างมิตรภาพที่ยั่งยืน

การบริหารทีมงาน HBR's 10 Must Reads : On Teams

โดย Alex Pentland และ Jon R. Katzenbach (ผู้เขียน)
ณัฐยา สนิตระการผล (ผู้แปล)

หนังสือเล่มนี้เป็นหนึ่งในหนังสือชุด "คัมภีร์สำหรับผู้บริหาร" ที่รวมรากฐานความรู้ทางด้านการบริหารจากคณาจารย์มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ ทำการศึกษาวิจัยและกลั่นกรองเป็นผลงานวิชาการที่เข้มข้นลึกซึ้ง เป็นที่ยอมรับของผู้บริหารและผู้นำองค์กรในทุกภาคส่วน ทั้งภาคธุรกิจ ภาครัฐ และภาคการศึกษาขั้นสูง

ภายในเล่มรวบรวม 10 บทความที่เป็นแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการสร้างและพัฒนาทีมงาน อาทิ การสร้างทีมงานชั้นยอด หลักพื้นฐานที่สำคัญของทีมงาน การสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของทีม การบริหารทีมที่มีวัฒนธรรมหลากหลาย ฯลฯ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนากรอบความคิดและแนวทางการบริหารจัดการ รวมถึงแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อให้องค์กรเพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืนในโลกที่ทุกสิ่งผันแปรเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว

คนเก่ง ต้องเก่งคน Intros Und Extros

โดย Sylvia Löhken (ผู้เขียน) ไอริสา ชั้นศิริ (ผู้แปล)

โลกนี้ประกอบไปด้วยคน 3 ประเภท "คนเงียบ ๆ เก็บตัว (Introvert)" "คนเปิดเผย (Extrovert)" และ "คนตรงกลาง (Centrovert)" ซึ่งความไม่เข้าใจเรื่องความแตกต่างของบุคลิกภาพเหล่านี้ เป็นปัญหาหลักที่ทำให้ความสัมพันธ์ของคนในสังคมเกิดความไม่ราบรื่น

หนังสือเล่มนี้ เขียนโดยสุดยอดนักพูดและโค้ชผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสาร เนื้อหาแบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก โดยส่วนที่ 1 ให้ความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่าง จุดแข็ง และความต้องการของคนทั้ง 3 ประเภท และส่วนที่ 2 ว่าด้วยเรื่องความแตกต่างที่ส่งผลต่อชีวิตประจำวัน และการนำความรู้เกี่ยวกับคนทั้ง 3 ประเภท มาปรับใช้ในการใช้ชีวิต การบริหารจัดการคน และการทำงาน

ในโลกปัจจุบันที่ซับซ้อนและมีการแข่งขันสูงขึ้น การศึกษาคนและเข้าใจคนรอบข้างได้อย่างถ่องแท้จะช่วยกระชับความสัมพันธ์ทุกระดับเพื่อรับมือกับอุปสรรคต่าง ๆ และสร้างสรรค์ผลลัพธ์อันน่าทึ่งได้

คำศัพท์ด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

คือ แนวคิดในการทำงานที่ไม่เน้นรูปแบบและขั้นตอนในการทำงาน แต่เน้นผลลัพธ์ของงาน การปรับกระบวนการให้รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

DIGITAL CAPACITY

ความรู้ความเข้าใจและทักษะในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานหรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

TACIT KNOWLEDGE

คือ ความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวบุคคล ซึ่งได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์ หรือสัญชาตญาณในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ และไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรได้โดยง่าย

WEISURE

มาจากคำว่า Work + Leisure แปลว่า คนทำงานยุคใหม่ไม่มีเส้นแบ่งที่ชัดเจนระหว่างเวลางานกับเวลาส่วนตัวอีกต่อไป ซึ่งองค์กรจะต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาอุปกรณ์และทรัพยากรรองรับเพื่อให้พนักงานทำงานได้ตลอดเวลา

ศ. ดร.วันประชา เชาวลิตวงศ์

ดร.กฤษฎ์เลิศ สัมพันธารักษ์

คุณภิญโญ ตรีเพชราภรณ์

โลกเปลี่ยน ธปท. พร้อมปรับ
กับ 3 ผู้บริหาร Mid-Career

เมื่อโลกวันนี้เปลี่ยนแปลงเร็วขึ้นและมีลักษณะ VUCA มากขึ้น ทุกองค์กรจึงต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับโลกใบใหม่ที่เต็มไปด้วยโอกาสและความท้าทายมากมายรอบด้าน หนึ่งในกลยุทธ์เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรท่ามกลางบริบทเช่นนี้ คือ การเตรียมพร้อมบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และเท่าทันการเปลี่ยนแปลง สำหรับธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) นอกจากจะเน้นการพัฒนาและปลดล็อกศักยภาพของพนักงานแล้ว ยังมีการสรรหาบุคลากรที่มีประสบการณ์จากภายนอก โดยเฉพาะในระดับผู้บริหารระดับกลางและสูง (Mid-career) เข้ามาช่วยเสริมทัพและผลักดันงานตามพันธกิจของ ธปท. ที่ท้าทายมากขึ้นทุกขณะ

BOT พระสยาม MAGAZINE ได้มีโอกาสพูดคุยกับผู้บริหารกลุ่ม Mid-career ได้แก่ **ศ. ดร.วันประชา เชาวลิตวงศ์** ผู้อำนวยการอาวุโสกลุ่มงานดาต้าอนาไลติกส์ **ดร.กฤษฎ์เลิศ สัมพันธารักษ์** ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ และ**คุณภิญโญ ตรีเพชราภรณ์** ผู้อำนวยการ ฝ่ายกำกับและตรวจสอบความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้ง 3 ท่าน มาแบ่งปันมุมมองในการทำงาน รวมถึงภารกิจและความท้าทายในงานเพื่อขับเคลื่อน ธปท. ไปข้างหน้า

ศ. ดร.วันประชา เชาวลิตวงศ์
ศาสตร์และศิลป์ในงานดาต้าอนาไลติกส์

การจัดการและใช้ประโยชน์จากปริมาณข้อมูลที่มีจำนวนมหาศาลเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยทั้งศาสตร์ทางเทคนิคและศิลป์ในการเข้าใจข้อมูลและการนำไปใช้ประโยชน์ในทางธุรกิจ ดร.วันประชาได้นำประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านดาต้าอนาไลติกส์จากต่างประเทศและมุมมองในการตั้งโจทย์วิเคราะห์ที่แตกต่าง มาช่วยผลักดันงานด้านการวิเคราะห์ข้อมูลของ ธปท. ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

"วันนี้เราอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่าน เทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้เราเก็บและคำนวณใช้ข้อมูลได้ง่ายและเร็วขึ้นมาก ซึ่งความท้าทายในงานด้านดาต้าอนาไลติกส์ของ ธปท. อยู่ที่ปริมาณข้อมูลจากหลายฝ่ายที่มีมหาศาล และมีมาตรฐานในการจัดเก็บที่แตกต่างกัน เราจะทำอย่างไรให้สามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดเรียงและคำนวณใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด กลุ่มงานดาต้าอนาไลติกส์เป็นเสมือนศูนย์กลางในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกให้กับทุกส่วนงานของแบงก์ชาติ ซึ่งเป้าหมายในการทำงาน นอกจากจะพยายามส่งเสริมการนำใช้ข้อมูลแล้ว เรายังมีการแบ่งปันเครื่องมือที่ใช้ให้กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก ธปท. ด้วย เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการเก็บคำนวณ และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน"

ดร.วันประชาได้เล่าถึงความตั้งใจอีกว่า "ข้อมูลต่าง ๆ ของ ธปท. จะต้องใช้งานได้จริง ไม่ซับซ้อน และพร้อมใช้ในการสร้างมูลค่า นึกภาพเหมือนในซุปเปอร์มาร์เก็ต แทนที่เราจะรอให้ลูกค้ามาถามหาของที่ต้องการแล้วจึงหยิบให้ เราควรนำของเหล่านั้นจัดเรียงไว้บนชั้นให้เขาได้เห็นและเลือกใช้มากกว่า ซึ่งความตั้งใจนี้ ไม่เพียงสนับสนุนความร่วมมือกับภายใน ธปท. เท่านั้น แต่รวมถึงองค์กรภายนอก และส่งต่อประโยชน์ไปถึงประชาชนทั่วไป"

เมื่อถามถึงคุณสมบัติของคนที่จะเข้ามาทำงานในด้านนี้และแนวทางการพัฒนา ดร.วันประชากล่าวว่า นอกจากความสามารถเชิงเทคนิคแล้ว ต้องมีความคิดเชิงวิเคราะห์ระบบ มีความช่างสงสัย ชอบตั้งคำถาม เพื่อให้คิดได้รอบหลายมิติ และได้ผลลัพธ์ที่หลากหลาย แต่หัวใจที่สำคัญที่สุดของคนที่ทำงานกับชุดข้อมูลที่เข้ามาอย่างไม่มีวันจบเช่นนี้ คือ การคิดอย่างเป็นระบบในทุกขั้นตอน ซึ่งการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ แน่นอนว่าต้องพัฒนาทั้งในเชิงเทคนิคการใช้ข้อมูล รวมถึงพัฒนาความเข้าใจในธุรกิจของฝ่ายงานต่าง ๆ ต้องคุยกับฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องมากขึ้น

ดร.วันประชาได้ทิ้งท้ายถึงมุมมองต่อการตั้งรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ว่า "เราไม่จำเป็นต้องก้าวนำเทคโนโลยีตลอดเวลา แต่ควรรู้จักและเข้าใจตัวเองก่อนว่า ข้อจำกัด (ของการทำงาน) คืออะไร เป้าหมายทำเพื่ออะไร เราจึงจะสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ"

ดร.กฤษฎ์เลิศ สัมพันธารักษ์

กับภารกิจการผลักดัน PIER สู่เวทีต่างประเทศ

จากบทบาทที่ปรึกษาสู่ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ (Puey Ungphakorn Institute for Economic Research: PIER) ดร.กฤษฎ์เลิศมีความคุ้นเคยกับ PIER เป็นอย่างดี เพราะได้ร่วมงานกับสถาบันมาตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง ซึ่งทำให้เขาเข้าใจจุดแข็งและภารกิจของสถาบันอย่างชัดเจน

“การได้ร่วมงานกับ PIER ผมมีความโชคดีอยู่หลายเรื่อง หนึ่งคือ การที่ผมได้มีโอกาสเป็นที่ปรึกษาและเคยร่วมงานกับผู้อำนวยการท่านก่อน (ดร.ปิติ ดิษยทัต) ซึ่งท่านวางรากฐานสถาบันไว้อย่างดี สองคือ เราได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากกรรมการสถาบัน ผู้บริหารระดับสูงของ ธปท. และเพื่อนร่วมงานในสายงานอื่นๆ ใน ธปท. และสามคือ การมีนักวิจัยที่มีคุณภาพในระดับแนวหน้าของประเทศร่วมทีม

“ผลงานวิจัยของ PIER ที่ผ่านมาสามารถพิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าเรามีนักวิจัยที่อยู่ในระดับแนวหน้าของประเทศ ในฐานะนักวิจัยที่เข้ามารับบทผู้บริหาร ยอมรับว่า การดูแลบุคลากรที่เก่งระดับนี้ไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะไม่เพียงแต่นักวิจัยคุณภาพสูงในปัจจุบันจะหาตัวได้ยากแล้ว เรายังต้องคิดต่อว่าจะรักษาและพัฒนาต่อยอดนักวิจัยของเราให้เติบโตต่อไปข้างหน้าได้อย่างไร ซึ่งเป้าหมายต่อจากนี้ นอกจากจะสนับสนุนการทำวิจัยร่วมกับส่วนงานอื่น ๆ ใน ธปท. แล้ว ยังส่งเสริมให้นักวิจัยมีโอกาสไปแสดงผลงานในเวทีระดับโลกมากขึ้นด้วย”

ดร.กฤษฎ์เลิศกล่าวว่า มุมมองในงานวิจัยที่แตกต่างและเครือข่ายนักวิจัยในระดับนานาชาติที่สั่งสมมาจะช่วยขับเคลื่อนภารกิจของ PIER ในระยะข้างหน้า ซึ่งประกอบด้วย 2 เรื่องสำคัญ ได้แก่ การผลักดันงานวิจัยร่วมกับสายงานอื่นใน ธปท. มากขึ้น (Internal Collaboration) เพื่อนำไปประกอบการพิจารณานโยบายต่าง ๆ ของ ธปท. ได้อย่างตรงจุด และการส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรภายนอก โดยเฉพาะในเวทีต่างประเทศมากขึ้น (External Collaboration) เพื่อพัฒนาทั้งมุมมองของงานวิจัยและศักยภาพของนักวิชาการ

ในช่วงท้าย ดร.กฤษฎ์เลิศได้ย้ำถึงหัวใจสำคัญด้านวิชาการที่ PIER ว่า “การเป็นนักวิชาการที่ดีต้องมี ‘ความซื่อสัตย์ทางวิชาการ’ เป็นมาตรฐาน คือต้องพยายามผลิตงานที่มีคุณภาพ เพราะผลงานวิจัยของเรา นอกจากจะทำไปเพื่อตอบข้อสงสัยของผู้วิจัยแล้ว ยังมุ่งนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกนโยบายและกฎเกณฑ์สำคัญของ ธปท. และหน่วยงานอื่น ซึ่งกระทบกับคนจำนวนมากด้วย”

คุณภิญโญ ตรีเพชราภรณ์

ความท้าทายของการบริหารความเสี่ยงด้าน IT

เทคโนโลยีก็เหมือนดาบสองคมที่ด้านหนึ่งทำให้เกิดนวัตกรรม แต่อีกด้านหนึ่งคือโอกาสของความเสี่ยงและภัยคุกคามแบบใหม่ ๆ ซึ่งกลายมาเป็นความเสี่ยงหลักของภาคการเงิน ในฐานะผู้กำกับดูแลความมั่นคงของระบบการเงินการธนาคารของประเทศ ธปท. จึงต้องเตรียมพร้อมรองรับความเสี่ยงเหล่านี้ ในขณะที่ต้องรักษาสมดุลให้ภาคธุรกิจเติบโตได้อย่างราบรื่น คุณภิญโญได้เข้ามาร่วมงานกับ ธปท. ที่ฝ่ายกำกับและตรวจสอบความเสี่ยงด้าน IT พร้อมมุมมองที่มาจากภาคธุรกิจเพื่อรักษาความสมดุลที่ว่านี้

“ถ้าพูดถึงความเสี่ยงด้าน IT ภาคเอกชนมักมุ่งเน้นไปที่การปกป้องสินทรัพย์และป้องกันการขโมยข้อมูลหรือความลับทางธุรกิจขององค์กรเป็นหลัก ขณะที่ ธปท. เป็นการทำงานเชิงนโยบาย การออกกฎเกณฑ์และแนวปฏิบัติด้าน IT และความเสี่ยงด้านไซเบอร์ เพื่อดูแลภาพรวมของภาคการเงินทั้งระบบให้เข้มแข็ง สามารถรองรับภัยคุกคามต่าง ๆ และลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นได้

“ความท้าทายของงานนี้ คือทำอย่างไรให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเท่าทันกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นไปพร้อมกัน กรอบและเกณฑ์แบบไหนที่จะสามารถรักษาสมดุลระหว่างเป้าหมายธุรกิจของสถาบันการเงินและการบริหารความเสี่ยงที่เพียงพอ ด้วยเหตุนี้ ธปท. จึงต้องคุยกับหลายส่วนมากขึ้น ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อออกเกณฑ์การกำกับดูแลที่เหมาะสม รวมถึงมีการทบทวนและปรับปรุงเกณฑ์ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ”

นอกจากจะดูแลเรื่องการจัดทำเกณฑ์ นโยบาย และการพัฒนาเครื่องมือในการกำกับดูแลแล้ว คุณภิญโญยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาทีมงานผู้ตรวจสอบรุ่นใหม่ให้สามารถแสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่ โดยมีระบบช่วยเรียนรู้ของผู้ตรวจสอบ (Cyber X Lab) และเน้นการเปิดโอกาสให้ทีมงานริเริ่มโครงการและนำเสนอเกณฑ์ใหม่ ๆ ได้

“คนที่จะทำงานด้านนี้ แน่นอนว่าต้องมีความรู้เชิงเทคนิคด้าน IT และความเข้าใจเรื่องมาตรฐานและกระบวนการในการกำกับตรวจสอบสถาบันการเงิน นอกจากนี้ ควรเป็นคนช่างสังเกต ช่างสงสัย เพื่อชี้ให้เห็นบางประเด็นการตรวจสอบที่สำคัญ แต่คุณสมบัติที่ผมมองว่าสำคัญที่สุด คือ การมีเป้าหมายและ Passion ในงานที่ทำ เพราะจะทำให้เราไม่หยุดที่จะพัฒนาตัวเองเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตัวเองตั้งใจไว้” คุณภิญโญกล่าวทิ้งท้าย

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

ธรรมะ กับการทำงาน เกี่ยวข้องกันอย่างไร?

พระราชพัชรมานิต (ชยสาโรภิกขุ)

ท่ามกลางกระแสทุนนิยมโลกสมัยใหม่ที่ให้ความสำคัญกับการทำกำไรสูงสุด และคนจำนวนไม่น้อยก็มุ่งหวังที่จะขึ้นสู่จุดสูงสุดในการทำงาน ท่านผู้อ่านอาจมีข้อสงสัยว่า ธรรมะกับการทำงานมีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร หรือธรรมะจะมีประโยชน์อย่างไรในโลกที่โซเชียลมีเดียมาแรงอย่างเช่นในปัจจุบัน BOT พระสยาม MAGAZINE ได้รับความเมตตาจาก **พระราชพัชรมานิต (ชยสาโรภิกขุ)** หรือที่คุ้นหูในนาม "พระอาจารย์ชยสาโร" แห่งสถานพำนักสงฆ์อาศรมชนะมาร บ้านไร่ทอสี จังหวัดนครราชสีมา ท่านเป็นผู้มีความสามารถในการบรรยายธรรมที่ลึกซึ้งให้สามารถเข้าใจได้ง่าย พระธรรมเทศนาของท่านจึงได้รับการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง ซึ่งในครั้งนี้พระอาจารย์จะมาให้ข้อธรรมะเพื่อความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน และการใช้ชีวิตที่สมดุลสำหรับคนทำงานที่ชีวิตในแต่ละวันเต็มไปด้วยภารกิจมากมายและการกระทบจากสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

ความก้าวหน้าในหน้าที่การงานใช่ความสุขที่แท้จริงหรือ

พระอาจารย์ตั้งคำถามว่า "ความก้าวหน้าในอาชีพคืออะไร ถ้าคนทำงานในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง เขาทำงานด้วยดีและมีความภาคภูมิใจในการทำงาน นั่นก็คือความก้าวหน้าเหมือนกัน ไม่ใช่ว่าต้องขึ้นอยู่กับการไต่ระดับตำแหน่งในองค์กรเสมอไป ไม่ใช่ว่าทุกคนจะต้องพยายามก้าวขึ้นเป็นผู้บริหารหรือพยายามมุ่งสู่ตำแหน่งสูงสุดเสมอไป เช่น ถ้าดูโรงพยาบาลหรือโรงเรียน ก็ใช่ว่าหมอที่ดีหรือหมอที่เก่งจะเป็นผู้บริหารที่ดี หรือครูที่สอนเด็กได้เก่งจะเป็นผู้บริหารที่ดี มันเป็นคนละความเชี่ยวชาญ (Skill Set) กัน

"อย่างไรก็ตาม แม้เราจะก้าวหน้าในความหมายทางโลก แต่ทุกคนจะต้องเจอกับโลกธรรม แล้วถ้าเราขาดการพัฒนาจิตใจ เราจะต้องทุกข์กับโลกธรรม เพราะลาภยศอยู่ที่ไหน เสื่อมลาภเสื่อมยศอยู่ที่นั่น สรรเสริญอยู่ที่ไหน นินทาอยู่ที่นั่น ไม่มีใครในโลกนี้ที่จะได้รับแต่การสรรเสริญอย่างเดียวโดยไม่มีใครนินทา สำหรับคนที่ติดในคำสรรเสริญเยินยอ คำสรรเสริญให้กำลังใจจากคน 99 คน ยังอาจมีน้ำหนักน้อยกว่าคำนินทาของคนเพียงคนเดียว ฉะนั้น ถ้าเราไม่รู้จักดูแลจิตใจ ถึงจะก้าวหน้า ถึงจะประสบความสำเร็จ ก็ยังทุกข์ได้ตลอดเวลา

"ถ้าเราศึกษาเรื่องของโลก ความเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยของสิ่งต่าง ๆ เราจะสามารถก้าวหน้าทางอาชีพ โดยจิตใจของเราก็จะก้าวหน้าไปด้วย ถ้าเอาแต่อาชีพ โดยไม่ดูแลจิตใจ แทนที่จะเป็นสุขเมื่อมาถึงจุดที่คิดว่าจะได้ความสุข กลับยังรู้สึกว่าทำไมนี่ยังไม่ใช่เหมือนยังขาดอะไรอยู่สักอย่าง โดยเฉพาะคนใหญ่คนโตที่เคยมีแต่คนยกมือไหว้ หลังเกษียณสักหกเดือน ไม่มีใครจำได้ ถ้าเอาชื่อเสียงเอาความเคารพของคนอื่นเป็นที่พึ่ง ก็ต้องยอมรับว่า สิ่งเหล่านี้มันเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ ตามธรรมดา"

บริหารอย่างไรให้ได้ใจลูกน้อง

"แต่เดิมรูปแบบความสัมพันธ์ในองค์กรใช้ครอบครัวเป็นต้นแบบ คำว่า 'ลูกน้อง' ก็บอกอยู่ในตัวว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่กับผู้น้อยควรอยู่ในรูปแบบไหน ผู้น้อยไม่ใช่แค่ลูกจ้าง หากถือว่าเป็นลูกเป็นน้อง ผู้ใหญ่หรือคนเป็นนายจะต้องมีความเมตตาต่อลูกน้องทุกคน ซึ่งความเมตตาในระดับที่สามารถนำไปใช้ได้ทั่วไปคือความหวังดี แม้เราจะมองบางคนว่าทำงานไม่ถูกใจ ไม่รับผิดชอบ เอารัดเอาเปรียบคนอื่น แต่เราก็ยังหวังดีต่อเขาได้ในลักษณะที่หวังให้เขาได้กลับตัวเป็นคนดี หวังให้ได้เปลี่ยนพฤติกรรม ความหวังดีต่อกันและกันจึงเป็นเรื่องสำคัญ นอกจากนี้ การทำให้ทุกคนรู้สึกว่าตนมีส่วนร่วมจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กร

"วิวัฒนาการของระบบทุนนิยมในช่วง 30 - 40 ปีที่ผ่านมา องค์กรส่วนใหญ่วัดความสำเร็จจากกำไรสูงสุดของผู้ถือหุ้นเป็นหลัก โดยอาจละเลยการดูแลความเป็นอยู่ของคนในองค์กร เช่น การจ้างงานแบบลูกจ้างชั่วคราว เพื่อไม่ต้องเสียสวัสดิการต่าง ๆ หรือกีดกันการเข้าร่วมสหภาพแรงงาน ทำทุกวิถีทางเพื่อลดค่าใช้จ่าย ส่งผลให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าตัวเองไม่มีความหมาย เพราะผู้บริหารไม่เห็นคุณค่า ฉะนั้น ความรู้สึกผูกพัน ความจงรักภักดี ความเป็นเพื่อนต่อกันและกันจึงหายไป ในระยะสั้นองค์กรอาจได้กำไร แต่ในระยะยาวถ้าเรามองในแง่ของการสร้างองค์กรที่มีคุณลักษณะที่พนักงานทุกคนมีความภาคภูมิใจว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ตรงนี้จะไม่ได้

"ฉะนั้น การที่ผู้บริหารให้เกียรติ มีความหวังดีต่อลูกน้อง และสามารถปลูกฝังให้พนักงานทุกคนมีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ตามหลักความยุติธรรม ความถูกต้อง ทั้งในแง่จิตวิทยาล้วนจะเกิดผลดีต่อการทำงานทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว"

ยึดหลักพรหมวิหาร 4 ในการทำงาน

แม้พระพุทธเจ้าทรงมีพระมหากรุณาธิคุณอย่างไม่มีที่สุด ท่านยังบัญญัติข้อปาราชิกไว้ในวินัยสงฆ์ พระที่อาบัติปาราชิกต้องสึกทันทีและห้ามบวชใหม่เด็ดขาด ในความเมตตาจึงต้องมีความเด็ดขาดเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม

"คำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นระบบองค์รวม เช่น พรหมวิหาร 4 เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ข้อสำคัญที่เป็นตัวแทนของปัญญาในกลุ่มนี้ คือ อุเบกขา เราได้พูดถึงเมตตาที่เป็นความหวังดีต่อตัวบุคคล ส่วนอุเบกขาคือความหวังดีต่อส่วนรวม หวังดีต่อหลักการที่ต้องรักษาไว้เพื่อความสุข เพื่อประโยชน์ของทุกคนในระยะยาว ถ้าพนักงานประมาททำงานไม่ดี ซึ่งจะทำให้ทั้งตัวเขาและส่วนรวมเสื่อม หรือถ้าคนหนึ่งทำผิดแล้วเจ้านายไม่เอาเรื่อง คนอื่นที่มีกิเลสก็ได้ใจ เมื่อเขาทำได้ เราก็ต้องทำได้เหมือนกัน สุดท้ายก็จะเกิดผลเสียต่อส่วนรวม ดังนั้น เมตตาไม่ได้แปลว่าไม่เป็นไร หากเรามีหน้าที่ต้องจัดการเรื่องเหล่านี้"

พระอาจารย์ยกตัวอย่างโรงเรียนปัญญาประทีปซึ่งเป็นโรงเรียนประจำวิถีพุทธระดับมัธยมที่ไม่เคยมีมาก่อน นักเรียนกลุ่มแรกที่รับมามีปัญหาหลายคน พระอาจารย์สังเกตว่าครูต้องเหนื่อยและใช้เวลากับเด็กที่มีปัญหามากจนไม่มีเวลาพอสำหรับเด็กคนอื่น ๆ ครูบางคนค้านว่าเราควรเมตตาช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหา แต่ถ้ามองภาพรวมและการพัฒนาโรงเรียนให้อยู่ได้อย่างยั่งยืน สุดท้ายท่านจึงให้จำกัดโควตาที่จะรับเด็กที่มีปัญหา เพราะถ้ารับมากเกินไป ครูจะไม่ไหวและไม่เป็นธรรมกับเด็กที่ไม่มีปัญหา

"นี่คือพรหมวิหารที่เราต้องมองแต่ละจุด และมองภาพรวม มองกลับไปกลับมาเหมือนซูมเข้าซูมออก เมตตาคือซูมเข้า อุเบกขาคือซูมออก"

ปัญหาของเกือบทุกองค์กรอยู่ที่การสื่อสาร

"สิ่งที่อาตมามองเห็นว่าเป็นปัญหาในเกือบทุกองค์กรคือการสื่อสาร ถ้าหากผู้ใหญ่เป็นผู้เชื่อมั่นในตัวเองสูงและเจ้าอารมณ์ บางครั้งเมื่อมีปัญหาในระดับล่าง พนักงานจะไม่กล้ารายงานขึ้นไป เพราะกลัวโดนดุ กลัวจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ

"ฉะนั้น ถ้าเราต้องการให้มีการสื่อสารการหมุนเวียนของข้อมูลในองค์กร เราต้องสร้างบรรยากาศที่พนักงานระดับล่างรู้สึกพร้อมและกล้าที่จะส่งข้อมูลขึ้นไปข้างบน (Bottom-up) ซึ่งอยู่ที่บุคลิกและความประพฤติของผู้บริหารด้วย ต้องมีวิธีที่คนในองค์กรจะสามารถแสดงความคิดเห็นในรูปแบบและในกาลเทศะที่เหมาะสม เพราะบางทีก็มีผู้ที่อยากจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดหรือกำลังจะเกิดขึ้น แต่ไม่รู้จะไปพูดที่ไหน กับใคร เมื่อไหร่ อย่างไร เราจึงต้องมีทั้งเวทีและสร้างวัฒนธรรม 'เปิดใจ' เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันเวลา นี่ถือเป็นเรื่องจำเป็น"

พระอาจารย์ได้ยกตัวอย่างให้เห็นภาพว่า "ในการสร้างวัฒนธรรมเปิดใจในวิถีของสงฆ์ แม้จะมีระบบอาวุโส แต่ก็มีธรรมเนียมปวารณาตัวด้วย ที่พระสงฆ์ทุกรูปตั้งแต่เจ้าอาวาสลงไปต้องปวารณาตัวกับพระทุกรูปว่า ถ้าท่านเห็นผมทำอะไรหรือพูดอะไรไม่ถูกต้อง หรือผมมีจุดบอดอะไร ช่วยบอกด้วย เป็นการบอกกันในที่ประชุมสงฆ์อย่างเป็นทางการ"

เคล็ดลับสำหรับผู้บริหาร 3 ข้อ

พระอาจารย์ได้แนะนำเคล็ดลับสำหรับผู้บริหารองค์กร 3 ข้อ คือ (1) ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูกน้อง (2) เมื่อผิดพลาด ต้องยอมรับความผิดพลาด อย่าปิดบังอำพราง และ (3) ต้องฉลาดในเรื่องคน ต้องรู้ว่าพนักงานคนนี้มีความสามารถอย่างไร มีข้อดีข้อเสียตรงไหน ต้องรู้จักและศึกษาคน ต้องให้งานที่เหมาะสมกับคนด้วย จึงจะเป็นผู้บริหารที่ดีได้

พระอาจารย์ได้กล่าวถึงหลักกัลยาณมิตตตาว่า คือการพยายามเป็นเพื่อนที่ดีและการสร้างประโยชน์ส่วนรวมเท่าที่จะทำได้ และต้องไม่ละเลยการสร้างประโยชน์ส่วนตนด้วย บางคนมีจิตเสียสละ มุ่งสร้างแต่ประโยชน์เพื่อส่วนรวม มักจะทำได้ไม่ยั่งยืน เพราะเมื่อทำอย่างเต็มที่ได้สักระยะหนึ่ง ไฟก็จะมอด การจะสร้างประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องนั้นต้องสร้างสมดุลทั้งประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม

องค์กรต้องการคนแบบไหน "คนเก่ง" หรือ "คนดี"

เรามักได้ยินคำกล่าวว่า คนนี้ดีแต่ไม่เก่ง หรือคนนั้นเก่งแต่ไม่ดี ที่จริงคำว่า "ดี" ในภาษาบาลีตรงกับคำว่ากุศล และคำว่า "กุศล" มีรากศัพท์มาจากคำว่าฉลาด ดังนั้น ในทางพุทธธรรมถือว่าความดีกับความฉลาดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

"ทางพุทธศาสนา ถ้าดีแต่ไม่เก่ง ถือว่าดีไม่สมบูรณ์ ถ้าเก่งแต่ไม่ดี ถือว่าเก่งไม่จริง เพราะถ้าเก่งจริงต้องมีผลทางพฤติกรรม ถ้าอยากรู้ว่าใครเป็นนักปราชญ์ ใครมีปัญญา จะรู้ได้อย่างไรเพราะเป็นเรื่องนามธรรมภายใน พระพุทธองค์ให้ดูที่พฤติกรรม คนที่มีปัญญาเข้าใจหลักความเจริญความเสื่อมของชีวิต ต้องรักษาศีล 5 อย่างแน่นอน คนไม่รักษาศีล 5 ไม่สนใจศีลธรรม แสดงว่ายังไม่รู้เรื่องปัญญาในความเป็นมนุษย์ ความเจริญความเสื่อม ความสุขความทุกข์ แม้จะจบมหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงขนาดไหนก็ตาม เราเห็นการพัฒนาระบบการศึกษาที่เน้นทางสมองมาก แต่เป็นผู้นำที่ขาดวุฒิภาวะทางจิตใจมากมาย เพราะเป็นการพัฒนาที่ไม่สมบูรณ์"

ชีวิตดีอยู่แล้ว ทำไมต้องปฏิบัติธรรม

การปฏิบัติธรรมคือการบริหารจิต การป้องกันกิเลส การแก้ไขกิเลสที่เกิดขึ้นแล้ว การปลูกฝังคุณธรรม การบำรุงดูแลและพัฒนาคุณธรรมที่เกิดขึ้นแล้วให้เจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป และกิจกรรมที่มุ่งมั่นต่อการละกิเลส การบำรุงคุณธรรม ก็คือการนั่งสมาธิ เดินจงกรม

"พระพุทธองค์สอนว่าทุกข์เกิดเพราะกิเลส ทุกข์จะดับเพราะกิเลสดับ ทุกข์ทางใจจะต้องมีกิเลส แม้สิ่งแวดล้อมหรือคนรอบข้างจะเป็นอย่างไร ถ้าไม่มีกิเลสอยู่ในใจจะไม่ทุกข์ กิเลสยิ่งมากทุกข์ยิ่งมาก กิเลสยิ่งน้อยทุกข์ยิ่งน้อย นี่คือสมมติฐานที่พระพุทธเจ้าให้เราพิสูจน์ด้วยการศึกษาชีวิต

"ถ้าเรายอมรับว่า เราทุกข์เพราะกิเลส ทุกข์จะดับเพราะดับกิเลส แล้วเราอยากเป็นทุกข์ไหม อยากพ้นทุกข์ไหม แล้วทุกวันนี้เรามียุทธวิธีอะไรบ้างที่จะทำให้กิเลสในใจเราน้อยลง ก็เหมือนเราทำงานทางโลกที่ต้องวางแผนการทำงาน ต้องศึกษาวิธีการที่จะเข้าถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในการปฏิบัติธรรม เราก็ต้องฝึกกาย วาจา ใจพร้อมกัน

> *"ปัญหาของเราส่วนมากไม่ใช่ว่าปัญญาไม่มี หรือไม่รู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด แต่เมื่อมีความกดดัน การยั่วยุ เราคิดไม่ทัน คือกระแสกิเลสมันชักนำคล่องกว่า ฉะนั้น สิ่งท้าทายคือทำอย่างไรปัญญาจะวิ่งมาทัน นี่เป็นบทบาทของการเจริญสติ"*

เพื่อป้องกันกิเลสที่ยังไม่เกิดขึ้นเท่าที่จะป้องกันได้ ในส่วนที่ป้องกันไม่ได้ เราต้องรู้จักจัดการกับมันให้ดีที่สุด"

จริงหรือไม่ถ้ามุ่งบรรลุธรรมต้องไม่แต่งงาน

พระอาจารย์ชี้แนะว่า การบรรลุธรรมมี 4 ขั้น แต่ขั้นที่สำคัญที่สุดคือขั้นแรก การบรรลุเป็นพระโสดาบัน ซึ่งเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสาร เพราะถ้าถึงจุดนั้นแล้วจะไม่เสื่อม เป็นการปิดประตูอบายในการเวียนว่ายตายเกิด ไม่มีการตกนรก ไม่เกิดเป็นสัตว์นรก สัตว์เดรัจฉาน เปรตอีกแล้ว และจะเกิดอีกไม่เกิน 7 ชาติ ถ้าไม่เกิดเป็นมนุษย์ ก็เกิดเป็นเทวดา

"สิ่งที่ชาวพุทธทุกคนควรจะสนใจ ไม่ต้องถึงขั้นบรรลุนิพพานในชาตินี้ การบรรลุโสดาบันก็ถือว่าเข้ากระแสนิพพานแล้ว ประวัติศาสตร์ของพุทธศาสนาตั้งแต่สมัยพุทธกาลเป็นต้นมา มีผู้ครองเรือนบรรลุธรรมในขั้นนี้เป็นจำนวนมาก ทั้งชายและหญิง

"เงื่อนไขสำคัญสำหรับฆราวาสผู้ครองเรือน คือ การไม่ละเมิดศีล 5 การถือศีล 8 ในวันอุโบสถเป็นครั้งคราว มีโอกาสเข้าวัดเข้าวา ปลีกตัวออกจากสิ่งแวดล้อมเพื่อปฏิบัติสมาธิภาวนาเต็มที่ปีละครั้งสองครั้ง ถือเป็นฐานที่พอใช้ได้

"แต่ถ้ามุ่งจะบรรลุธรรมขั้นสูงสุด การไม่แต่งงานแล้วบวชเป็นพระเป็นชีนี่ดี อย่างไรก็ตาม สถิติผู้ที่อายุยืนและมีความสุขได้มักจะเป็นคนที่มีครอบครัวที่อบอุ่น มีคู่ครองมีลูกมีหลาน จนต้องยอมรับว่า นี่เป็นผลจากความสุขทางโลก ซึ่งก็ไม่ผิดอะไร"

"ความนิ่ง" เป็นภูมิคุ้มกันในโลกที่โซเชียลมีเดียมาแรง

"เมื่อเราเห็นคุณค่า ความสำคัญ และความจำเป็นของการเจริญสติ รวมทั้งการมีสติเป็นที่พึ่ง แล้วมาพิจารณาเรื่องการใช้โซเชียลมีเดีย โดยมีกรอบ มีหลักที่จะตัดสินว่า จะเกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ในลักษณะที่ไม่กระทบต่อสติ ไม่ทำให้ฟุ้งซ่านวุ่นวาย เราจึงจะได้พิจารณาเรื่องความพอดี ว่าเท่าไหร่มันจึงจะพอดี"

ท่านกล่าวว่า คำว่า "พอดี" ฟังเหมือนเป็นคำง่าย ๆ แต่ที่จริงมีความหมายลึกซึ้ง เพราะการจะตัดสินอะไรว่าพอดีหรือไม่พอดี ต้องโยงไปถึงเป้าหมายของเรา พอดี คือสิ่งที่ในเวลานั้น ในบริบทนั้น เป็นสิ่งที่เอื้อที่สุดต่อการเข้าถึงเป้าหมาย นั่นคือพอดีในเวลานั้น พอดีของแต่ละบุคคล หรือพอดีของคน ๆ หนึ่งในแต่ละวาระก็อาจจะไม่เหมือนกัน

"ที่จะแนะนำคือ เวลาก่อนนอนและตื่นนอนอย่าดูโทรศัพท์ เนื่องจากเราอยู่ในโลกแห่งการเคลื่อนไหวที่ค่อนข้างรวดเร็ว เราจึงควรมีเวลาในแต่ละวันอยู่กับการไม่เคลื่อนไหว คือ 'ความนิ่ง' ด้วยการฝึกจิตให้มีสมาธิเพื่อเป็นภูมิคุ้มกัน ตอนเช้าก่อนจะออกมาทำหน้าที่ต่าง ๆ ให้เริ่มต้นด้วยการดูแลจิตใจ ฝึกจิตให้มีสติ ทำวัตร สวดมนต์นั่งสมาธิสักครึ่งชั่วโมงก่อนจะดูโทรศัพท์มือถือ บางคนจะนั่งสมาธิ ทำวัตร สวดมนต์ก่อนนอนให้สงบ แต่แล้วก็ทำลายความสงบนั้นเพราะอดไม่ได้ที่จะดูไลน์จากคนนั้นคนนี้

"ปัญหาของเราส่วนมากไม่ใช่ว่าปัญญาไม่มี หรือไม่รู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด แต่เมื่อมีความกดดัน การยั่วยุ เราคิดไม่ทัน คือกระแสกิเลสมันชักนำคล่องกว่า ฉะนั้น สิ่งท้าทายคือทำอย่างไรปัญญาจะวิ่งมาทัน นี่เป็นบทบาทของการเจริญสติ เพราะการเกิดขึ้นของสติเป็นเงื่อนไขของการใช้ปัญญา พอเรามีสติก็เหมือนตื่นขึ้นมา คำถามว่า นี่ถูกหรือผิด ควรหรือไม่ควร เหมาะหรือไม่เหมาะ เป็นบุญหรือเป็นบาป จะผุดขึ้นมา และเครื่องระลึกหรือที่ตั้งของสติที่เป็นพื้นฐานที่สุดในชีวิตประจำวันก็คือ ศีล 5 การรักษาศีลนั่นแหละคือการเจริญสติ คนขาดสติมีทางเลือกน้อย ส่วนผู้มีสติมีทางเลือกมาก เพราะถ้าขาดสติจิตจะตกร่องตามความเคยชินตามกิเลส หากเมื่อตั้งสติแล้ว จิตที่เป็นกลางจะละเอียด สามารถพิจารณาแง่มุมต่าง ๆ แยกแยะผลดีผลเสียในระยะสั้นระยะยาว คือคิดได้เพราะมีสติ การเจริญสติจึงสำคัญมาก"

พระราชพัชรมานิต นามเดิม ฌอน ชิเวอร์ตัน (Shaun Chiverton) ท่านเป็นชาวอังกฤษที่สนใจเรื่องชีวิตตั้งแต่เป็นวัยรุ่น ปี 2521 ท่านได้พบพระอาจารย์สุเมโธ ต่อมาในปี 2523 ท่านได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุที่วัดหนองป่าพงโดยมีพระโพธิญาณเถร (หลวงพ่อชา สุภัทโท) เป็นพระอุปัชฌาย์ ท่านมุ่งมั่นศึกษาธรรมะ การปฏิบัติภาวนา และพยายามเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อจะได้เข้าใจคำสอนของครูบาอาจารย์ ด้วยความสามารถทางภาษาที่สละสลวยและแยบคาย พระธรรมเทศนาของท่านจึงเป็นที่รู้จักและได้รับการเผยแผ่อย่างกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ ทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และสื่อโซเชียลมีเดีย

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

เปิดมุมมอง ส่องแง่คิด
ชีวิตบนเส้นทาง ธปท.

สิ่งสำคัญที่สุดที่ทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ทำหน้าที่ดูแลเสถียรภาพทางการเงินของประเทศได้อย่างมั่นคงเสมอมา คือ “พนักงาน ธปท.” ซึ่งเปี่ยมไปด้วยความมุ่งมั่นและความตั้งใจที่จะทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ในรั้วบางขุนพรหมแห่งนี้ มีการส่งผ่านค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรจากรุ่น “พี่” สู่รุ่น “น้อง” เพื่อเป็นหลักในการทำงานที่สามารถปรับใช้ได้ในทุกยุคทุกสมัย BOT พระสยาม MAGAZINE ขอเป็นส่วนหนึ่งในการส่งต่อวัฒนธรรมองค์กรของ ธปท. ด้วยการนำเสนอมุมมองและแนวคิดบางส่วนของพนักงาน ธปท. ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน จากหนังสือ 75 ชีวิต บนเส้นทาง ธปท. มาให้ท่านผู้อ่านทุกท่าน ซึ่งไม่จำกัดเฉพาะคน ธปท. เท่านั้น เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและส่งต่อแนวคิดในการทำงานและการใช้ชีวิต

โลกเปลี่ยน เรียนรู้ที่จะปรับ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

เมธี สุภาพงษ์
รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพการเงิน

พนักงานรุ่นใหม่มีวิธีคิดที่ไม่เหมือนกับคนรุ่นเก่า ซึ่งวิธีคิดของพวกเขาอาจจะเหมาะสมกับสถานการณ์ในสมัยนี้ แต่ไม่ว่าจะยุคสมัยไหนก็ต้องมีหลักการ ซื่อสัตย์สุจริต ทำงานที่ ธปท. ต้องคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทำงานร่วมกันให้เป็นทีมเวิร์คที่ดี พยายามมองไปข้างหน้าแล้วเตรียมการป้องกันเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น หาวิธีสร้างภูมิคุ้มกันโดยปรับกฎระเบียบที่สอดคล้องกับยุคสมัยและการให้ความรู้กับประชาชน เราต้องสร้าง Ecosystem ที่ทุกคนสามารถจะพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ดร.เสนาะ อูนากูล
ผู้ว่าการ ธปท. ลำดับที่ 12

สำหรับพนักงาน ธปท. ในฐานะนักพัฒนาประเทศรุ่นต่อ ๆ ไป ขอให้รู้ว่าทุกคนกำลังทำเรื่องที่ยาก ยากทั้งในด้านวิชาการ เพราะโลกมันเปลี่ยนแปลงเร็ว ยากทั้งในทางปฏิบัติ เพราะทำอย่างไรก็คงไม่ถูกใจทุกคน แต่เราต้องยึดมั่นว่าสิ่งที่เราทำเป็นผลดีในระยะยาวและเป็นสิ่งที่ช่วยให้คนไทยมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น การที่จะทำอย่างนั้นได้ก็ต้องหมั่นหาความรู้ และเรียนรู้โลกภายนอกให้มากขึ้น

ยอดชาย ชูศรี
อดีตผู้ช่วยผู้ว่าการ สายออกบัตรธนาคาร

ผมเองน่าจะเป็นบุคลากรในยุคแรก ๆ ที่ธนาคารเริ่มให้ความสำคัญในการสร้างเสริมประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ให้พนักงาน ด้วยวิธีการหมุนเวียนงาน ทำให้ผมได้ทำงานที่หลากหลายขึ้น รวมทั้งมีโอกาสได้ไปทำงานภายนอกองค์กร ตามความต้องการของธนาคาร อาจจะนับได้ว่าชีวิตการทำงานใน 33 ปี ผมเป็นพนักงานคนหนึ่งที่มีโอกาสได้ทำงานในสายงานต่าง ๆ ทั้งสำนักงานใหญ่และสาขาภาค รวมทั้งภายนอกธนาคาร มากถึง 8 สายงาน ซึ่งในประสบการณ์การทำงานที่หลากหลายนั้น เป็นความน่าอัศจรรย์ที่เกิดขึ้นกับตัวผม

ตฤณ พริ้งประเสริฐ
เจ้าหน้าที่ออกแบบและแกะโลหะชำนาญงาน โรงพิมพ์ธนบัตร

ไม่ว่ายุคสมัยจะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา วิถีการทำงานก็ต้องปรับเปลี่ยนให้ทันตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไปและพร้อมรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยที่เราไม่สามารถคาดเดาและรู้ล่วงหน้าได้เลย สิ่งหนึ่งที่เราต้องเตรียมตัวรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา นั่นคือ ใฝ่หาความรู้ ฝึกฝนทักษะ เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และพร้อมที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถ และพัฒนาศักยภาพของตัวเองอย่างต่อเนื่อง

อมรา ศรีพยัคฆ์
อดีตผู้ช่วยผู้ว่าการ
สายวางแผนและงบประมาณ

ชีวิตการทำงานใน ธปท. สร้างแรงจูงใจของการเรียนรู้อย่างไม่มีวันสิ้นสุด... การทำงานที่ ธปท. ช่วยเปิดมุมมองและสร้างโลกทัศน์ที่หลากหลาย ทำให้พนักงานสามารถปรับกระบวนการความคิดไปตามยุค ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามาได้อย่างเหมาะสม มีผลงานเป็นที่ยอมรับ ดังนั้น งานที่ ธปท. เผยแพร่ออกไปจึงเป็นที่เชื่อถือและศรัทธาในฐานะที่เป็นเสาหลักทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศ

ยึดมั่นในหลักการ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

ไพบูลย์ กิตติศรีกังวาน
รองผู้ว่าการ ด้านบริหาร

ค่านิยมและวัฒนธรรมของแบงก์ชาติ ทำให้เกิดพลังและความสุขในการทำงาน โดยเฉพาะความเป็นมืออาชีพและยึดมั่นในหลักการ การแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาได้โดยอิสระ ไม่ต้องเอาใจนาย มีโอกาสในการคิดริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ รวมทั้ง ความเป็นพี่เป็นน้องกันของคนแบงก์ชาติที่คอยช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทั้งหมดนี้จึงเป็นบรรยากาศการทำงานที่ทำให้ผมรู้สึกมุ่งมั่นและกล้าที่จะคิด พูด และทำในสิ่งที่เห็นว่าถูกต้องได้ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

ฤชุกร สิริโยธิน
อดีตรองผู้ว่าการ
ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน

หลักในการทำงานคือ มีหลักการ ถูกต้อง โปร่งใส การทำงานไม่ได้สำเร็จด้วยเราคนเดียว ต้องทำงานเป็นทีม ทีมงานของเราก็ต้องเข้าใจเป้าหมายนโยบายว่าทำไปเพื่ออะไร ต้องการเห็นผลอะไร หลังจากมีภาพชัดร่วมกันแล้ว ก็ต้องคิดให้รอบให้ชัด ซึ่งเกิดจากการใช้ประสบการณ์ความรู้ที่มีและศึกษาเพิ่มเติม หลังจากวางนโยบายเสร็จแล้ว ก็ต้องนำไปใช้ สิ่งสำคัญคือการใช้ศาสตร์และศิลป์ นโยบายของเราอาจไม่ถูกใจทุกคน ต้องมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และต้องรู้ว่าจังหวะไหนควรใช้นโยบายอะไร สามารถยืดหยุ่นได้แค่ไหน

นุกูล ประจวบเหมาะ
ผู้ว่าการ ธปท. ลำดับที่ 13

ธปท. ต้องคงความเป็นตัวของตัวเอง จะทำอะไรก็อย่าทำเพราะถูกสั่งให้ทำ หรือทำเพราะรักษาเก้าอี้ ซึ่งคงจะไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้อง ธปท. ต้องทำเพื่อประโยชน์ประเทศชาติ ทำในสิ่งที่ควรจะทำ และควรกล้าที่จะทำ

ชาญชัย บุญฤทธิ์ไชยศรี
อดีตผู้ช่วยผู้ว่าการ สายช่วยงานบริหาร

ไม่ว่าขอบเขตอำนาจหน้าที่ของ ธปท. ในฐานะองค์กรจะปรับเปลี่ยนตามการพัฒนาของเศรษฐกิจและสังคมไปประการใด พวกเราชาว ธปท. ในแต่ละยุคแต่ละสมัยก็ยังคงยึดหลักการทำงานด้วยความมุ่งมั่นที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้องอยู่เสมอ...แม้ผู้เกี่ยวข้องที่เสียประโยชน์จะเป็นญาติสนิทกับผู้มีอำนาจ พวกเราก็ไม่ปล่อยปละละเลย...เมื่อเกิดข้อสงสัยกังขาและเห็นว่าจำเป็นต้องทำเพื่อความถูกต้องแล้ว ถึงจะยังไม่พบสิ่งผิด แต่พวกเราก็มุ่งมั่นทำต่อจนกว่าจะสิ้นสงสัย นอกจากนี้ แม้จะมีอุปสรรคและความเสี่ยงขัดขวางการทำงาน พวกเรายังคงตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างไม่ย่อท้อ

อุไร เสนะวัต
อดีตผู้ช่วยหัวหน้าส่วน ส่วนเงินฝาก สำนักงานสุรวงศ์

ตลอดระยะเวลาที่ทำงานที่แบงก์ชาติรู้สึกได้ว่า พนักงานแบงก์ชาติมีความซื่อสัตย์สุจริต และรักษาความลับของธนาคารเป็นอย่างดี และที่สำคัญทำงานอย่างมีหลักการของการเป็นนายธนาคารกลางที่ยึดความเป็นอิสระในการดำเนินนโยบายการเงิน และมีความภาคภูมิใจมากที่ได้ช่วยงานของแบงก์ชาติ

สร้างพลังด้วยวัฒนธรรมการทำงานที่สร้างสรรค์

รณดล นุ่มนนท์
รองผู้ว่าการ
ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน

จากก้าวแรกที่เข้ามาทำงานที่แบงก์ชาติมาจนถึงวันนี้ ผมสรุปได้ว่า แบงก์ชาติได้ช่วยให้ผมเติบโตเป็นผู้ใหญ่ซึมซับบรรยากาศการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรอบรู้ ได้รับโอกาสทำงานจากหัวหน้าด้วยความไว้วางใจ ทำให้เห็นมุมมองที่กว้างไกลขึ้น ที่สำคัญคือ ได้รู้จักตัวเองมากขึ้น นำสิ่งที่ผิดพลาดกลับมาปรับปรุงแก้ไข แน่นอนว่าแบงก์ชาติจะยังคงเป็นองค์กรเสาหลักด้านเศรษฐกิจและการเงินให้กับประเทศต่อไป หากแบงก์ชาติยังคงสามารถผลิตสินทรัพย์ที่ล้ำค่าที่ไม่ได้แสดงไว้ในงบการเงิน นั่นก็คือ บุคลากร ให้เป็นไปตามที่ผู้ว่าการป๋วย อึ๊งภากรณ์ กล่าวไว้ว่า "การเป็นนายธนาคารกลางที่ดีนั้น ต้องเป็นทั้งคนเก่งและคนดี"

สุชาดา กิระกุล
อดีตรองผู้ว่าการ
ด้านเสถียรภาพการเงิน

กระบวนการทำงานใน ธปท. ให้อิสระในการทำงานค่อนข้างมาก พนักงานและผู้บริหาร ธปท. ส่วนใหญ่เป็นคนเก่ง มีความตั้งใจ ทุ่มเทในการทำงานและมีการช่วยเหลือร่วมมือกัน มีการสอนงานกันและที่สำคัญ ธปท. ให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรมากและส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเอง ธปท. ให้ความมั่นคงในชีวิต ให้โอกาสในการหมุนเวียนเปลี่ยนงานและเติบโตในการทำงานโดยธรรม การทำงานใน ธปท. มีเรื่องใหม่ให้แก้ปัญหาและเรียนรู้ได้ทุกวัน รักในงานที่ทำหรือมี Passion ในสิ่งที่ทำ จะทำให้มีความสุขและภูมิใจ เมื่องานนั้นก้าวไปแต่ละก้าว แม้จะไม่ได้สำเร็จในช่วงที่เรารับผิดชอบอยู่ แต่เราก็มีความสุขที่ได้คิดว่าเราก็มีส่วนในความสำเร็จนี้

อัจนา ไวความดี
อดีตรองผู้ว่าการ
ด้านเสถียรภาพการเงิน

ขอหยิบยกคำสอนสำคัญเรื่อง หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ของ ม.ร.ว.ปรีดิยาธร เทวกุล อดีตผู้ว่าการ ธปท. ซึ่งเป็นเครื่องชี้นำทางที่ดีว่า "การบริหารงานที่ ธปท. ต้องมีธรรมาภิบาล คือ ต้องมีความยุติธรรมกับพนักงาน องค์กร และประเทศชาติ พนักงานต้องได้รับสิ่งตอบแทนสมกับที่เขาทำงานให้กับองค์กร องค์กรก็ต้องไม่เอาเปรียบประเทศ เอาเปรียบพนักงาน และถึงแม้ว่า ธปท. จะไม่ได้อยู่ในระบบงบประมาณของประเทศแต่ก็ใช้เงินด้วยจิตสาธารณะ จิตที่คิดถึงแต่ส่วนรวม ไม่นิยมชมชอบใครเป็นพิเศษ ยืนให้อยู่ ยืนให้ได้ รู้ว่าอะไรดีต่อประเทศชาติ เพราะทุกนโยบายมีข้อดีและข้อเสีย เศรษฐศาสตร์สอนให้เราชั่งประโยชน์และต้นทุน เพราะเราไม่สามารถวัดประโยชน์และต้นทุนของนโยบายออกเป็นตัวเลขที่ชัดเจนได้"

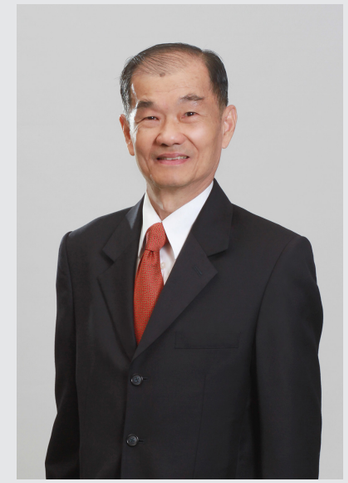

สามารถ บูรณวัฒนาโชค
อดีตผู้ช่วยผู้ว่าการ
สายกำกับสถาบันการเงิน

ลูกน้องไม่ใช่คู่แข่งของเรา ลูกน้องคือหุ้นส่วนของเรา ถ้าเราไม่สอนให้เขาทำงานที่มีประสิทธิภาพ ผลงานของทีมจะดีได้อย่างไร โดยเฉพาะการตรวจสอบ ถ้าลูกน้องไม่รู้วิธีการตรวจหาข้อมูลที่สำคัญ ก็เหมือนได้แต่กรวด ดิน หิน ทรายมา ไม่ได้แร่เงิน แร่ทองมา เราจะเอาไปทำผลผลิตที่มีค่าได้อย่างไร

นวพร เรืองสกุล
อดีตรองผู้อำนวยการ
ฝ่ายกำกับและตรวจสอบธนาคารพาณิชย์

การ "เติมชีวิต" ให้กับองค์กร ข้อแรก ให้สังเกตลักษณะการเขียนแผนผังองค์กร ซึ่งโดยทั่วไปมักจะตีเป็นกรอบสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ แทนตำแหน่งหรือหน่วยงาน หากกระดาษแผ่นนั้นคือ องค์กร ก็มีคำถามว่า "ใครกันที่จะทำงานตรงช่องว่างระหว่างกรอบ" การทำงานต้องเริ่มที่การไม่ติดกรอบเล็ก เราทุกคนควรต้องคิดว่าตนเองอยู่ในกรอบใหญ่ที่สุดก่อน มองภาพรวม อ่านความเป็นไปได้ต่าง ๆ ให้ออกเพื่อให้รู้ว่าหน่วยงานส่วนที่ตนเองรับผิดชอบควรเคลื่อนที่ไปในทิศทางใด

จากอดีตสู่ปัจจุบัน แม้ว่าสภาพเศรษฐกิจและสังคมของไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ธปท. ในฐานะธนาคารกลางของประเทศ ยังคงยืนหยัดดำเนินการตามพันธกิจในการรักษาเสถียรภาพและส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีพลังขับเคลื่อนที่สำคัญ นั่นก็คือ จิตวิญญาณของ **"ความเป็นธนาคารแห่งประเทศไทย"** ของ **"คน ธปท."** ที่เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศไทยสืบไป

ติดตามอ่านและดาวน์โหลดหนังสือ "75 ชีวิตบนเส้นทาง ธปท." ได้ที่

วันวานที่พากเพียร วันนี้จึงภาคภูมิ

ในช่วงเดือนตุลาคมของทุกปี เป็นช่วงเวลาของการเกษียณอายุงานของพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) บุคลากรผู้เป็นส่วนสำคัญของการดำเนินงานตามพันธกิจหลักของธนาคารกลาง นอกเหนือจากกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมหลังเกษียณให้กับพี่ ๆ พนักงาน อาทิ การอบรมเรื่องการดูแลสุขภาพ การบริหารเงิน และการใช้ชีวิตหลังเกษียณแล้ว ยังถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ ธปท. จะจัดงานเลี้ยงอำลาเป็นประจำทุกปีเพื่อตอบแทนความทุ่มเททั้งแรงกายและแรงใจในการปฏิบัติหน้าที่ตลอดมา โดยบรรยากาศภายในงานเป็นไปอย่างอบอุ่นชื่นมื่น เต็มไปด้วยรอยยิ้มและเสียงหัวเราะ

ท่านผู้ว่าการกล่าวขอบคุณพี่ ๆ

"ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติงานอยู่ พี่ ๆ ได้ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ทุ่มเทความรู้ ความสามารถทั้งแรงกายแรงใจ เสนอแนะแนวคิดที่เหมาะสม ทันการณ์ เพื่อรับมือกับกระแสการเปลี่ยนแปลงและการเข้ามาของเทคโนโลยีใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์และพันธกิจของ ธปท. ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งพี่ ๆ ได้แสดงออกถึงความรักความผูกพันกับ ธปท. และเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนตามค่านิยมร่วมมาอย่างต่อเนื่อง

"วันวานที่พากเพียร วันนี้จึงภาคภูมิ จึงเป็นคำที่เหมาะสมและมีความหมายสะท้อนถึงความพากเพียรของพี่ ๆ ที่ได้ปฏิบัติงานมาจนกระทั่งถึงวันนี้ ผมเชื่อว่าผลแห่งความทุ่มเทดังกล่าว จะก่อให้เกิดความปิติยินดี ความภาคภูมิใจในตนเอง และนับเป็นความภาคภูมิใจของทุกคนใน ธปท. ด้วยเช่นกัน

"แม้พี่ ๆ จะเกษียณอายุการทำงานแล้ว ผมยังเชื่อมั่นว่า การยึดมั่นในหลักการทำงานตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จะเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับน้อง ๆ รุ่นต่อ ๆ ไปอย่างแน่นอน ขอขอบคุณพี่ ๆ ทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการทำงานกับ ธปท. และเพื่อประเทศชาติ ตลอดชีวิตการทำงาน"

ความภาคภูมิใจและความผูกพันใน ธปท.

ท่ามกลางบรรยากาศอันอบอวลไปด้วยความรัก ความอบอุ่นและความผูกพันในองค์กรของพนักงาน คุณผุสดี หมู่พยัคฆ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ระดับผู้ช่วยผู้ว่าการ ได้กล่าวถึงความภาคภูมิใจในฐานะตัวแทนพนักงานที่เกษียณอายุการทำงานในปีนี้ว่า

"การได้เข้ามาทำงานที่ ธปท. ถือเป็นความโชคดีและความภาคภูมิใจอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นสถาบันอันทรงเกียรติเป็นธนาคารกลางของประเทศที่มีภาระหน้าที่อันยิ่งใหญ่ในการดำเนินนโยบายการเงิน และอีกหนึ่งความภูมิใจ คือการได้ทำงานเคียงบ่าเคียงไหล่กับผู้บริหารและเพื่อนพนักงานทุกท่านที่กอปรด้วยสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ และยึดมั่นในจรรยาบรรณของความเป็นธนาคารกลาง การปฏิบัติตนตามค่านิยมร่วม ทำให้เราสามารถก้าวผ่านวิกฤติ ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ มาได้อย่างน่าชื่นชม พร้อม ๆ กับที่จะก้าวย่างต่อไปเพื่อเป็นเสาหลักทางเศรษฐกิจที่มั่นคง"

ข้อคิดดี ๆ จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง

พี่ ๆ หลายคนมีอายุการทำงานใน ธปท. มากกว่า 40 ปี และขอส่งต่อข้อคิดดี ๆ ถึงรุ่นน้องพนักงานปัจจุบัน ดังนี้

"การทำงานใน ธปท. ทำให้ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ไม่มีการสอนจากสถานศึกษาใด ๆ การเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุด และสามารถพัฒนาต่อเนื่องได้ด้วยความเอาใจใส่ใฝ่รู้ของแต่ละคน"

พี่แหยว - อัญชนา หลายรัตน์ ฝ่ายการเงินและการบัญชี

"สิ่งที่ควรสรรหาคือ แรงบันดาลใจ สิ่งที่ไม่ควรพลาดคือการเรียนรู้"

พี่เล็ก - ดุษณีย์ บินไกรมาท์ ฝ่ายทรัพยากรบุคคล

"ทำงานด้วยความละเอียด รอบคอบ มีหลักการ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ มีการวางแผนที่ดี รวมทั้งให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การทำและคิดในสิ่งที่ดี จะได้พบกับสิ่งที่ดี ๆ ในชีวิต"

พี่เล็ก - ยุพิน ผลความดี ฝ่ายบริหารการสื่อสารองค์กร

"ขอให้ตั้งใจ อดทน และมุ่งมั่น ให้งานสำเร็จไปได้ด้วยดี"

พี่แอ้ท - วนิดา อาวรณ์ ฝ่ายธุรการและบริหารอาคาร

"ขอให้ถือคติ ซื่อสัตย์ ทำอย่างถูกต้อง และมีความมานะอดทนในการทำงาน"

พี่ไนท์ - สุภาภรณ์ เจิมสุข โรงพิมพ์ธนบัตร

Sustainable Shopping
ความสุขที่ Never Ending ของสายชอป

หลายคนที่ชื่นชอบการชอปปิงน่าจะเคยประสบเหตุการณ์คล้าย ๆ กับสายชอป 2 คนนี้

นุ่นเดินห้างและส่งข้อความ CF NO CC ได้แค่ไม่กี่วันหลังเงินเดือนออก แล้วเงินก็หมดจึงต้องพึ่งบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปตั้งแต่วันที่ 10

โยโย่ต้องรีบเอาเงินที่เพิ่งได้มาไปจ่ายหนี้บัตรเครดิตที่ก่อไว้ตั้งแต่เดือนที่แล้วเพราะต้องมนตร์ 9/9 หรือ 10/10 ที่จัดทุกเดือน แต่ก็ชอปได้ทุกครั้งไม่เคยเบื่อและไม่เคยจำความเจ็บปวดใจที่ขัดสนช่วงกลางเดือนได้เลย

ที่แย่ไปกว่านั้น บางคนตกอยู่ในวังวนการชอปปิงทั้งแบบของนุ่นและโยโย่ผสมกัน จนกระทั่งต้องยืมเงินเพื่อน หัวหน้า หรือจ่ายบัตรขั้นต่ำเพื่อเอาตัวรอดจากการเป็นหนี้เสีย แต่หลายรายก็ไม่รอด หรือไปไกลจนถูกฟ้องศาล อายัดเงินเดือน เพียงเพราะทุ่มเทให้กิจกรรมอันเป็นที่รักโดยไม่รู้วิธีที่จะไม่สร้างความเดือดร้อนให้ตัวเองในภายหลัง

เมื่อเจาะดูข้อมูลพฤติกรรมการชอปเฉพาะช่องทางออนไลน์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตชาวไทยในปี 2561 โดย www.Picodi.com แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ พบว่าคนไทยชอปออนไลน์เก่งเป็นอันดับ 3 ของโลก รองจากเปรูและไนจีเรีย โดยผู้หญิงนิยมการชอปปิงออนไลน์มากกว่าผู้ชาย (คิดเป็นร้อยละ 59 และร้อยละ 41) และเมื่อพิจารณาจากช่วงวัย กลุ่มคนรุ่นใหม่หรือวัยเริ่มทำงานช่วงอายุระหว่าง 25 - 34 ปี เป็นลูกค้ากลุ่มใหญ่ที่สุดของพ่อค้าแม่ค้าออนไลน์ (คิดเป็นร้อยละ 51)[1] เพราะช่วงวัยนี้ถือเป็นช่วงวัยของการเก็บเกี่ยว กล่าวคือเป็นวัยที่มีรายได้เป็นของตนเอง และก็มีอิสระในการจับจ่ายใช้สอย จึงจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการเงินอย่างมีวินัยเพื่ออนาคตหรือเป้าหมายที่แต่ละคนวาดฝันไว้

และหากต้องตอบคำถามที่ว่า "ชอปอย่างไรให้เงินไม่หมด" หลายคนคงจะตอบไม่ได้ว่าต้องทำอย่างไร หรืออาจจะคิดว่าเป็นไปไม่ได้เลยที่ชอปแล้วจะมีเงินเหลือ ลองให้จินตนาการกันเล่น ๆ ว่าวันนี้จะไปชอปปิง แน่นอนว่าคงจะมีของหลากหลายรายการที่เคยเล็งไว้ผุดขึ้นมาในหัวมากมาย ไม่รวมของที่ไม่ได้ตั้งใจซื้อตั้งแต่แรกในทำนอง Impulse Spending ที่มีเงินเท่าไหร่ก็คงจะหมดเท่านั้น เพราะความต้องการของคนเรามักไม่มีที่สิ้นสุด

Financial Wisdom จึงขอนำเสนอวิธีการชอปปิงที่จะทำให้นักชอปอย่างเราได้สนุกกับการชอปปิงกันไปแบบยาว ๆ (ซึ่งหากจะหยิบคำว่า Sustainable มาใช้กับ Shopping ตามกระแสสมัยนี้ก็คงพอได้) ดังนี้

- **คิดให้ดีก่อนชอป** หลาย ๆ คนพ่ายแพ้ให้แก่ป้าย Sale มานักต่อนัก ลองตั้งสติคิดสักนิดว่า ของชิ้นนั้นจำเป็นจริง ๆ หรือ อยากซื้อเพราะอยากได้ หรือเสียดายกันแน่ ถ้าเคยซื้อของมาแล้วรู้สึกผิดภายหลัง หรือซื้อมาแล้วไม่รู้จะเอาไปทำอะไร นั่นแหละเป็นสัญญาณว่าเราไม่ได้ตั้งสติและคิดให้ดีก่อนซื้อ ถ้ารู้ดังนี้แล้ว จะเริ่มต้นปรับปรัชญาการชอปปิงของตัวเองใหม่ตั้งแต่วันนี้ก็ยังไม่สาย จากซื้อทันทีเป็นคิดทบทวนก่อนจ่ายทุกครั้ง
- **มีจุดยืน ไม่ตามกระแส** หากเราซื้อทุกอย่างตามแฟชั่นหรือตามกระแสสังคม คงต้องหันมาดูเงินในกระเป๋าเราด้วยว่าผลิตทันแฟชั่นเหล่านั้นหรือเปล่า พอเลิกฮิตแล้วจะหยิบเอามาใช้งานก็เอาท์เสียแล้ว ถ้าเรามีจุดยืนและไม่ตามกระแสก็จะช่วยประหยัดเงินไปได้เยอะเลย
- **ตั้งงบประมาณ** สำหรับการชอปปิงแค่พอหายอยากหรือคลายเครียดในแต่ละเดือน เช่น ร้อยละ 5 หรือร้อยละ 10 ของเงินเดือน โดยอาจใช้แอปพลิเคชันช่วยบันทึกค่าใช้จ่ายไปด้วย จะได้เช็กว่าเราหมดเงินไปกับค่าชอปปิงเกินงบที่ตั้งไว้หรือยัง ซึ่งหลายแอปพลิเคชันยังสามารถช่วยบันทึกค่าใช้จ่ายหมวดหมู่อื่น ๆ ได้อีก เช่น ค่าอาหาร ค่าเดินทาง หรือค่าท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยให้เราเห็นภาพรวมว่า รายได้ของเราเพียงพอต่อรายจ่ายทั้งหมดหรือไม่
- **สำรวจของที่มีอยู่** ลองหาเวลาจัดบ้านหรือสำรวจตู้เสื้อผ้าเดือนละ 1 ครั้ง อาจจะเจอของใช้หรือเสื้อผ้าที่เคยซื้อไว้แต่ลืมเอามาใช้ก็ได้ แถมยังเป็นโอกาสให้เราได้รู้ว่าอะไรที่มีอยู่แล้ว จะได้ไม่ซื้อซ้ำเพราะบ่อยครั้งที่เรามักจะเผลอซื้อของลักษณะคล้ายแบบเดิมที่เรามีอยู่ เช่น กางเกง รองเท้า หรือกระเป๋าที่มีโทนสีหรือรูปทรงแบบเดิม ๆ
- **ประวิงเวลาก่อนควักเงินออกจากกระเป๋า** สมมติว่าเราอยากได้รองเท้าคู่ใหม่ แทนที่จะซื้อทันที ลองปล่อยให้เวลาผ่านไปสักวันสองวัน แล้วถามตัวเองดูว่ายังอยากได้อยู่หรือเปล่า ถ้าใช่คิดแล้วว่าจะไม่มีปัญหาเงินไม่พอใช้ก็กลับไปซื้อ แต่ถ้าเกิดเปลี่ยนใจไม่อยากได้ขนาดนั้น ก็เก็บเงินไว้ชอปของที่อยากได้ที่จะเจออีกแน่นอนในอนาคตดีกว่า เชื่อว่าหลาย ๆ คน ถ้าได้ลองใช้วิธีนี้ต้องมีเปลี่ยนใจไม่ชอปกันบ้างแน่นอน
- **ปรับวิธีการจ่ายค่าบัตรเครดิต** ใครที่มีปัญหาการเงินพังเพราะบัตรเครดิต ขอให้อดทนปรับพฤติกรรมการจ่ายเงินค่าบัตรอย่างน้อยสัก 1 เดือน พอรูดปุ๊บ ควรโอนเข้าบัญชีที่เปิดไว้จ่ายค่าบัตรเครดิตโดยเฉพาะ แล้วแข็งใจหรือทำลืม ๆ ไปอย่าตบะแตกถอนออกมาใช้ ผู้ที่เคยใช้วิธีนี้กล่าวว่า "การที่เราเห็นเงินสดหรือเงินในบัญชีเงินเดือนของเราพร่องลงไปจริง ๆ ไม่ได้ถูกลวงตาเพราะค่าใช้จ่ายไปอยู่ที่บัตรเพื่อรอเราเอาเงินเดือนเดือนหน้าไปจ่าย ทำให้เราคิดก่อนใช้มากขึ้นเยอะ ที่สำคัญ เดือนหน้าเราจะมีเงินเหลือในบัญชีเพื่อใช้จ่ายสิ่งที่จำเป็นหรือเก็บออมลงทุนมากกว่าที่ผ่านมา ความพังทางการเงินน้อยลง ชีวิตก็เริ่มไปในทางที่มันควรจะเป็น เท่านี้ก็ Happy มากกว่าเดือนก่อน ๆ แล้ว"

นี่ก็เป็นวิธีเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่จะช่วยชะลอให้เงินเราไม่หมดไปกับการชอปปิงและสามารถยืนหนึ่งในสนามชอปปิงไปได้อีกนาน และอยากฝากเพิ่มไว้สักเล็กน้อยว่า เมื่อได้เงินมา ขอให้แบ่งออมก่อนใช้ 1 ใน 4 ของรายได้ หรือเริ่มเบา ๆ ที่ร้อยละ 10 ก่อน แล้วค่อยเพิ่มตามกำลังของเรา เช่น เงินเดือนขึ้นคราวหน้าก็หักเงินออมในสัดส่วนที่มากขึ้น และเงินออมที่สำคัญที่สุดคือเงินออมเผื่อฉุกเฉินที่ควรมีไว้ 3 - 6 เท่าของรายจ่ายจำเป็นและภาระผ่อนหนี้ต่อเดือน ถ้าหากว่าออมสม่ำเสมอและมีเงินออมเตรียมไว้ใช้ในยามจำเป็น เชื่อว่านักชอปทุกท่านจะชอปได้อย่างสบายใจ เพราะมีเงินออมที่ช่วยให้เราอุ่นใจไว้แล้ว

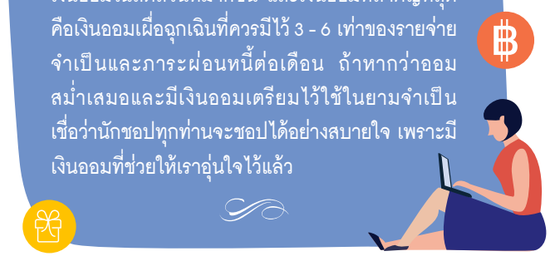

[1] ขอขอบคุณข้อมูลจากบทความในหนังสือพิมพ์ BLT (www.bltbangkok.com) หัวข้อ เผย! คนไทยชอปออนไลน์สูงเป็นอันดับ 3 ของโลก เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2562

คุณภิญโญ ไตรสุริยธรรมา
นักคิดและนักเขียน

ปลดล็อกศักยภาพด้วย “ปัญญา”

ด้วยความเร็วและแรงของคลื่นความเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน หลายคนเริ่มตระหนกว่าอาจไม่มีวิชาความรู้ใดที่ช่วยให้ตนสามารถฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรค รวมถึงตอบโจทย์การดำเนินชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงนี้ ซึ่งความไม่มั่นใจดังกล่าวนำมาซึ่งความกลัวอนาคตและความสิ้นหวัง เมื่อ “ปัญญา” อาจเป็นทางออกจากวังวนความรู้สึกนี้ BOT พระสยาม MAGAZINE ได้เชิญ **คุณภิญโญ ไตรสุริยธรรมา** นักคิดและนักเขียนยุค 4.0 แห่งสำนักพิมพ์ Openbooks และเป็นผู้เขียนหนังสือซีรีส์ “ปัญญา” หนังสือเพื่อสร้างการเติบโตทางความคิด มาร่วมพูดคุยเพื่อจุดแรงบันดาลใจสู่การปลดล็อกศักยภาพในตัวเองในโลกยุคใหม่

ความเปลี่ยนแปลงเป็นนิรันดร์

คุณภิญโญกล่าวว่า ในประวัติศาสตร์มนุษยชาติทั้งหมด ไม่เคยมีอะไรที่เสถียรจริง เพียงแต่ที่ผ่านมา ชีวิตคนเรามักจะสั้นเกินกว่าจะเห็นความไม่เสถียรของสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์เคยยึดถือไว้ แต่ยุคปัจจุบันที่กำลังเคลื่อนตัวไปในอนาคต โลกถูกบีบอัดจนเราเห็นและรู้สึกได้ว่า ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกิดบ่อยครั้งขึ้น เร็วและแรงขึ้น (Disrupt) ชุดความรู้หรือทักษะที่เคยสร้างความสำเร็จยืนยงมาเป็น 100 ปี กลายเป็นความสำเร็จอายุสั้นที่อยู่ได้เพียง 1 ปี หรือบางเรื่องก็มีอายุสั้นไปกว่านั้น คำถามคือ เราจะปรับตัวทันโลกไหม

คุณภิญโญแนะนำคุณสมบัติที่จะทำให้ปรับตัวทันโลกว่าเริ่มจาก (1) ต้องรู้จักโลกและยอมรับความเปลี่ยนแปลงของโลก (2) ต้องมีความยืดหยุ่น (Elasticity) พอที่จะเรียนรู้ว่าความจริงโลกเป็นอย่างไร และ (3) ต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัว

“ผมมองว่าความยืดหยุ่นคือคุณสมบัติสำคัญของมนุษย์ในยุคต่อไป เพราะเมื่อโลกมันไม่เที่ยง ไม่นิ่ง และเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ถ้าคุณคิดว่ามันเที่ยง แล้วไม่ปรับตัว เพราะคิดว่าจะเป็นอย่างนี้ต่อไป คุณจะไม่รอด ฉะนั้นต้องมีความยืดหยุ่นสูงที่จะมองโลกตามความเป็นจริง และเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้าหาโลก ไม่ใช่ให้โลกปรับตัวเข้าหาคุณ ถ้าเอาตัวเองเป็นจุดสุดท้ายของกระแสความเปลี่ยนแปลงในที่สุด โลกจะหมุนจนกระทั่งคุณหายสาบสูญไปในประวัติศาสตร์อันยาวนานของโลก ประเทศไทยก็เช่นกัน ถ้าไม่ยืดหยุ่น ไม่ปรับตัว แล้วคิดว่าเราดีที่สุด เก่งที่สุด คลื่นประวัติศาสตร์ก็จะกวาดเราไป”

“อัตตาที่คับตัว” อุปสรรคที่ขวางการปรับตัวสู่โลกยุคใหม่

ทักษะการเรียนรู้ของคนยุคใหม่ต้องยืดหยุ่น เพื่อเตรียมพร้อมและเพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้ชุดความรู้และความคิดของโลกใหม่อยู่เสมอ และสิ่งที่ควรให้ความสำคัญมากกว่า “อะไรคือสิ่งที่ต้องเรียนรู้” (What to learn) คือ “จะเรียนรู้ได้อย่างไร” (How to learn)

“ที่ผ่านมา เรารู้ What to learn แล้วก็เรียนเรื่องนั้นเรื่องเดียวจนจบปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก แล้วก็ใช้ชุดความรู้นั้นทำงานไปจนเกษียณ แต่วันนี้โลกไม่เอาชุดความรู้แบบนั้นแล้ว ยิ่งเรียนมาเยอะ ต้นทุนยิ่งสูง ยิ่งเปลี่ยนแปลงยาก ฉะนั้นต้องกลับมาสู่วิธีการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ว่าต้อง ‘ทำอย่างไร’ เพราะถ้าไม่รู้วิธีการคุณจะเข้าสู่ความรู้ไม่ได้ ทำให้ปรับตัวไม่ได้ แล้วยึดติดกับพื้นที่เดิมไว้อย่างเข้มข้น ซึ่งนี่คือปัญหาของคนที่เป็น ‘ผู้ใหญ่’ ยิ่งมีอาวุโส มีตำแหน่ง มีอำนาจ ก็ยิ่งยึดติดในศักดิ์ศรีและความสำเร็จ การทิ้งอัตตาของตัวเองจึงเป็นเรื่องที่ยากมาก”

คุณภิญโญสรุปว่า อุปสรรคสำคัญที่สุดในการเปลี่ยนแปลงตัวเอง คือ อัตตา พร้อมเล่าเสริมว่า ผู้บริหารที่มีอำนาจมักเป็นอุปสรรคของการเปลี่ยนแปลงในองค์กร เพราะขณะที่บอกให้ทุกคนในองค์กรเปลี่ยนตนเองกลับไม่ยอมเปลี่ยน เช่นเดียวกับการปกครองระดับประเทศ ถ้าผู้กุมอำนาจส่วนใหญ่ไม่ยอมที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเอง ประเทศชาติก็ยากที่จะเปลี่ยน

อย่างไรก็ดี เขาเชื่อว่า ในทุกสังคมมีทั้งคนที่พร้อมและคนที่ไม่พร้อมจะเปลี่ยน จากประวัติศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ

ในโลกล้วนเริ่มจากคนไม่กี่เปอร์เซ็นต์ของสังคม สังคมไทยก็เช่นกัน อาจต้องการจำนวนคนที่ต้องการการเปลี่ยนแปลงในสังคมเพียงไม่กี่เปอร์เซ็นต์ เพื่อจุดประกายและขับเคลื่อนให้สังคมส่วนใหญ่ค่อย ๆ เปลี่ยนตาม

"คำถามของประเทศวันนี้คือ เรามีคนเหล่านี้ในแต่ละภาคส่วนทั้งภาคการศึกษา ภาคธุรกิจ ภาคการเมือง ภาคการเกษตร ฯลฯ ที่จะส่งต่อวิสัยทัศน์แห่งความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้น แล้วส่งพลังสะเทือนให้เห็นว่าสังคมต้องเปลี่ยน เพียงพอหรือไม่ ถ้าเพียงพอ สังคมก็จะเปลี่ยน แต่ถ้ายังไม่มากพอ สังคมจะหยุดนิ่ง ซึ่งสภาพการณ์ในสังคมจะเป็นตัวสะท้อนบอกเองว่ามันมีเพียงพอหรือยัง"

สนทนา-อ่าน-เดินทาง คือกระบวนการสร้าง "ปัญญา"

สำหรับคุณภิญโญ "ปัญญา" หาใช่องค์ความรู้หรือชุดความคิดใด ๆ แต่เป็นกระบวนการในการพัฒนาและการสร้างการเติบโตทางความคิดในบุคคล โดยได้แนะนำให้รู้จัก "3 เครื่องมือ" ในการเข้าถึงปัญญาตามแบบฉบับของเขาให้ผู้อ่านลองนำไปปฏิบัติ ประกอบด้วยการสนทนากับปราชญ์หรือผู้มีปัญญาบนโต๊ะอาหาร การอ่านหนังสือและการเดินทาง ดังมีคำกล่าวของปราชญ์ท่านหนึ่งว่า "การได้นั่งสนทนากับปราชญ์หรือผู้มีปัญญาบนโต๊ะอาหารมีค่ามากกว่าการอ่านหนังสือรวมกัน 10 ปี"

"ผมไม่ได้บอกว่าการได้นั่งสนทนากับปราชญ์ หรือการอ่านหนังสือ อะไรมีค่ามากกว่ากัน แค่จะบอกว่านี่คือกระบวนการในการสร้างปัญญา ลองคิดดูว่า ถ้าคุณได้นั่งสนทนากับปราชญ์ที่ชาญฉลาดที่สุดในโลกทุกวัน วันละคน คุณจะฉลาดเพิ่มขึ้นขนาดไหน ถ้าคุณมีความอ่อนน้อมถ่อมตนเพียงพอที่จะเรียนรู้จากเขา แต่ก็ไม่ใช่ว่าทุกคนจะมีโอกาสนี้ ดังนั้น ควรอ่านหนังสือให้เยอะ เพราะว่าปัญญาชนส่วนใหญ่ของโลกเก็บความรู้ไว้ในรูปแบบการเขียนหนังสือ นี่คือทางลัดเข้าสู่ปัญญาได้อีกวิธี แต่ปราชญ์จีนบอกว่า ต่อให้คุยกับปราชญ์ หรืออ่านหนังสือเป็น 10 ปี ก็ยังไม่เท่ากับการเดินทาง เพราะหลายเรื่องมันต้องอาศัยประสบการณ์ตรง ถ้าไม่ออกไปเห็นโลก ก็ไม่เข้าใจบริบทของโลก ไม่เข้าใจผู้คนและวัฒนธรรมของแต่ละที่ คุณก็ไม่อาจเชื่อมโยงกับชุดความคิดที่มี และจะไม่มีทางเข้าใจภาพทั้งหมด"

คุณภิญโญย้ำว่า การสนทนากับผู้คน การอ่านหนังสือ และการเดินทาง ล้วนเป็นกลไกสำคัญในกระบวนการสั่งสมทางปัญญา เพียงแค่หมั่นทำ 3 กิจกรรมนี้ เขาเชื่อว่าทุกคนจะได้เห็นความเปลี่ยนแปลงและกระบวนการสร้างปัญญาใหม่ในตัวเอง ซึ่งต้นทุนของสิ่งเหล่านี้ ไม่ได้แพงเลยสำหรับโลกสมัยใหม่ที่มีเทคโนโลยีมาช่วยอำนวยสะดวก และช่วยลดต้นทุนได้อย่างมาก

"หนังสือถือเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่ถูกที่สุด แต่คนไทยหลายคนยังบ่นว่าแพง แต่ซื้อกาแฟแก้วละร้อยกว่าบาทได้ การตัดสินใจเรื่องการจัดสรรทรัพยากร คือ เวลา พลังงาน และเงิน ถือเป็นกลยุทธ์ในการสร้างปัญญา เพราะการสร้างปัญญาคือการรู้ว่าจะใช้ทรัพยากรที่มีไปกับอะไร ถ้าคุณใช้ไปกับกาแฟ คุณได้คาเฟอีน ถ้าใช้ไปกับการอ่านหนังสือ ก็ได้ความรู้ แต่ถ้าใช้กับทั้งกาแฟและหนังสือแล้วนั่งสนทนากัน ก็จะได้ปัญญา"

มนุษย์กับ AI จะอยู่ร่วมกันอย่างไร

คุณภิญโญเชื่อว่า มนุษย์กับปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) อยู่ร่วมกันได้โดยเกื้อหนุนกันเป็นวัฏจักร โดยต้องเรียนรู้และปรับตัวที่จะอยู่ร่วมกัน

"เรากลัวว่า AI จะมาทำอะไรหลายอย่างแทนเรา แล้วเราจะอยู่กันอย่างไร ความหมายของการเป็นมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 และช่วงเวลาหลังจากนี้คืออะไร เพราะ AI จะเข้ามาทำสิ่งที่ไม่ได้เป็นหน้าที่แท้จริงของมนุษย์ คำถามคือ เรารู้หรือไม่ว่าหน้าที่ที่แท้จริงของมนุษย์คืออะไร AI ค้นหาคำ สถานที่ ภาพ ค้นหาอะไรได้มากมาย แต่แสวงหาความเป็นมนุษย์ที่แท้จริง (Soul Searching) ไม่ได้ มนุษย์มีหน้าที่ต้องหาให้เจอเองว่า มนุษย์คืออะไร นี่คือสาระที่แท้จริงของชีวิต แล้วมนุษย์จะได้คำตอบว่า เราจะอยู่ร่วมกันได้อย่างไร

"AI ไม่ใช่ภัยคุกคาม อย่างตอนที่จะมีรถไฟใช้ คนก็กลัว แต่ในที่สุดก็สามารถปรับตัวและเรียนรู้ได้ว่า รถไฟนำความเปลี่ยนแปลงที่ดีมาให้ แล้วค่อย ๆ พัฒนาสร้างชานชาลา และกลายเป็นความสะดวกสบายอย่างทุกวันนี้ เช่นเดียวกับ AI เราต้องเรียนรู้และปรับตัว แล้วจะอยู่กับมันได้ในที่สุด"

คุณภิญโญกล่าวว่า มนุษย์จะเอาชนะปัญญาประดิษฐ์ได้ด้วย "ปัญญาสถิต" (Built-in Intelligence: BI) ในตัว ซึ่งสั่งสมได้ด้วยการหมั่นฝึกสมาธิภาวนาเพื่อศึกษาจิต หรือก็คือปัญญาที่อยู่ในตัว และนี่จะเป็นปัญญาใหม่สำหรับโลกยุคอนาคตที่แท้จริง พร้อมกับย้ำด้วยว่า

> *"AI ค้นหาคำ สถานที่ ภาพ ค้นหาอะไรได้มากมาย แต่แสวงหาความเป็นมนุษย์ที่แท้จริง (Soul Searching) ไม่ได้ มนุษย์มีหน้าที่ ต้องหาให้เจอเองว่า มนุษย์คืออะไร นี่คือสาระที่แท้จริงของชีวิต"*

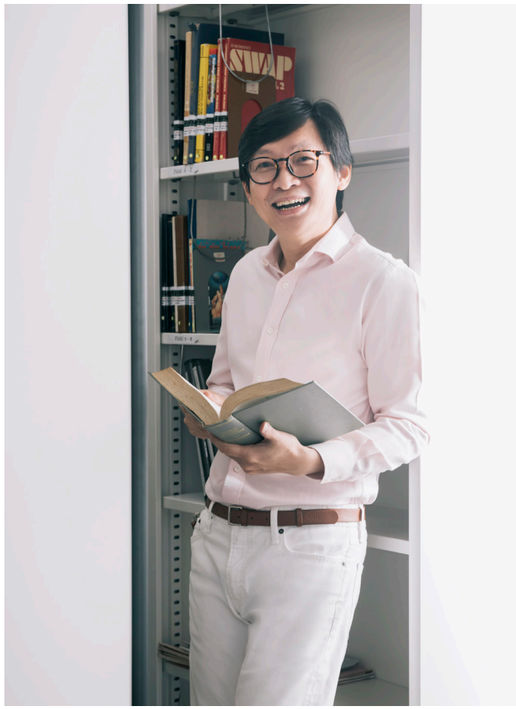

กระบวนการสร้างปัญญาไม่มีบทสรุป ไม่มีจุดสิ้นสุด เพราะในอนาคตมนุษย์จำเป็นต้องเข้าใจตน เข้าใจโลก เรียนรู้ทักษะใหม่ ยกระดับปัญญา และยกระดับจิตวิญญาณของตนเองไปตลอดชีวิต

สุดท้ายนี้ นักเขียนชื่อดังได้ให้มุมมองว่า ไม่มีใครสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้คนอื่นได้ เพราะแรงบันดาลใจคือ แรงที่บันดาลมาจากใจของคน ๆ นั้น ต่อให้ไปถามคนทั้งโลก หรือวิ่งหาแรงบันดาลใจทั่วจักรวาล แต่ถ้าไม่กลับมาที่ "ใจ" หรือหาใจของตัวเองไม่เจอ คุณก็หลงทางและไม่มีทางที่จะสร้างแรงบันดาลใจให้ตัวเองได้ การรู้ความหมายของชีวิตและรู้ว่าจะสร้างความหมายอะไรให้กับโลกใบนี้ เป็นการสร้างแรงบันดาลใจที่ดีที่สุด

ผลึกความคิดที่แฝงในหนังสือแต่ละเล่มของซีรีส์ "ปัญญา"

นอกจากเป็นนักเขียนแถวหน้าของวงการสิ่งพิมพ์ไทย คุณภิญโญยังเป็น "นักเดินทาง" ด้วย จะเห็นว่าในหนังสือซีรีส์ปัญญา เขามักพาผู้อ่านท่องไปในโลกประวัติศาสตร์ของทั้งประเทศไทย ดินแดนตะวันตก และเอเชียตะวันออก ด้วยความเชื่อที่ว่า "การศึกษาบทเรียนจากอดีต คือการศึกษาอนาคตที่ดีที่สุด"

"Future: **ปัญญาอนาคต**" การรู้จักตัวเองเป็นอย่างดี (ผ่านการมองอดีต และทบทวนปัจจุบัน) จะทำให้มองเห็นอนาคตที่ชัดเจนได้ ผู้เขียนจึงเริ่มต้นด้วยการเล่าเรื่องการเปลี่ยนแปลงในประวัติศาสตร์ พร้อมกับกระตุ้นให้ผู้อ่านรู้สึกฮึกเหิมที่จะเปลี่ยนแปลงหรือสร้างตัวตนใหม่

"Past: **ปัญญาอดีต**" ยกเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์โลก ออกมาชี้ให้เห็นว่านวัตกรรมต่าง ๆ และการปฏิวัติระดับโลก ล้วนเกิดขึ้นจากวิสัยทัศน์และความกล้าที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่และอนาคตใหม่ของคนเล็ก ๆ ที่อาจไม่เคยมีโอกาสทางสังคมและเศรษฐกิจเลยด้วยซ้ำ

"One Million: **ปัญญาหนึ่งถึงร้อยหมื่น**" เล่าเรื่องของคนตัวเล็ก ๆ ที่สามารถทำสิ่งที่ไม่น่าเชื่อและสิ่งที่ยิ่งใหญ่ส่งผลต่อคนนับล้าน โดยอาศัยจังหวะเวลาที่เหมาะสมในบริบทที่ถูกต้อง

"Present: **ปัญญาจักรวาล**" ตอบคำถามว่า มนุษย์กับ AI จะอยู่ร่วมกันอย่างไรในยุคที่ AI ทำให้มนุษย์ดูด้อยความสำคัญลง โดยหยิบยกปรัชญาความเชื่อและปราชญ์โบราณมาเปรียบเทียบเชื่อมโยง เพื่อชี้ให้เห็นว่า AI กับมนุษย์เกื้อหนุนกันเป็นวัฏจักร

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

บ่มเพาะธุรกิจไปกับ Incubator และ Accelerator ไทย

ท่ามกลางการเติบโตของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและก้าวกระโดด ส่งผลให้มีผู้ประกอบการและธุรกิจใหม่ ๆ หรือสตาร์ทอัป (Startup) เกิดขึ้นมากมาย และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งแน่นอนว่า ไม่ใช่ทุกสตาร์ทอัปจะประสบความสำเร็จได้ ในขณะที่บางสตาร์ทอัปมีความพร้อมที่จะเริ่มต้นทำธุรกิจแล้ว บางแห่งอาจเริ่มต้นจากไอเดียเจ๋ง ๆ และรอคอยตัวช่วย "บ่มเพาะ" เมล็ดพันธุ์แห่งไอเดียนี้ให้งอกเงย จนเติบโตเป็นต้นกล้าธุรกิจที่มั่นคง ก่อให้เกิดผลกำไรที่ยั่งยืน ซึ่งสิ่งที่จะตอบโจทย์และช่วยประคับประคองบรรดาสตาร์ทอัปเกิดใหม่เหล่านี้ได้ คือ Incubator และ Accelerator นั่นเอง BOT พระสยาม MAGAZINE ขอพาผู้อ่านไปทำความรู้จักกับเทรนด์ Incubator และ Accelerator รวมถึงแนะนำโครงการ F13 ศูนย์ทดสอบและพัฒนาฟินเทคสตาร์ทอัปในไทย

หลายคนคงเคยได้ยินเกี่ยวกับเทรนด์การจัดตั้งโครงการบ่มเพาะธุรกิจใหม่ในต่างประเทศกันมาบ้างแล้ว และอาจยังสับสนว่า Incubator และ Accelerator เป็นสิ่งเดียวกันหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ทั้งสองประเภทคือโครงการเพื่อส่งเสริมให้สตาร์ทอัปประสบความสำเร็จ แต่จริง ๆ แล้วมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง

สรุปง่าย ๆ ได้ว่า "Incubator" คือ โครงการ "**บ่มเพาะ**" ธุรกิจที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่สตาร์ทอัปตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นไอเดียให้เกิดรูปแบบธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ ในขณะที่ "Accelerator" คือ โครงการสนับสนุนสตาร์ทอัปที่เน้น "**เร่ง**" อัตราการเติบโตและเพิ่มมูลค่าธุรกิจที่มีอยู่แล้ว และมักดำเนินการภายในกรอบเวลาที่สั้นกว่า Incubator อย่างไรก็ดี โครงการสองประเภทนี้ถือเป็นพี่เลี้ยงให้กับสตาร์ทอัปทั้งคู่ แต่ต่างกันที่ลักษณะการดำเนินงานและการให้ความสนับสนุน

ปัจจุบัน บริษัทชั้นนำรายใหญ่ ๆ ทั้งในต่างประเทศและไทยต่างก็มี Incubator และ Accelerator เป็นของตัวเอง สำหรับในต่างประเทศ ที่รู้จักกันมาก คือ Silicon Valley ในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นแหล่งผลิตและบ่มเพาะนวัตกรรมที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลก นอกจากนี้ยังมีโครงการ MAGIC ของรัฐบาลประเทศมาเลเซีย โครงการ Level 39 ในประเทศอังกฤษ และศูนย์ Station F ในประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น สำหรับในไทยเอง ก็มีอยู่หลายโครงการในหลายภาคธุรกิจ รวมทั้งภาคการเงินด้วย อาทิ โครงการ Digital Ventures (DVA) ของธนาคารไทยพาณิชย์ โครงการ DTAC Accelerate ของ DTAC โครงการ AIS the StartUp ของ AIS โครงการ PTT Expresso ของ ปตท. และโครงการ F13 ของสมาคมฟินเทคประเทศไทย

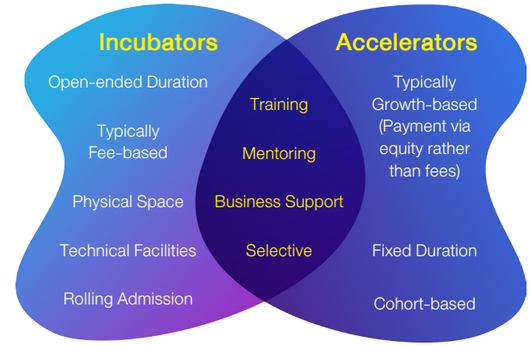

ลักษณะร่วมและความแตกต่างระหว่าง Incubator และ Accelerator

F13: The FinTech Hub of Thailand

ศูนย์ทดสอบและพัฒนาฟินเทคแห่งชาติ (โครงการ F13) จัดตั้งขึ้นโดยคุณกรณ์ จาติกวณิช ประธานสมาคมฟินเทคประเทศไทย และคุณณัจวุฒิ อมรวิวัฒน์ อุปนายกสมาคมฟินเทคประเทศไทย โดยโครงการตั้งอยู่ที่ชั้น 13 ตึก KX (Knowledge Exchange) เพื่อเป็นแหล่งทดสอบและพัฒนาบริการฟินเทค รวมถึงพัฒนาบุคลากรฟินเทคให้มีความรู้ความสามารถ และพร้อมแข่งขันในตลาดฟินเทคที่ท้าทายได้

โดย F13 ทำหน้าที่เป็น Mentor ให้กับสตาร์ทอัปที่เข้าร่วมโครงการ และเป็นตัวกลางในการประสานและเชื่อมโยง (Business Matching) ระหว่างผู้ประกอบการกับนักลงทุน (Venture Capital) Accelerator ธนาคาร สถาบันการเงิน รวมถึงหน่วยงานผู้กำกับดูแลอย่างธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เพื่อให้กระบวนการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ มีความสะดวกและง่ายมากขึ้น

ผู้ประกอบการสามารถสมัครเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มบุคคลก็ได้ โดยอาจจะมีเพียงไอเดียพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำไปต่อยอดทำได้จริง หรืออาจจะมีผลิตภัณฑ์แล้ว แต่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานกำกับดูแลต่าง ๆ ได้ และต้องการพัฒนาขั้นตอนการทำงานให้ดีขึ้น หรือต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องกฎหมายและการจดทะเบียน เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้ประกอบการสามารถใช้บริการได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

นอกจากนี้ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในแต่ละปีโครงการ F13 จะจัดงาน National FinTech Competition เพื่อคัดเลือกผู้เข้าประกอบการเข้าร่วม National FinTech Sandbox ของโครงการ สำหรับปี 2561 ที่ผ่านมา โครงการ F13 ได้เปิดตัว F13 Batch 1 ประกอบด้วยฟินเทคสตาร์ทอัปจำนวน 13 ทีม ซึ่งผ่านโปรแกรมการอบรมจากทางสมาคมฟินเทคประเทศไทย รวมถึงได้รับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ในด้านอุตสาหกรรมฟินเทค โดยสตาร์ทอัป 7 ทีมแรกได้มีโอกาสนำเสนอโครงการของแต่ละทีมต่อหน้าคณะกรรมการ ผู้มีชื่อเสียงในวงการ

บรรยากาศภายใน F13: The FinTech Hub of Thailand

บนพื้นที่กว่า 300 ตารางเมตร ผู้ประกอบการสามารถใช้พื้นที่ของ F13 เป็นสถานที่ทำงาน (Co-working Space) สำหรับพัฒนาและต่อยอดสตาร์ทอัป โดยทางโครงการได้จัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ (Infrastructure) ระบบไอทีสมัยใหม่ อาทิ ระบบ Cloud Computing และระบบ API สำหรับเชื่อมการทำงานบนเทคโนโลยีใหม่ ๆ รวมถึงให้บริการการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่สำคัญ เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการฟินเทคได้เข้าถึงเทคโนโลยีในระดับโลก สตาร์ทอัป และผู้เข้าชมทั่วไปในวัน Demo Day เรียบร้อยแล้ว และอยู่ระหว่างการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของทีม ซึ่งได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าโครงการนี้มีประสิทธิภาพในการผลักดันอุตสาหกรรมฟินเทคในไทยให้แข่งขันในตลาดโลกได้ ทั้งนี้ สมาคมฯ มุ่งหวังจะพัฒนาอุตสาหกรรมฟินเทคซึ่งเป็น Mega Trend ของอุตสาหกรรมการเงินโลก ภายใต้สโลแกน Transforming Finance for All

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

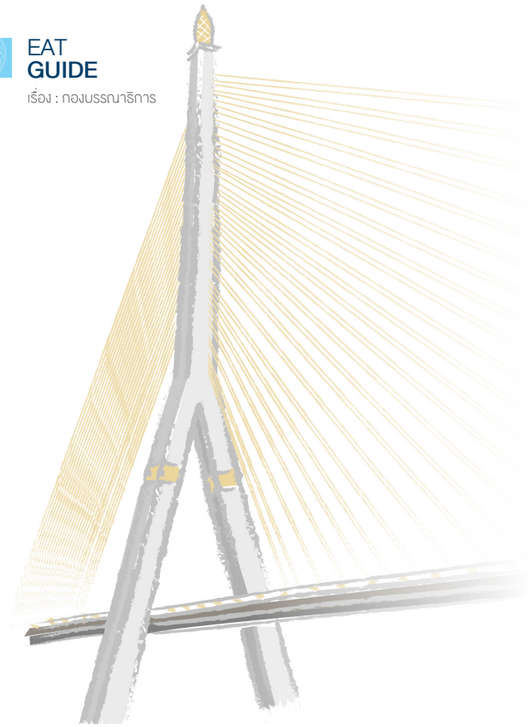

รื่นรมย์กับวิว สะพานพระราม 8 ณ ร้านลับ ในย่านพระนคร

BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้จะมาแนะนำร้านอาหาร 2 แห่งที่เรียกว่าเป็น Hidden Gem ของย่านพระนคร ที่ถึงแม้การเดินทางจะลึกลับไปสักหน่อย แต่ก็คุ้มกับอาหารแสนอร่อยและบรรยากาศสบาย ๆ ริมแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีวิวของสะพานพระราม 8 สวยตระการตา ได้แก่ บ้านหิรัณยกุล และ Hidden House Bistro

บ้านหิรัณยกุล

บ้านหลังใหญ่สไตล์โคโลเนียลในซอยสามเสน 3 ที่โดดเด่นสะดุดตาด้วยสีชมพูอ่อน ภายในร้านตกแต่งด้วยสไตล์ไทย-ยุโรป และสอดแทรกความเป็นจีนด้วยเฟอร์นิเจอร์ต่าง ๆ โดยคุณจี๊ เจ้าของร้านเล่าให้ฟังว่า อยากให้บรรยากาศของบูทีคโฮเทลและร้านอาหารแห่งนี้เป็นเสมือนบ้านที่ทุกคนได้มาพักผ่อน นั่งกินข้าว และพูดคุยกันแบบสบาย ๆ ริมแม่น้ำ

เมนูส่วนใหญ่ของทางร้านเป็นอาหารไทยร่วมสมัยที่มีรสชาติจัดจ้านและโดดเด่นด้วยการตกแต่งจานที่สวยสะดุดตา เริ่มต้นด้วยอาหารเรียกน้ำย่อย ซึ่งเป็นเมนูยอดนิยมอย่าง **กรงทองหิรัญกุล** ประกอบไปด้วย หมี่กรอบ ขนมปังหน้าหมูทอด และอาหารไทยโบราณหาทานยากอย่างม้าฮ่อ

ปอเปี๊ยะข้าวซอย ที่นำอาหารเหนืออย่างข้าวซอยมาประยุกต์เป็นไส้ปอเปี๊ยะทอด ซึ่งรสสัมผัสลงตัวกันได้อย่างไม่น่าเชื่อ หรือเมนูที่รังสรรค์ให้เป็นสีชมพูเช่นเดียวกับการตกแต่งของร้านคือ **ข้าวผัดสีชมพู** กินคู่กับกุ้งสดและเครื่องเคียง **เมี่ยงแซลมอนกลีบบัว** ที่มีแซลมอนทอดหั่นเต๋าเสิร์ฟคู่กับเครื่องเคียง น้ำจิ้มซีฟู้ดรสจัดจ้าน ซึ่งเป็นอีกเมนูที่ห้ามพลาดของทางร้าน นอกจากนี้ยังมี **หมูทอดตะกร้างาเผือก** และ **กุ้งแม่น้ำเผา** ที่มีมันกุ้งเยิ้ม ๆ โดยไม่ต้องไปไกลถึงอยุธยา

นอกจากอาหารคาวแล้ว เมนูของหวานและเครื่องดื่มก็โดดเด่นไม่แพ้กัน อาทิ **บัวลอยน้ำกะทิ**

เลมอนทาร์ต และเมนูเครื่องดื่มอย่าง Hiranyakul Coffee กาแฟเข้มข้นที่มาพร้อมนมอัญชัน ทุกเมนูที่ถูกออกแบบมาอย่างพิถีพิถัน ที่ไม่ว่าเราจะยกมือถือถ่ายรูปอาหารหรือบรรยากาศ ก็สวยงามลงตัวทั้งสิ้น

เวลาเปิด/ปิด	เปิดทำการทุกวัน เวลา 07.00 - 22.00 น.
โทรศัพท์	091 736 0753
ราคาเฉลี่ยต่อคน	200 - 300 บาท
ที่จอดรถ	ภายในบริเวณบ้านหิรัณยกุล

Hidden House Bistro

เมื่อลัดเลาะเข้ามาในซอยเล็ก ๆ ติดกับท่าน้ำของวัดเทวราชกุญชรวรวิหาร น้อยคนนักที่จะทราบว่ามีอีกหนึ่งร้านอาหารเด็ดซ่อนตัวอยู่ภายในบริเวณนี้ Hidden House Bistro เป็นร้านอาหารไทยฟิวชั่นริมแม่น้ำเจ้าพระยา ที่ผู้มาเยือนจะต้องประทับใจกับวิวของสะพานพระราม 8 และบรรยากาศการสัญจรที่คึกคักของคนกรุงเทพฯ ณ ท่าเรือเทเวศร์

ครั้งนี้ เราเลือกชิมเมนูอาหารไทยโบราณของทางร้านที่ขอบอกว่ารสชาติกลมกล่อมถูกปาก อาทิ **แกงส้มปลาสด** ที่ใช้เนื้อปลาสด ดอกขจร และผักกาดขาวต้มกับน้ำพริกแกงแซ่บเข้มข้น **หมูย่างจิ้มแจ่ว** เนื้อหอมนุ่ม เสิร์ฟมาพร้อมน้ำจิ้มแจ่วรสเด็ด **ปลากระพงทอดน้ำปลา** ที่ใช้เนื้อปลากะพงสดทอดกรอบเคลือบด้วยซอสน้ำปลาสูตรเด็ดของทางร้านเคียงด้วยน้ำจิ้มรสจัดจ้าน **แกงฮังเลหมูล้านนา** ที่ใช้เนื้อหมูตุ๋นก้อนนุ่มผสมกับเครื่องแกงเข้มข้นกับกระเทียมสด

ส่วนเมนูแนะนำที่ห้ามพลาดของทางร้านคือ **ยำถั่วพูกุ้งเม็ดมะม่วงหิมพานต์**

ที่ใช้น้ำราดสูตรเด็ดจากทางร้านคลุกเคล้ากับถั่วพู กุ้งสด และเม็ดมะม่วงหิมพานต์ **สะตอผัดกุ้ง** ที่ใช้สะตอเม็ดใหญ่ผัดกับกุ้งสดคัดขนาดพิเศษและซอสหมูสับสูตรลับเฉพาะ ขอทิ้งท้ายไว้ว่า เมนูอาหารของทางร้านรังสรรค์โดยอดีตเชฟระดับมิชลินสตาร์ ที่ใครได้มาลองชิมรับรองว่าจะต้องติดใจ ทางร้านแนะนำว่าถ้ามาช่วงพระอาทิตย์ตกดินก็จะโรแมนติกมากทีเดียว

เวลาเปิด/ปิด	วันอังคาร - วันอาทิตย์ เวลา 11.00 - 22.00 น. (หยุดวันจันทร์)
โทรศัพท์	097 348 1095
ราคาเฉลี่ยต่อคน	150 - 200 บาท
ที่จอดรถ	บริเวณลานวัดเทวราชกุญชรวรวิหาร

เรื่อง : กองบรรณาธิการ

ฉีกกฎการทำงานเดิม ๆ บนพื้นที่เติมไอเดียใหม่ ๆ กับ **Samyan Co-Op** และ **BOT Common Room**

พื้นที่ทำงานอันเงียบสงบ แสงไฟที่พอเหมาะ และที่นั่งนุ่มสบาย คือพื้นที่ทำงานในฝันของใครหลาย ๆ คน จะดีแค่ไหนถ้ามีพื้นที่สักแห่งที่เราสามารถหนีไปซุ่มสร้างไอเดียการทำงานใหม่ ๆ สามารถนั่งตกผลึกความคิดจนเป็นชิ้นงานเกรดเอได้ BOT พระสยาม MAGAZINE ขอเสนอพื้นที่ส่วนกลาง 2 แห่ง คือ Samyan Co-Op ที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมากในหมู่นักศึกษาและคนทั่วไป และ BOT Common Area ที่เพิ่งเปิดตัวใหม่ ด้วยความตั้งใจที่จะจุดประกายความคิดสร้างสรรค์ให้ได้ทำงานอย่างผ่อนคลายแก่เพื่อนพนักงานแบงก์ชาติ มาทำความรู้จัก 2 พื้นที่ส่วนกลางนี้กันเลยดีกว่า

Samyan Co-Op

ตั้งอยู่ใจกลางเมืองบนพื้นที่ที่หลายคนรู้จักกันดี "สามย่าน" ลักษณะพื้นที่แห่งนี้เป็นห้องโถงเพดานสูงที่ซ่อนพื้นที่ใช้สอยมากถึง 3 ชั้นเอาไว้ภายใน แบ่งย่อยออกเป็นห้องเล็กห้องน้อย โต๊ะยาวริมกระจกพร้อมวิวตึกระฟ้าของกรุงเทพฯ ห้องประชุมจิ๋วที่พร้อมระเบิดไอเดียเจ๋ง ๆ เป็นพื้นที่ที่จะช่วยปลดปล่อยอิสระทางความคิด วอร์รูมที่คุณและเพื่อน ๆ จะมาระดมความเห็นแล้วแปลงเป็นไอเดียมาสเตอร์พีซ ก่อนออกไปเฉิดฉายอยู่หน้าห้องประชุมในวันจันทร์

Samyan Co-Op อยู่บนชั้น 2 ของอาคารสามย่านมิตรทาวน์ สามารถเดินทางมาได้ด้วยรถไฟฟ้า MRT (สถานีสามย่าน) จุดเด่นของ Samyan Co-Op นอกจากเดินทางสะดวกแล้วยังเข้า "ฟรี" แถมเปิดให้บริการ 24 ชั่วโมงด้วย วิธีการเข้าใช้งานนั้นก็ง่ายมาก เพียงแค่ลงทะเบียนผ่านเว็บไซต์ www.samyan-mitrtown.com แล้วยืนยันด้วยบัตรประชาชนอีกครั้งที่หน้าทางเข้าก็สามารถสแกนหน้าจอมือถือเพื่อผ่านประตูได้เลย

ภายในของ Samyan Co-Op ดูราวกับฉากในหนังเรื่อง Inception โดยแบ่งโซนต่าง ๆ ออกเป็น 6 โซน ได้แก่ โซน Sky Reading ที่นั่งอ่านหนังสือริมกระจกพร้อมวิวพันล้านของตึกระฟ้าแห่งมหานครกรุงเทพฯ โซน Focus เงียบกริบสำหรับคนที่ต้องการสมาธิขั้นสูง ใครต้องการยกทีมมาระดมความเห็นก็มีโซน Private Room ไว้รองรับ มุมสำหรับนักอ่านก็มีโซน Open Reading ให้ได้เอนหลังอ่านหนังสือเล่มโปรดกัน เมื่อสมองทำงานจนล้าก็มีโซน Refreshment ที่มีตู้กดน้ำสุดทันสมัย รวมถึงมีกาแฟไว้คอยบริการ หรือหากใครต้องการจัดกิจกรรมหรือประชุมอภิปรายก็มีโซน Amphitheater ซึ่งเป็นแสตนด์จัดกิจกรรมแบบอัฒจันทร์ไว้บริการเช่นกัน

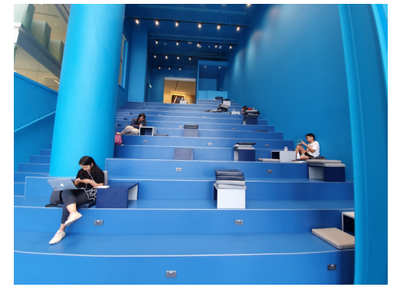

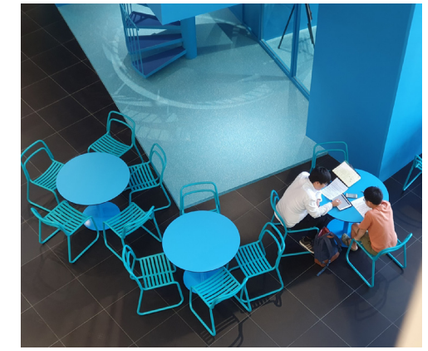

BOT Common Room

พื้นที่ส่วนกลางเปิดใหม่ภายในอาคาร 1 ของแบงก์ชาติ สำนักงานใหญ่ มีชื่อว่า Common Room ซึ่งเต็มไปด้วยพื้นที่ใช้สอยที่หลากหลาย ตั้งแต่มุมอ่านหนังสือเงียบสงบ มุมคุยงานเพื่อสร้างสรรค์ไอเดียแบบสบาย ๆ โถงกว้างสำหรับระดมสมอง ห้องประชุมส่วนตัวสำหรับแผนการลับ หรือจะเป็นห้องงีบหลับก็มี

บริเวณชั้นล่างสุดของอาคาร 1 นั้นเดิมเป็นห้องสมุด จากนั้นได้ถูกพลิกโฉมใหม่ให้กลายเป็นพื้นที่อเนกประสงค์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้พนักงานได้มีพื้นที่ที่แตกต่างจากสำนักงาน มีความกว้างขวางมีความหลากหลาย รวมถึงมีสีสัน มีร้านกาแฟพร้อมเสิร์ฟกาแฟดีกรีแชมป์จาก Zana's Bean Coffee ที่หอมละมุนชวนกระตุ้นเซลล์ความคิด เพียงแค่สแกนบัตรพนักงานก็สามารถเข้าใช้พื้นที่ได้อย่างง่ายดาย โดยมีช่วงเวลาใช้งานระหว่าง 8.00 - 17.30 น. และเป็นสิทธิพิเศษสำหรับพนักงาน ธปท. เท่านั้น! ไฮไลต์ของ Common Room ที่นอกจากมุมอ่านหนังสือแบบ Co-working Space หรือที่นั่งทำงานส่วนตัวใน Quiet Zone แล้ว ยังมีมุมระดมไอเดียในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งโถงประชุมรูปวงกลมหรือ Activity Stand และโซนการประชุมแบบอเนกประสงค์ นับว่าเป็นบรรยากาศที่ชวนให้เกิดการแลกเปลี่ยนพูดคุย และแบ่งปันไอเดียระหว่างกันอย่างแท้จริง ซึ่งนอกจากมุมพูดคุยงานแล้ว พื้นที่แห่งนี้ยังจัดให้มี Rest Area หรือห้องสำหรับงีบหลับเติมพลังไว้บริการ เพราะข้อเท็จจริงที่ว่าการงีบหลับเล็กน้อย 5 - 20 นาทีระหว่างวันทำงานจะช่วยผ่อนคลายความเครียดให้มีแรงทำงานมากขึ้น ภายในห้องมีทั้งเบาะนอนยาวและเก้าอี้เอนหลังพร้อมที่วางเท้า ที่สามารถรองรับพนักงานได้มากถึง 20 ท่าน ด้วยความเชื่อที่ว่าสิ่งแวดล้อมที่ดี นำไปสู่การทำงานที่มีความสุข ซึ่งแน่นอนว่าผลลัพธ์ของงานก็จะมีคุณภาพตามมาเช่นกัน

จะเห็นได้ว่าเทรนด์พื้นที่ส่วนกลางที่สามารถช่วยผ่อนคลายความเครียดจากการทำงานหรือช่วยเพิ่มสมาธิให้การทำงานนั้นกำลังมาแรง บางครั้งการหักโหมทำงานต่อเนื่องก็อาจไม่ได้ช่วยให้ได้ผลลัพธ์ที่ดี ในทางกลับกัน การลุกออกจากที่นั่งไปเดินผ่อนคลายชักพักอาจช่วยปิ๊งไอเดียดี ๆ หรือช่วยแก้ปมความคิดแล้วปิดงานสำเร็จก็เป็นได้

การดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้ว่าการ ธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการปรับเปลี่ยนผู้บริหารระดับผู้ช่วยผู้ว่าการบางสายงาน เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างใหม่ โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 ที่ผ่านมา ดังนี้

นางจันทวรรณ สุจริตกุล
เป็น ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายสื่อสารและความสัมพันธ์องค์กร

นางสาวนวพร มหารักขกะ
เป็น ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายบริหารความเสี่ยงองค์กร

นายวรพร ตั้งสง่าศักดิ์ศรี
เป็น ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายบริหารงานปฏิบัติการ

นายจาตุรงค์ จันทรังษ์
เป็น ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกำกับสถาบันการเงิน 1

นายพฤทธิพงศ์ ศรีมาจันทร์
เป็น ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกฎหมาย

นางวจีทิพย์ พงษ์เพ็ชร
เป็น ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายทรัพยากรบุคคล
และพัฒนาองค์กร

นางธัญญนิตย์ นิยมการ
เป็น ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกำกับสถาบันการเงิน 2

นางนวอร เดชสุวรรณ์
เป็น ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายสถาบันการเงิน

มิตรภาพเหนือชัยชนะ ICBG 2019

“ ในการแข่งขันกีฬาก็เป็นเรื่องธรรมดาที่ทุกคนจะมุ่งหวังพิชิตชัยชนะให้ได้ แต่ในการแข่งขันกีฬาระหว่างธนาคารกลางนั้น วัตถุประสงค์ที่แท้จริง คือการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานและผู้บริหารของธนาคารกลางทั้ง 5 ประเทศ คือ มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และไทย สิ่งสำคัญที่สุดจึงไม่ใช่ชัยชนะ แต่คือการมีส่วนร่วม ความมีน้ำใจนักกีฬา และความร่วมมือร่วมใจ ทำให้ดีที่สุดด้วยทีมสปิริต ซึ่งทีม ธปท. ได้แสดงออกถึงคุณสมบัติเหล่านี้ได้อย่างน่าชื่นชม ”

ไพบูลย์ กิตติศรีกังวาน
รองผู้ว่าการ ด้านบริหาร ธนาคารแห่งประเทศไทย

บาสเกตบอล

แฮนด์บอล

อีสปอร์ต

หวิกีฬา

ปีนผาจำลอง

เมื่อวันที่ 18 - 21 พฤศจิกายนที่ผ่านมา ตัวแทนนักกีฬาของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้เข้าร่วมในกิจกรรมการแข่งขันกีฬาระหว่างธนาคารกลาง (Inter-Central Bank Games: ICBG) ครั้งที่ 43 ณ เกาะลังกาวี ประเทศมาเลเซีย ซึ่งนอกจากจะเป็นการพัฒนาสุขภาพกายและใจให้แข็งแรงแล้ว นับเป็นโอกาสอันดีที่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของธนาคารกลางได้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน อันจะเอื้อประโยชน์ต่อการทำงานร่วมกันในอนาคต

วาระแห่งความสมัครสมานสามัคคีเหล่านี้จะยังคงมีขึ้นในทุกปี จึงขอเชิญชวนเพื่อนพนักงานทุกท่านร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการแสดงพลังของคน ธปท. ในสนามแข่งขันอีกครั้งในปี 2563 ในการแข่งขันกีฬาระหว่างธนาคารกลางครั้งที่ 44 ณ ประเทศอินโดนีเซีย

ธนาคารแห่งประเทศไทย